

Tulonjakotilasto 2005

Inkomstfördelningsstatistik

Income Distribution Statistics

Tulonjakotilasto 2005

Inkomstfördelningsstatistik

Income Distribution Statistics

Tiedustelut – Förfrågningar – Inquiries:

*Laura Iisakka
Pekka Ruotsalainen
(09) 17 341*

*www.tilastokeskus.fi/tulonjako
sähköposti: toimeentulo.tilastokeskus@tilastokeskus.fi*

**Suomen virallinen tilasto
Finlands officiella statistik
Official Statistics of Finland**

Kansikuva – Pärmbild – Cover graphics: Jannis Mavrostomos

Taitto – Ombrytning – Layout: Hiikka Potila

© 2007 Tilastokeskus – Statistikcentralen – Statistics Finland

*Tietoja lainattaessa lähteenä on mainittava Tilastokeskus.
Uppgifterna får lånas med uppgivande av Statistikcentralen som källa.
Quoting is encouraged provided Statistics Finland is acknowledged as the source.*

*ISSN 1795-5165
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 0785-9880 (print)
ISBN 978-952-467-696-0 (print)
ISSN 1795-8121 (pdf)
ISBN 978-952-467-697-7 (pdf)*

Alkusanat

Tilastokeskus julkaisee tulonjakotilaston vuodelta 2005. Se on vuosittain laadittava tilasto, jonka tietosisältö perustuu kansainvälisiin tulonjakotilastosuosituksiin. Julkaisu on laadittu samoja periaatteita noudattaen kuin vuoden 2004 julkaisu.

Tehtyjä muutoksia on selostettu luvussa "7.4 Tietojen vertailukelpoisuus". Julkaisun laadinnasta ovat vastanneet Laura Iisakka, Juha Honkkila, Pauli Ollila, Pekka Ruotsalainen, Hannele Sauli ja Veli-Matti Törmälehto.

Helsingissä, Tilastokeskuksessa kesäkuussa 2007

Riitta Harala
Tilastojohtaja

Sisällys

Alkusanat	3	7.4.4 Tulo- ja varallisuustilasto	40
Taulukoissa käytetyt symbolit	8	7.4.5 Kansantalouden tilinpito	40
1 Johdanto	9	8 Käsitteet ja luokitukset	42
2 Tulonjaon kehitys vuonna 2005	9	8.1 Tulokäsitteet	42
2.1 Kotitalouksien reaalitytulot kasvoivat suotuisasti	9	8.2 Muut käsitteet ja luokitukset	43
2.2 Tuloerot 1970-luvun alun tasolla	11	9 Lisätiedot ja erityisselvitykset	46
2.3 Reaalitytulot kasvoivat kaikissa tulokymmenyksissä vuonna 2005	14	Sammandrag	47
3 Kotitalouksien tulokehitys väestöryhmittäin	16	Summary	49
3.1 Kotitaloudet ja kotitalouksien tulot sosioekonomisissa väestöryhmissä	16	Kotitalouskohtaiset taulukot	51
3.1.1 Kotitalouksien lukumäärä sosioekonomisissa ryhmissä	16	Tulonsaajakohtaiset taulukot	87
3.1.2 Kotitalouksien tulot sosioekonomisissa ryhmissä	17	Kotitalouskohtaiset taulukot	
3.1.3 Kotitalouksien tulojen muutokset sosioekonomisissa ryhmissä	18	1. Kotitalouksien tulojen rakenne sosioekonomisen pääryhmän mukaan 2005 ..	53
3.1.4 Kotitalouksien tulojen rakenne sosioekonomisissa ryhmissä	19	2. Kotitalouksien tulojen rakenne desiiliryhmittäin 2005. Desiiliryhmät on muodostettu henkilöiden kesken kotitalouden kulutusyksikköä kohti lasketun käytettävissä olevan tulon mukaan	54
3.2 Kotitaloudet ja kotitalouksien tulot koulutusasteen mukaan	20	3. Kotitalouksien tulojen rakenne tuloluokittain 2005. Tuloluokat on muodostettu kotitalouksien käytettävissä olevien tulojen perusteella	56
3.2.1 Tuloerojen kehitys koulutusluokkien sisällä	22	4. Kotitalouksien tulojen rakenne tuloluokittain 2005. Tuloluokat on muodostettu kotitalouksien bruttotulojen perusteella ..	58
3.3 Tulot ja tulojen kehitys kotitalouden elinvaiheen mukaan	23	5. Kotitalouksien tulojen rakenne sosioekonomisen aseman mukaan 2005	60
4 Pienituloisten määrä edelleen lievässä kasvussa	25	6. Kotitalouksien tulojen rakenne eräissä kotitaloustyypeissä 2005. Kotitaloudet on luokiteltu aikuisten, lasten ja ammatissa toimivien lukumäärän mukaan	62
4.1 Pienituloisten joukossa paljon opiskelijoita, työttömiä ja yksin asuvia	27	7. Kotitalouksien tulojen rakenne kotitalouden elinvaiheen mukaan 2005	66
5 Tulonsaajakohtainen tulokehitys	29	8. Kotitalouksien tulotaso sosioekonomisen aseman mukaan 2005	70
5.1 Kokoaikaisten palkansaajien vuosipalkkojen mediaani lähes ennallaan ..	29	9. Kotitalouksien tulotaso aikuisten ja lasten lukumäärän mukaan 2005	72
5.2 Kokoaikaisten palkansaajamiesten väliset palkkaerot kasvoivat nopeammin kuin naisten	29	10. Kotitalouksien tulotaso suuralueen ja kuntaryhmän mukaan 2005	73
5.3 Naisten ja miesten väliset palkkaerot ..	31	11. Kotitalouksien tulotaso viitehenkilön koulutusasteen mukaan 2005	74
6 Suomen tuloerot kansainvälisessä vertailussa	33	12. Kotitalouksien tulotaso asunnon hallintasuhteen ja suuralueen mukaan 2005	75
7 Menetelmäseloste	35	13. Viljelijätalouksien, maanviljelijätalouksien ja osa-aikaviljelijöiden tulotaso tilan pääasiallisen tuotantosuunnan mukaan 2005	76
7.1 Tiedonkeruu	35	14. Kotitalouksien kulutusyksikköä kohti laskettujen tulojen jakautuminen henkilöiden kesken 2005. Desiiliryhmät on muodostettu henkilöiden kesken kotitalouden kulutusyksikköä kohti lasketun käytettävissä olevan tulon mukaan	77
7.2 Perusjoukko, otanta, kato ja painotus ..	35		
7.2.1 Perusjoukko	35		
7.2.2 Otannan periaatteet	36		
7.2.3 Tietoa otoksesta, vastanneista, kadosta ja ylipeitosta	36		
7.2.4 Painotus	38		
7.3 Tietojen laatu	38		
7.4 Tietojen vertailukelpoisuus	39		
7.4.1 Aikaisemmat tulonjakotilastot ..	39		
7.4.2 Tulonjaon kokonaistilasto	40		
7.4.3 Kulutustutkimus	40		

15.	Kotitalouksien prosenttijakauma desiiliryhmittäin 2005. Desiiliryhmät on muodostettu henkilöiden kesken kotitalouden kulutusyksikköä kohti lasketun käytettävissä olevan tulon perusteella. . . .	78
16.	Saatujen tulonsiirtojen rakenne desiiliryhmittäin 2005. Desiiliryhmät on muodostettu henkilöiden kesken kotitalouden kulutusyksikköä kohti lasketun käytettävissä olevan tulon mukaan.	81
17.	Saatujen tulonsiirtojen rakenne kotitalouden elinvaiheen mukaan 2005.	82
18.	Saatujen tulonsiirtojen rakenne sosioekonomisen aseman mukaan 2005.	84
19.	Kotitalouksien tulojen keskivirheet sosioekonomisen ryhmän mukaan 2005.	85
Tulonsaajakohtaiset taulukot		
20.	Ammatissa toimivien lukumäärä ja tulotaso sosioekonomisen aseman mukaan 2005.	88
21 a.	Ammatissa toimivien tuotannontekijätulojen jakautuminen desiiliryhmittäin sosioekonomisen aseman mukaan 2005, desiilien ylärajat. Desiiliryhmät on muodostettu tuotannontekijätulojen perusteella.	90
21 b.	Ammatissa toimivien tuotannontekijätulojen jakautuminen desiiliryhmittäin sosio-ekonomisen aseman mukaan 2005, tulojen prosenttijakauma. Desiiliryhmät on muodostettu palkka- ja yrittäjätulojen perusteella.	90
22 a.	Palkansaajien tulotaso koulutusasteen ja sukupuolen mukaan 2005.	91
22 b.	Palkansaajien tulotaso koulutusasteen ja sukupuolen mukaan 2005: kokopäivätyö, 12 kuukautta.	91
23 a.	Palkansaajien tulotaso toimialan ja sukupuolen mukaan 2005.	92
23 b.	Palkansaajien tulotaso toimialan ja sukupuolen mukaan 2005: kokopäivätyö, 12 kuukautta.	93
24 a.	Palkansaajien tulotaso iän ja sukupuolen mukaan 2005.	94
24 b.	Palkansaajien tulotaso iän ja sukupuolen mukaan 2005: kokopäivätyö, 12 kuukautta.	94
25 a.	Palkansaajien tulotaso suuralueen ja sukupuolen mukaan 2005.	95
25 b.	Palkansaajien tulotaso suuralueen ja sukupuolen mukaan 2005: kokopäivätyö, 12 kuukautta.	95

Innehåll

Sammandrag	47
Symboler använda i tabellerna	8
Hushållstabeller	
1. Hushållens inkomststruktur efter socioekonomisk huvudgrupp 2005.	53
2. Hushållens inkomststruktur i decilgrupper 2005. Decilgrupperna har bildats utgående från personer efter hushållens disponibel inkomst per konsumtionsenhet.	54
3. Hushållens inkomststruktur i inkomstklasser efter hushållens disponibla inkomst 2005.	56
4. Hushållens inkomststruktur i inkomstklasser efter hushållens bruttoinkomst 2005.	58
5. Hushållens inkomststruktur efter socioekonomisk ställning 2005.	60
6. Hushållens inkomststruktur i olika hushålltyper 2005. Hushållen har klassificerats efter antalet vuxna, barn och yrkesverksamma.	62
7. Hushållens inkomststruktur efter hushållens livsfas 2005.	66
8. Hushållens inkomstnivå efter socioekonomisk ställning 2005.	70
9. Hushållens inkomstnivå efter antalet vuxna och barn 2005.	72
10. Hushållens inkomstnivå efter storområde och kommungrupp 2005.	73
11. Hushållens inkomstnivå efter referenspersonens utbildningsnivå 2005.	74
12. Hushållens inkomstnivå efter bostadens besittningsförhållande och storområde 2005.	75
13. Odlarhushållens, jordbrukarhushållens och deltidsodlarnas inkomstnivå efter gårdens huvudsakliga produktionsinriktning 2005.	76
14. Fördelning av hushållens inkomster per konsumtionsenhet för personer 2005. Decilgrupperna har bildats utgående från personer efter hushållens disponibel inkomst per konsumtionsenhet.	77
15. Hushållens procentfördelning i decilgrupper efter vissa klassificeringsvariablerna 2005. Decilgrupperna har bildats utgående från personer efter hushållens disponibel inkomst per konsumtionsenhet.	78
16. De erhållna transfereringarnas struktur i decilgrupperna 2005. Decilgrupperna har bildats utgående från personer efter hushållens disponibel inkomst per konsumtionsenhet.	81
17. De erhållna transfereringarnas struktur efter hushållens livsfas 2005.	82
18. De erhållna transfereringarnas struktur efter socioekonomisk ställning 2005.	84
19. Medelfel för hushållens inkomster efter socioekonomisk grupp 2005.	85
Individtabeller	
20. Antal yrkesverksamma och inkomstnivå efter socioekonomisk ställning 2005.	88
21 a. Fördelning av de yrkesverksammas faktorinkomster efter decilgrupp och socioekonomisk ställning år 2005, övre gränser för deciler. Decilgrupperna har bildats på basis av faktorinkomsterna.	90
21 b. Fördelning av de yrkesverksammas faktorinkomster efter decilgrupp och socioekonomisk ställning år 2005, procentfördelning av inkomster. Decilgrupperna har bildats på basis av faktorinkomsterna.	90
22 a. Löntagarnas inkomstnivå efter utbildningsnivå och kön 2005.	91
22 b. Löntagarnas inkomstnivå efter utbildningsnivå och kön 2005: heltidsarbete, 12 månader.	91
23 a. Löntagarnas inkomstnivå efter näringsgren och kön 2005.	92
23 b. Löntagarnas inkomstnivå efter näringsgren och kön 2005: heltidsarbete, 12 månader.	93
24 a. Löntagarnas inkomstnivå efter ålder och kön 2005.	94
24 b. Löntagarnas inkomstnivå efter ålder och kön 2005: heltidsarbete, 12 månader.	94
25 a. Löntagarnas inkomstnivå efter storområde och kön 2005.	95
25 b. Löntagarnas inkomstnivå efter storområde och kön 2005: heltidsarbete, 12 månader.	95

Contents

Summary.....	49	16. Current transfers received: Decile groups have been ordered from persons according to households' disposable income per consumption unit 2005.	81
Symbols used in the tables	8	17. Current transfers received: structure by stage of life cycle 2005.	82
Household tables		18. Current transfers received: structure by socio-economic group 2005.	84
1. Household income: structure by socio-economic main group 2005.....	53	19. Household income: standard errors by socio-economic group 2005.	85
2. Household income: Decile groups have been ordered from persons according to households' disposable income per consumption unit 2005.	54	Individual tables	
3. Household income: structure by brackets ordered according to households' disposable income 2005.	56	20. Number and income level of economically active by socio-economic group 2005....	88
4. Household income: structure by brackets ordered according to households' gross income 2005.....	58	21 a. Distribution of factor income of economically active by decile group according to socio-economic group in 2005, upper limits of deciles. Decile groups were formed according to factor income.	90
5. Household income: structure by socio-economic group 2005.....	60	21 b. Distribution of factor income of economically active by decile group according to socio-economic group in 2005, percentage distribution of income. Decile groups were formed according to factor income.	90
6. Household income: structure by household type according to number of adults, children and economically active persons in household 2005.	62	22 a. Income level of employees by level of education and sex 2005.	91
7. Household income: structure by stage of life cycle 2005.	66	22 b. Income level of employees by level of education and sex 2005: full-time work, 12 months.	91
8. Income level of households by socio-economic group 2005.....	70	23 a. Income level of employees by industry and sex 2005.....	92
9. Income level of households by number of adults and children 2005.	72	23 b. Income level of employees by industry and sex 2005: full-time work, 12 months.	93
10. Income level of households by major region and municipal group 2005.....	73	24 a. Income level of employees by age and sex 2005.....	94
11. Income level of households by level of education of reference person 2005.	74	24 b. Income level of employees by age and sex 2005: full-time work, 12 months.	94
12. Income level of households by tenure status of dwelling and major area 2005... ..	75	25 a. Income level of employees by major region and sex 2005.	95
13. Income level of crop growing, farming and part-time farming households according to the farm's main line of production 2005..	76	25 b. Income level of employees by major region and sex 2005: full-time work, 12 months.	95
14. Distribution of household income per consumption unit between persons 2005. Decile groups have been ordered from persons according to households' disposable income per consumption unit.....	77		
15. Percentage distribution of households by decile groups according to selected characteristics 2005. Decile groups have been ordered from persons according to households' disposable income per consumption unit 2005.	78		

Taulukoissa käytetyt symbolit – Symboler i tabellerna – Explanation of symbols

<i>Ei yhtään – Värdet noll – Magnitude nil</i>	<i>–</i>
<i>Suure pienempi kuin puolet käytetystä yksiköstä – Mindre än hälften av den använda enheten – Magnitude less than half of unit employed</i>	<i>0,0</i>
<i>Tieto liian epävarma esitettäväksi (ryhmään on otoksessa tullut alle 30 tapausta) – Uppgift alltför osäker för att anges (urvalsgruppen har omfattat färre än 30 fall) – Data too uncertain to be presented (less than 30 units per group in the sample)</i>	<i>..</i>
<i>Epävarma lukumäärätieto desiilien ja tuloluokkien rakennetta kuvaavissa taulukoissa (ryhmään on otoksessa tullut alle 10 tapausta) – Uppgift om antal osäker i tabeller över decil- och inkomstklassstruktur (i urvalet omfattar decilgruppen mindre än 10 fall) – Data of numbers uncertain in decile and income class tables (less than 10 units per group in the sample)</i>	<i>()</i>

1 Johdanto

Tulonjakotilasto on otokseen pohjautuva tilasto, joka kuvaa kotitalouksien ja ammatissa toimivien henkilöiden tulojen määrää ja muutosta, tulojen rakennetta sekä niiden jakautumista Suomessa. Tilaston tietosisältö perustuu kansainvälisiin tulonjakotilastosuosituksiin¹.

Suomessa pystytään seuraamaan kotitalouksien tuloja ja tulonmuodostusta 1960-luvulta alkaen. Varhaisimpia vertailukelpoisia tietoja kotitalouksien tuloista on saatavissa kulutustutkimuksesta, joista ensimmäiset koskevat vuosia 1966, 1971 ja 1976. Ensimmäinen varsinainen tulonjakotilasto on vuodelta 1977. Sen jälkeen tulonja-

kotilasto on tehty vuosittain lukuun ottamatta vuosia 1981 ja 1985, joilta vastaavia tietoja on saatavissa kulutustutkimuksesta.

Tilastokeskus julkaisee vuosittain myös koko väestön kattavista rekisteriaineistoista tulonjaon kokonaistilastoa sekä tulo- ja varallisuustilastoa. Tulonjaon kokonaistilasto on eri hallinnollisista rekistereistä koottu tilasto, joka kuvaa rekisterikotitalouksien (asuntokuntien) vuosituloja ja niiden jakautumista erityisesti aluenäkökulmasta. Verotustietoihin perustuvasta tulo- ja varallisuustilastosta saadaan tietoja tulonsaajien veronalaisista tuloista ja varallisuudesta.

2 Tulonjaon kehitys vuonna 2005

2.1 Kotitalouksien reaalitytulot kasvoivat suotuisasti

Kotitalouksien käytettävissä olevien tulojen kokonaismäärä oli 81,9 miljardia euroa vuonna 2005. Reaalisesti tämä oli 3,1 prosenttia enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Kotitalouksia oli yhteensä 2 435 000, mikä on 20 000 kotitaloutta enemmän kuin vuonna 2004. Käytettävissä olevat tulot kotitaloutta kohti olivat 33 642 euroa. Lisäystä vuodesta 2004 oli reaalisesti 2,3 prosenttia. Vuotta aikaisemmin kotitalouksien reaalitytulojen kasvu oli 5,0 prosenttia.

Kotitalouksien käytettävissä olevien tulojen mediaani oli 28 194 euroa vuonna 2005. Mediaanitulo on tulotaso, jota enemmän saa puolet ja jota vähemmän saa puolet kotitalouksista. Mediaanilla mitattuna kotitalouksien tulojen kasvu oli edellä kuvattuun nähden selvästi suurempaa, sillä mediaanitulo oli vuonna 2005 reaalisesti 4,7 prosenttia korkeampi kuin vuonna 2004. Mediaanitulon keskiarvotuloa suurempi kasvu johtuu pääasiassa siitä, että tulojen kehitys oli parempaa keskituloisilla kuin tulojakauman yläpäässä olevilla vuonna 2005.

Kotitalouksien pitkän aikavälin tulokehitystä kuvataan asetelmassa 1. Tulot on deflatoitu vuoden 2005 rahanarvoon elinkustannusindeksillä. Asetelmassa on käytetty kahta tulokäsitettä: kotitaloutta

kohti laskettuja tuloja ja ns. ekvivalentteja eli kulu- tussyksikköä kohti laskettuja tuloja². Jälkimmäistä tulokäsitettä käytetään siksi, että se ottaa huomioon kotitalouksien koko- ja rakenne-eroja sekä niissä tapahtuneita muutoksia. Tarkasteluajanjakson aikana on erityisesti yhden ja kahden hengen kotitalouksien lukumäärä lisääntynyt ja suurempien kotitalouksien lukumäärä vähentynyt.

Laman aikana 1990-luvun alkupuolella kotitalouksien käytettävissä olevat tulot alenivat selvästi. Voimakkainta tulojen lasku oli vuonna 1992, jolloin kotitalouksien käytettävissä oleva tulo oli laskentatavasta riippuen reaalisesti noin 4–5 prosenttia alhaisempi kuin vuotta aikaisemmin. Kotitalouksien tulot alenivat yhtäjaksoisesti kolme vuotta vuosina 1992–1994. Sen jälkeen kotitalouksien tulot kääntyivät kasvuun 1990-luvun puolivälissä. Voimakkainta kotitalouksien reaalitytulojen kasvu oli vuosina 1997–1999, jolloin se oli etenkin tulojakauman yläpäässä voimakasta. Sen sijaan 2000-luvun alussa oli parin vuoden ajan keskituloisten kotitalouksien tulokehitys jonkin verran parempaa kuin hyvätuloisten kotitalouksien tulojen kehitys. Tämä voidaan havaita siitä, että kotitalouksien tulojen kehitys oli mediaanituloilla mitattuna korkeampaa kuin keskiar-

1 Expert Group on Household Income Statistics, The Canberra Group: Final Report and Recommendations. Ottawa 2001.

2 Tilastovuodesta 2002 alkaen on käytetty pääasiallisesti ns. muunnettua OECD-asteikkoa, jossa kotitalouden ensimmäinen aikuinen saa painon 1, muut 14 vuotta täyttäneet henkilöt painon 0,5 ja 0–13-vuotiaat lapset painon 0,3. Kulutussyksiköistä tarkemmin ks. luku 8.2.

Asetelma 1.

Kotitalouksien käytettävissä olevat tulot (euroa vuodessa) ja niiden muutokset (%) vuosina 1987–2005 (realisena, vuoden 2005 rahassa)

Vuosi	Käytettävissä olevat tulot/kotitalous				Käytettävissä olevat tulot/muunnettu OECD-kulutussyksikkö			
	Keskiarvo, euroa	Muutos edelliseen vuoteen verrattuna, %	Mediaani, euroa	Muutos edelliseen vuoteen verrattuna, %	Keskiarvo, euroa	Muutos edelliseen vuoteen verrattuna, %	Mediaani, euroa	Muutos edelliseen vuoteen verrattuna, %
1987	23 905		22 008		14 761		14 006	
1988	24 342	1,8	22 327	1,5	15 136	2,5	14 260	1,8
1989	25 440	4,5	23 200	3,9	15 926	5,2	14 903	4,5
1990	26 667	4,8	24 303	4,8	16 698	4,8	15 580	4,5
1991	26 828	0,6	24 332	0,1	16 948	1,5	15 944	2,3
1992	25 540	-4,8	23 192	-4,7	16 207	-4,4	15 144	-5,0
1993	24 941	-2,3	22 373	-3,5	15 910	-1,8	14 562	-3,8
1994	24 618	-1,3	21 702	-3,0	15 733	-1,1	14 448	-0,8
1995	25 161	2,2	22 164	2,1	16 130	2,5	14 700	1,7
1996	25 559	1,6	22 414	1,1	16 454	2,0	15 051	2,4
1997	26 663	4,3	22 860	2,0	17 229	4,7	15 435	2,6
1998	27 398	2,8	23 376	2,3	17 748	3,0	15 851	2,7
1999	28 620	4,5	23 852	2,0	18 537	4,4	16 254	2,5
2000	29 318	2,4	24 149	1,2	19 065	2,8	16 499	1,5
2001	29 652	1,1	24 883	3,0	19 270	1,1	16 994	3,0
2002	30 293	2,2	25 729	3,4	19 716	2,3	17 499	3,0
2003	31 320	3,4	26 465	2,9	20 433	3,6	18 107	3,5
2004	32 901	5,0	26 941	1,8	21 402	4,7	18 777	3,7
2005	33 642	2,3	28 194	4,7	21 808	1,9	19 419	3,4

Tulokäsittelyn muutosten vuoksi vuosien 1987–1992 ja 1993–2005 luvut eivät ole keskenään täysin vertailukelpoisia.

votuloilla mitattuna vuosina 2001–2002. Kotitalouksien suotuisasta kehityksestä 2000-luvulla osoittaa myös se, että käytettävissä olevien tulojen mediaani kulutusyksikköä kohden on kasvanut selkeästi paremmin kuin 1990-luvulla.

Kotitalouksien markkinoilta saamista palkka-, yrittäjä- ja omaisuustuloista käytetään tulonjakotilastossa nimitystä tuotannontekijätulot. Näitä tuloja kotitaloudet saivat vuonna 2005 keskimäärin 33 194 euroa vuodessa (ks. asetelma 2). Reaalisesti tämä oli noin kolme prosenttia enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Palkkatuloja kotitaloudet saivat vuonna 2005 keskimäärin 24 992 euroa, missä lisäystä oli edellisvuoteen verrattuna

3,2 prosenttia. Yrittäjätuloja kotitaloudet saivat vuonna 2005 keskimäärin 2 292 euroa, joka oli reaalisesti noin kaksi prosenttia enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Omaisuustuloja kotitaloudet saivat keskimäärin 5 910 euron edestä, mikä oli reaalisesti noin 2,5 prosenttia enemmän kuin vuonna 2004.

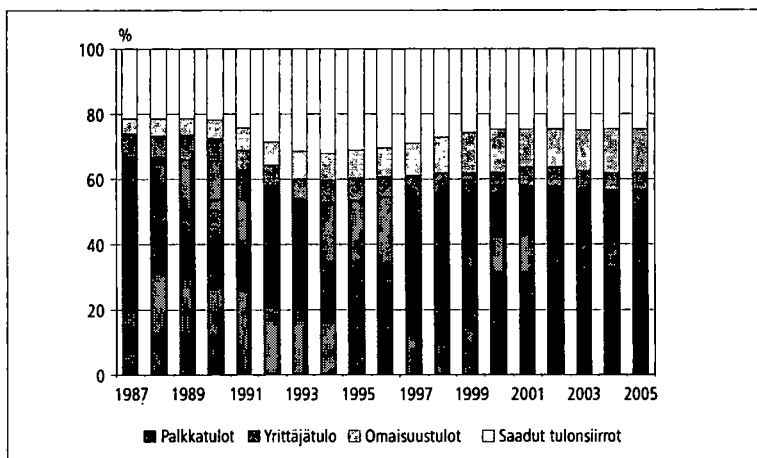
Kotitaloudet saivat tulonsiirtoja vuonna 2005 keskimäärin 10 871 euroa, mikä oli reaalisesti kolme prosenttia enemmän kuin edellisvuonna. Kotitalouksien bruttotulot olivat keskimäärin 44 065 euroa, mikä oli reaalisesti kolme prosenttia enemmän kuin vuonna 2004.

Asetelma 2.

Kotitalouksien tulot ja tulojen rakenne vuosina 1987–2005. Prosenttiosuudet on laskettu keskimääräisistä tuloista, tulot euroa/kotitalous, vuoden 2005 rahassa.

	1987	1990	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
1. Palkkatulot	€ 21 579	23 282	18 368	19 083	19 685	20 652	21 522	22 003	22 730	23 067	23 304	24 226	24 992
	% 67,1	65,6	53,6	54,7	54,8	55,8	55,9	55,8	57,8	57,8	57,0	56,6	56,7
2. Yrittäjätulot	€ 2 164	2 502	2 339	2 088	2 267	2 257	2 267	2 329	2 245	2 273	2 222	2 244	2 292
	% 6,7	7,1	6,8	6,0	6,3	6,1	5,9	5,9	5,7	5,7	5,4	5,2	5,2
3. Omaisuustulot	€ 1 542	1 906	2 869	3 104	3 626	4 016	4 808	5 431	4 583	4 697	5 158	5 768	5 910
	% 4,8	5,4	8,4	8,9	10,1	10,9	12,5	13,8	11,7	11,8	12,6	13,5	13,4
4. Tuotannontekijätulot (1+2+3)	€ 25 287	27 692	23 576	24 276	25 579	26 924	28 597	29 763	29 558	30 038	30 684	32 237	33 194
	% 78,6	78,1	68,8	69,6	71,2	72,8	74,3	75,5	75,2	75,2	75,0	75,3	75,3
5. Saadut tulonsiirrot	€ 6 882	7 787	10 711	10 620	10 363	10 057	9 907	9 656	9 733	9 900	10 214	10 553	10 871
	% 21,4	21,9	31,2	30,4	28,8	27,2	25,7	24,5	24,8	24,8	25,0	24,7	24,7
6. Bruttotulot (4+5)	€ 32 169	35 479	34 288	34 896	35 943	36 979	38 504	39 419	39 292	39 937	40 898	42 790	44 065
	% 100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
7. Maksetut tulonsiirrot	€ 8 263	8 812	9 128	9 339	9 281	9 582	9 884	10 100	9 639	9 644	9 579	9 889	10 424
	% 25,7	24,8	26,6	26,8	25,8	25,9	25,7	25,6	24,5	24,1	23,4	23,1	23,7
8. Käytettävissä olevat tulot (6–7)	€ 23 905	26 667	25 161	25 559	26 663	27 398	28 620	29 318	29 652	30 293	31 320	32 901	33 642

Vuosien 1987 ja 1990 tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia vuosien 1995–2005 tietojen kanssa tulonimikkeistössä tapahtuneiden muutosten vuoksi. Aikasarjan tehtyjen muutosten vuoksi tulo-osuudet ovat muuttuneet hieman aikaisempiin vuosijulkaisuihin verrattuna vuosien 1993–2004 osalta.

Kuvio 1.
Kotitalouksien tulojen rakenne
1987–2005 (tuloerän osuus,
% bruttotuloista).

Välttömiä veroja ja veronluonteisia maksuja kotitaloudet maksoivat keskimäärin 10 424 euron edestä, mikä oli reaalisesti 5,4 prosenttia enemmän kuin vuonna 2004. Keskimääräisistä luvuista laskettuna verojen ja veronluontoisten maksujen osuus kotitalouksien bruttotuloista oli 23,7 prosenttia, mikä oli 0,6 prosenttiyksikköä suurempi kuin vuotta aikaisemmin.

Tulojen rakenteessa ei tapahtunut juurikaan muutosta vuonna 2005 edelliseen vuoteen verrattuna. Vuonna 2004 tapahtunut osinkotulojen kasvaminen nosti omaisuustulojen osuuden kotitalouksien kaikista tuloista 13,5 prosenttiin vuonna 2004, jonka jälkeen omaisuustulojen osuus laski yhden kymmenyksen vuonna 2005. Tuotantokelijätulojen ja saatujen tulonsiirtojen osuudet kotitalouksien kaikista tuloista pysyivät vuoteen 2004 nähden samoina, kun taas maksettujen tulonsiirtojen osuus kasvoi hieman. Maksettujen tulonsiirtojen osuuden kasvua voi osaltaan selittää vuoden 2005 alussa voimaan tullut verouudistus, jossa osinkotulot muuttuivat veronalaisiksi.

Laman aikana 1990-luvun alkupuolella kotitalouksien markkinoilta saamien tulojen – eli palkka-, yrittäjä- ja omaisuustulojen – suhteellinen osuus aleni selvästi (ks. kuvio 1). Alimmillaan tämä tulo-osuus oli vuonna 1994, jonka jälkeen osuus kääntyi kasvuun. Kuitenkin vielä vuonna 2005 tuotantokelijätulojen osuus kotitalouksien bruttotuloista oli selvästi alhaisempi kuin mitä se oli ennen 1990-luvun alun lamaa.

Samalla kun tuotantokelijätulojen osuus kotitalouksien tulonmuodostuksessa laman aikana aleni, saatujen tulonsiirtojen merkitys kasvoi selvästi. Saatujen tulonsiirtojen määrä kääntyi laskuun vuonna 1995, jonka jälkeen niiden osuus kotitalouksien tuloista laski nopeasti. Saatujen tulonsiirtojen osuus bruttotuloista oli 24,7 prosenttia vuonna 2005. Osuus on kuitenkin edelleen selvästi suurempi kuin mitä se oli ennen lamaa 1990-luvun alussa.

2.2 Tuloerot 1970-luvun alun tasolla

Kotitalouksien välisiä tuloeroja kuvataan Gini-kertoimella. Se on yleisesti käytetty tulonjaon epätasaisuutta kuvaava indikaattori, jossa tulojen hajonnan laajuus on kiteytetty yhteen lukuarvoon³. Gini-kertoimen mukaan kotitalouksien väliset suhteelliset tuloerot vuonna 2005 pysyivät ennallaan edellisvuoteen nähden. Vuonna 2005 käytävissä olevien tulojen Gini-kertoimen arvo oli 26,5. Tuloerot kasvoivat selvästi 1990-luvun puo-

livälin jälkeisen pitkän talouskasvun aikana. Suurimmilleen tuloerot kasvoivat vuonna 2000, jonka jälkeen ne pari vuotta hivenen tasoittuivat. Vuonna 2004 tuloerot kohosivat uudelleen samalle tasolle kuin vuonna 2000. Asetelmasta 3 voidaan havaita, että tuloerot olivat Suomessa yhtä suuret edellisen kerran 1970-luvun alussa kuin vuosina 2000, 2004 ja 2005.

3 Mitä suuremman arvon Gini-kerroin saa, sitä epätasaisemmin tulot ovat jakautuneet. Tässä julkaisussa Gini-kertoimet on kerrottu sadalla. Gini-kertoimen suurin mahdollinen arvo on sata. Tällöin suurituloisin tulonsaaja saisi kaikki tulot. Pienin mahdollinen Gini-kertoimen arvo on 0, jolloin kaikkien tulonsaajien tulot olisivat yhtä suuret.

Asetelma 3.

Desiiliryhmien tulo-osuudet vuosina 1971–2005. Desiiliryhmät on muodostettu henkilöiden kesken kotitalouden kulutusyksikköä (muunnettu OECD) kohti lasketun käytettävissä olevan tulon mukaan.

Vuosi	Tulo-osuus, %											Gini-kerroin	S80/S20 ¹
	Desiiliryhmä												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	Yhteensä		
1971	3,7	5,4	6,5	7,5	8,5	9,6	10,7	12,2	14,4	21,4	100,0	26,7	3,9
1976	4,5	6,2	7,2	8,1	9,1	10,0	11,0	12,1	13,6	18,4	100,0	21,5	3,0
1981	4,3	6,3	7,4	8,4	9,3	10,1	11,0	12,1	13,6	17,5	100,0	20,5	2,9
1987	4,8	6,6	7,5	8,3	9,2	10,0	10,9	11,9	13,4	17,6	100,0	19,7	2,7
1988	4,8	6,5	7,5	8,3	9,1	9,9	10,8	11,8	13,4	18,0	100,0	20,2	2,8
1989	4,8	6,4	7,4	8,2	9,1	9,9	10,8	11,9	13,4	18,3	100,0	20,5	2,8
1990	4,9	6,5	7,4	8,2	9,0	9,9	10,8	11,8	13,4	18,1	100,0	20,2	2,8
1991	4,8	6,6	7,5	8,3	9,1	9,8	10,7	11,8	13,4	18,1	100,0	20,1	2,8
1992	4,9	6,7	7,5	8,3	9,0	9,8	10,7	11,7	13,2	18,2	100,0	19,9	2,7
1993	4,9	6,6	7,4	8,1	8,8	9,6	10,6	11,7	13,3	19,1	100,0	20,9	2,8
1994	4,9	6,5	7,4	8,2	8,8	9,6	10,5	11,6	13,4	19,1	100,0	20,9	2,8
1995	4,8	6,4	7,3	8,0	8,8	9,6	10,5	11,7	13,4	19,6	100,0	21,7	2,9
1996	4,7	6,3	7,2	8,0	8,8	9,6	10,5	11,7	13,5	19,7	100,0	22,1	3,0
1997	4,6	6,1	7,0	7,8	8,6	9,5	10,5	11,7	13,5	20,7	100,0	23,5	3,2
1998	4,4	6,0	6,8	7,7	8,5	9,5	10,5	11,7	13,6	21,4	100,0	24,6	3,4
1999	4,4	5,8	6,8	7,6	8,4	9,3	10,3	11,5	13,3	22,7	100,0	25,9	3,5
2000	4,3	5,7	6,6	7,5	8,3	9,3	10,3	11,5	13,4	23,2	100,0	26,5	3,7
2001	4,2	5,8	6,7	7,7	8,5	9,4	10,4	11,7	13,5	22,1	100,0	25,6	3,6
2002	4,2	5,8	6,7	7,7	8,5	9,4	10,4	11,7	13,5	22,1	100,0	25,5	3,6
2003	4,2	5,8	6,7	7,6	8,5	9,4	10,4	11,6	13,6	22,3	100,0	25,8	3,6
2004	4,2	5,7	6,6	7,5	8,4	9,3	10,4	11,6	13,6	22,7	100,0	26,5	3,7
2005	4,2	5,6	6,6	7,5	8,5	9,4	10,3	11,6	13,5	22,8	100,0	26,5	3,7

Pyöristysten vuoksi tulo-osuudet eivät aina summaudu sataan. Tulokäsitteen muutosten vuoksi vuosien 1971–1981, 1987–1992 ja 1993–2005 luvut eivät ole keskenään täysin vertailukelpoisia.

¹ S80/S20 = ylimmän ja alimman tuloviidenneksen tulo-osuuksien suhde (keskitulojen suhde).

Tuloeroja voidaan kuvata myös tarkasteleamalla tulokymmenysten eli desiiliryhmien tulo-osuuksien muutoksia eri vuosina. Vuonna 2005 tulokymmenysten tulo-osuuksissa tapahtuneet hyvin vähäiset muutokset osoittavat osaltaan tuloerojen pysymisen samana. Ylimmän tulokymmenyksen tulo-osuus oli vuonna 2005 ainoastaan yhden prosentin kymmenyksen korkeampi kuin edellisvuonna ja vastaavasti toiseksi ylimmän tulokymmenyksen tulo-osuus laski saman verran. Myös kahden alimman tulokymmenyksen tulo-osuudessa tapahtui samanlainen 0,1 prosenttiyksikön muutos. Myös ylimmän ja alimman tuloviidenneksen tulo-osuuksien suhde säilyi edellisen vuoden tasolla. Ylimpien tulokymmenysten tulo-osuus suhteessa alimpiin kymmenyksiin on 2000-luvulla ollut kuitenkin huomattavasti suurempi kuin ennen lamaa ja laman aikana.

1990-luvun jälkipuoliskon nopea ja voimakas tuloerojen kasvu voidaan havaita siitä, että kahden ylimmän tulokymmenyksen tulo-osuudet kasvoivat merkittävästi. Voimakkainta kasvu on ollut suurituloisimmassa kymmenyksessä, jonka tulo-osuus on kasvanut 1980-luvun alhaisimmalta tasolta runsaat viisi prosenttiyksikköä vuoteen 2005 mennessä. Samaan aikaan muiden tulokymmenysten tulo-osuudet ovat alentuneet.

Alentuminen on ollut sitä voimakkaampaa mitä pienituloisemmasta kymmenyksestä on kysymys.

Asetelmassa 4 kuvataan Gini-kertoimilla käytettävissä olevien tulojen, tuotannontekijätulojen (palkka-, yrittäjä- ja omaisuustulot) sekä bruttotulojen (tuotannontekijätulot ja saadut tulonsiirrot) jakaantumista. Tuotannontekijätulojen Gini-kerroin kuvaa kotitalouksien välisiä tuloeroja markkinoilta saatavien tulojen näkökulmasta. Tällöin julkisen vallan välittömät tulontasaustointimenpiteet – tulonsiirrot – eivät ole vielä vaikuttaneet kotitalouksien välisiin tuloeroihin. Kun tuotannontekijätuloihin lisätään kotitalouksien saamat tulonsiirrot, päästään bruttotulo-käsitteeseen. Bruttotuloihin sisältyy merkittävä määrä julkisen vallan tulonjaon tasaamiseen liittyviä toimenpiteitä. Täydellisimpinä julkisen vallan tulonjakoa tasoittavat toimenpiteet näkyvät käytettävissä olevissa tuloissa, sillä ne sisältävät sekä saadut tulonsiirrot että maksetut tulonsiirrot.

Tuotannontekijätuloilla mitattuna tuloerot kasvoivat laman aikana 1990-luvun alkuvuosina selvästi. Tuloerojen kasvu johtui pitkälti sekä yritystoiminnan supistumisesta että työttömyyden nopeasta ja voimakkaasta kasvusta. Palkka- ja yrittäjätuloja saavien määrä aleni merkittävästi. Kun tuotantoon osallistuvien henkilöiden ja tuotannontekijätulojen määrä kääntyi nousuun la-

Asetelma 4.

Tuotannontekijätulojen, bruttotulojen ja käytettävissä olevien tulojen Gini-kertoimet sekä tulonsiirtojen tuloeroja tasaava vaikutus vuosina 1971–2005

Vuosi	Gini-kerroin, %			Tulonsiirtojen tuloeroja tasaava vaikutus ¹		
	Tuotannon- tekijätulot	Bruttotulot	Käytettävissä olevat tulot	Saadut tulon- siirrot	Maksetut tulon- siirrot	Yhteis- vaikutus
1971	38,5	30,9	26,7	19,8	13,4	30,6
1976	35,3	26,3	21,5	25,4	18,2	39,0
1981	35,8	25,2	20,5	29,4	18,7	42,6
1987	38,0	25,1	19,7	33,9	21,5	48,1
1988	38,8	25,8	20,2	33,4	21,8	47,9
1989	39,3	26,1	20,5	33,5	21,7	47,9
1990	38,9	25,6	20,2	34,2	20,8	47,9
1991	39,5	25,1	20,1	36,4	19,8	49,0
1992	42,1	25,2	19,9	40,1	21,1	52,8
1993	45,2	26,1	20,9	42,4	19,8	53,8
1994	46,1	26,0	20,9	43,6	19,7	54,7
1995	45,8	26,6	21,7	41,9	18,6	52,7
1996	46,2	27,2	22,1	41,2	18,6	52,1
1997	46,6	28,3	23,5	39,4	16,7	49,5
1998	46,4	29,2	24,6	37,2	15,6	47,0
1999	46,9	30,1	25,8	35,7	14,5	45,0
2000	46,8	30,7	26,5	34,4	13,6	43,3
2001	46,0	29,8	25,6	35,3	14,0	44,4
2002	45,7	29,7	25,5	35,2	14,0	44,2
2003	45,7	29,6	25,8	35,3	12,7	43,5
2004	46,2	30,1	26,5	34,8	12,1	42,7
2005	46,2	30,5	26,5	33,9	13,0	42,5

Tulokäsittelyn muutosten vuoksi vuosien 1971–1981, 1987–1992 ja 1993–2005 luvut eivät ole keskenään täysin vertailukelpoisia.

¹ Saadut tulonsiirrot: Gini-kertoimen suhteellinen muutos (%) siirryttäessä tuotannontekijätuloista bruttotuloihin.

Maksetut tulonsiirrot: Gini-kertoimen suhteellinen muutos (%) siirryttäessä bruttotuloista käytettävissä oleviin tuloihin.

Tulonsiirtojen yhteisvaikutus: Gini-kertoimen suhteellinen muutos (%) siirryttäessä tuotannontekijätuloista käytettävissä oleviin tuloihin.

Aikasarjaan tehtyjen muutosten vuoksi Gini-kertoimet ovat osittain muuttuneet aikaisempiin vuosijulkaisuihin verrattuna vuosien 1993–2004 tiedoissa.

man jälkeen, myös tuotannontekijätuloerojen kasvu hidastui. Laman jälkeinen tuotannontekijätuloerojen lievä kasvu selittyy eräiden omaisuustuuloerien (osinkotulojen ja luovutusvoittojen) määrän kasvulla ja myös niiden epätasaisella kohdentumisella. Ensimmäistä kertaa pitkään aikaan tuotannontekijätuloerot supistuivat vuonna 2001. Tämän jälkeen tuloerot ovat tuotannontekijätuloilla mitattuna pysyneet käytännössä lähes ennallaan. Tuotannontekijätuloerot ovat edelleen kuitenkin korkeammalla tasolla kuin ennen lamaa 1990-luvun alussa.

Bruttotuloilla mitattuna tuloerojen kehitys on ollut 1990-luvulla samansuuntaista kuin käytettävissä olevilla tuloilla mitattuna, eli bruttotuloerojen ripeä kasvu alkoi vasta laman jälkeen 1990-luvun puolivälissä. Bruttotuloerojen kasvu ei ole kuitenkaan ollut aivan yhtä voimakasta kuin käytettävissä olevien tulojen erojen kasvu 1990-luvun jälkipuoliskolla. Tämä johtuu maksettujen tulonsiirtojen (välittömien tuloverojen ja veronluontoisten maksujen) tulojakaota tasaavan vaikutuksen heikentymisestä (asetelma 4). Vuonna 2001 bruttotulojen jakautuminen muuttui edellisvuosiin nähden tasaisemmaksi, minkä jälkeen bruttotuloerot pysyivät pari vuotta ennallaan. Vuonna 2004 tuloerot bruttotuloilla mitattuna kasvoivat saman verran kuin käytettävissä olevilla tuloilla

mitattuna. Sen sijaan vuonna 2005 bruttotuloerot kasvoivat kun taas käytettävissä olevilla tuloilla mitattuna tuloerot pysyivät samana.

Julkinen valta tasaa markkinoilla syntyneitä tuloeroja tulonsiirtojärjestelmällä. Tulonsiirrot muodostuvat sekä saaduista tulonsiirroista että maksetuista tulonsiirroista eli välittömistä veroista ja veronluonteisista maksuista. Saadut tulonsiirrot koostuvat ansio- ja kansaneläkkeistä ja muista sosiaaliturvaetuksista, sosiaaliavustuksista sekä muista saaduista tulonsiirroista. Muita sosiaaliturvaetuksia ovat mm. kuntoutusavustukset, sairaus- ja vanhempainpäivärahat, lakisääteisen tapaturmavakuutuksen korvaukset ja ansiosidonnainen työttömyyspäiväraha. Sosiaaliavustuksia ovat muun muassa lapsilisät, pienten lasten hoidon tuki, elatustuki, sotilasavustus, toimeentulotuki, yleinen asumistuki, opinto- ja tutkimusavustukset sekä työttömyysturvan peruspäiväraha ja työmarkkinatuki. Saatuihin tulonsiirtoihin sisältyvät myös haastateluun kerätyt kotitalouksien väliset tulonsiirrot, kuten elatusavut. Asetelmassa 4 kuvataan myös sitä, miten tulonsiirrot ovat vaikuttaneet tuloeroihin. Yleisesti voidaan todeta, että tulonsiirtojen vaikutus tuloeroihin riippuu kahdesta tekijästä, tulonsiirtojen määrästä (eli tulo-osuudesta) ja tulonsiirtojen kohdentumisesta (eli progressiivisuudesta).

Saatujen tulonsiirtojen tuloeroja tasaava vaikutus on laskenut selvästi 1990-luvun puolivälistä alkaen. Vuonna 2000 tasaava vaikutus aleni tasolle, jossa se oli edellisen kerran 1980-luvun loppupuolella. Vuonna 2001 saatujen tulonsiirtojen tuloeroja tasaava vaikutus kasvoi jonkin verran, jonka jälkeen vaikutus pysyi ennallaan kunnes jälleen viime vuosina kääntyi laskuun. Vuonna 2005 saatujen tulonsiirtojen tasaava vaikutus aleni alhaisimmalle tasolle sitten 1980-luvun. Saatujen tulonsiirtojen tasausvaikutuksen väheneminen viime vuosina on johtunut lähinnä siitä, että niiden merkitys kotitalouksien tulon-

muodostuksessa on vähentynyt markkina- eli tuotannontekijätulojen määrän kasvun myötä.

Maksettujen tulonsiirtojen tuloeroja tasaava vaikutus on vähentynyt selvästi 1990-luvun lamavuosista lähtien. Tämä saattaa johtua ansiotuloja lievemmin verotettujen pääomatulojen määrän kasvusta ja sitä kautta tuloverotuksen progressiivisuuden heikkenemisestä. Vuonna 2005 tuloeroja tasaava vaikutus kasvoi edellisvuoteen nähden, mitä voi selittää osinkotulojen veronalaiseksi tuleminen vuonna 2005. Tuloeroja tasaava vaikutus on edelleen alempi kuin 1970-luvun alun vuosina.

2.3 Reaalitulot kasvoivat kaikissa tulokymmenyksissä vuonna 2005

Asetelmassa 5 kuvataan tulokymmenysten rajoja ja tulokeskiarvoja sekä niiden muutoksia eri tulokymmenyksissä. Asetelmasta voidaan havaita, että käytettävissä olevat tulot kasvoivat melko tasaisesti eri tuloryhmissä vuonna 2005. Keskimääräiset tulot kasvoivat eniten sekä alimmassa että ylimmässä tulokymmenyksessä mutta myös viidennessä tulokymmenyksessä (ks. myös kuvio 2). Ylimmän kymmenyksen keskimääräinen reaalitulo kasvoi 3,6 prosenttia, alimmassa kymmenyksessä kasvua oli 3,2 prosenttia ja viidennessä kymmenyksessä 3,5 prosenttia. Muissa tulokymmenyksissä reaalitulojen kasvu oli 2–3 prosentin välillä.

Vaikka tulokehitys eri tulokymmenyksissä oli suhteellisesti mitattuna melko tasaista vuonna

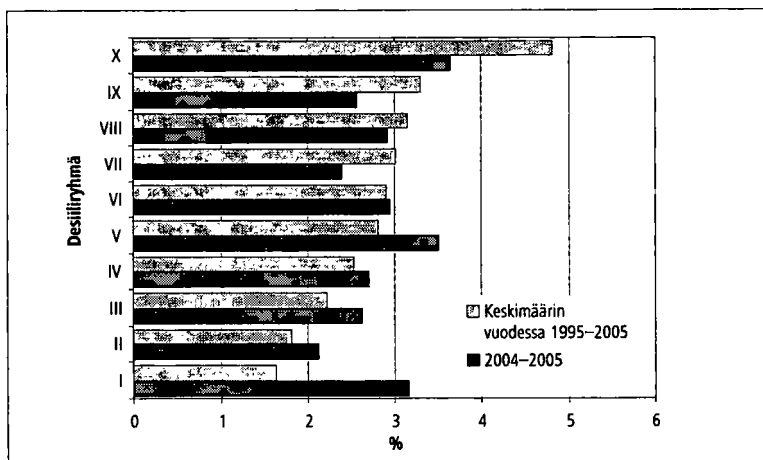
2005, olivat kasvuerot absoluuttisesti mitattuna desiiliryhmien välillä suuria. Kun ylimmän desiiliryhmän ekvivalentti keskiarvotulo kasvoi edellisvuoteen nähden reaalisesti runsaat 1 800 euroa, jäi tulojen kasvu alimmassa desiiliryhmässä vajaaseen 300 euroon.

Myös pitemmän aikavälin tarkastelussa ovat desiiliryhmien tulot kasvaneet sitä enemmän, mitä ylempää desiiliryhmästä on kysymys (ks. kuvio 2). Esimerkiksi ylimmässä desiiliryhmässä tulojen keskimääräinen vuotuinen kasvuvauhti on ollut vuosina 1995–2005 melkein 5 prosenttia, kun alimmassa ryhmässä vastaava muutos on ollut vain puolitoista prosenttia.

Asetelma 5.

Desiiliryhmien tulojen keskiarvot ja ylärajat vuosina 1995–2005 (vuoden 2005 rahassa, deflatoitu elinkustannusindeksillä). Desiiliryhmät on muodostettu henkilöiden kesken kotitalouden kulutusyksikköä (muunnettu OECD) kohti lasketun käytettävissä olevan tulon mukaan

Desiiliryhmä	Yläraja, euroa/muunnettu OECD-kulutusyksikkö					Muutos, % 2004–2005	Keskimääräinen vuosimuutos, % 1995–2005	Keskiarvo, euroa/muunnettu OECD-kulutusyksikkö					Muutos, % 2004–2005	Keskimääräinen vuosimuutos, % 1995–2005
	1995	2000	2003	2004	2005			1995	2000	2003	2004	2005		
	I	9 787	10 229	10 930	11 210			11 495	2,5	1,6	8 049	8 413		
II	11 463	12 189	13 062	13 657	13 957	2,2	2,0	10 680	11 209	12 099	12 517	12 783	2,1	1,8
III	12 697	13 860	14 985	15 676	16 144	3,0	2,4	12 085	13 039	14 047	14 671	15 057	2,6	2,2
IV	13 975	15 508	16 871	17 607	18 182	3,3	2,7	13 337	14 699	15 956	16 674	17 126	2,7	2,5
V	15 273	17 222	18 744	19 658	20 270	3,1	2,9	14 609	16 373	17 788	18 629	19 284	3,5	2,8
VI	16 684	19 143	20 741	21 748	22 256	2,3	2,9	15 997	18 201	19 716	20 700	21 311	3,0	2,9
VII	18 284	21 207	23 071	24 156	24 914	3,1	3,1	17 443	20 151	21 923	22 949	23 498	2,4	3,0
VIII	20 620	23 978	25 952	27 562	28 272	2,6	3,2	19 429	22 552	24 381	25 744	26 497	2,9	3,2
IX	24 471	29 205	31 618	33 134	34 476	4,1	3,5	22 297	26 239	28 487	30 100	30 874	2,6	3,3
X	32 555	45 606	46 854	50 253	52 085	3,6	4,8

Kuvio 2.
Tulomuutokset (%) desiiliryhmittäin vuosina 1995–2005 ja 2004–2005

3 Kotitalouksien tulokehitys väestöryhmittäin

3.1 Kotitaloudet ja kotitalouksien tulot sosioekonomisissa väestöryhmissä

3.1.1 Kotitalouksien lukumäärä sosioekonomisissa ryhmissä

Suomessa oli 2 435 000 kotitaloutta vuonna 2005. Kotitalouksista oli ammatissa toimivia – talouden viitehenkilö palkansaaja tai yrittäjä – yhteensä 1 451 800 eli noin 60 prosenttia kaikista kotitalouksista. Näistä palkansaajakotitalouksia oli 1 264 900 ja yrittäjäkotitalouksia 186 900. Ammatissa toimimattomia kotitalouksia – eläkeläisiä, työttömiä, opiskelijoita ja omaa kotitaloutta hoitavia – oli vuonna 2005 yhteensä 983 200 eli 40 prosenttia kaikista kotitalouksista.

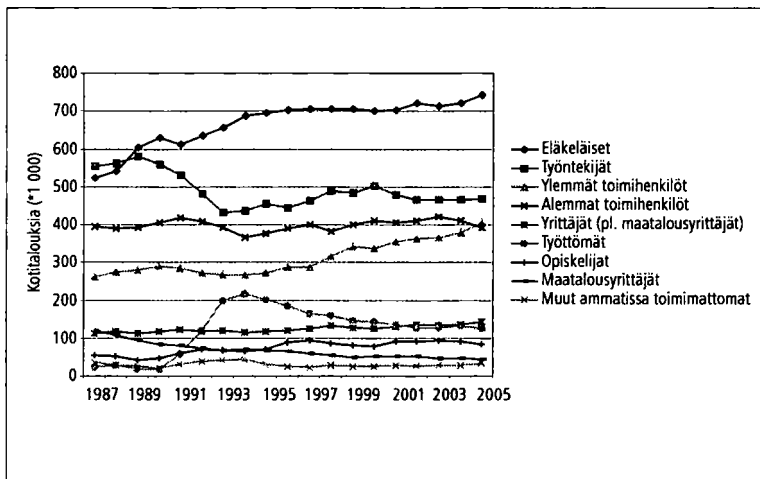
Ammatissa toimivien kotitalouksien lukumäärä on laskenut vuodesta 1987, jolloin niitä oli vielä noin 70 prosenttia kaikista kotitalouksista. Kotitalouksia Suomessa oli tuolloin 2 082 000.

Kotitalouksien sosioekonomisissa rakenteissa on tapahtunut varsin suuria muutoksia viimeisten parin vuosikymmenen aikana (kuvio 3). Eläkeläistalouksien lukumäärä on kasvanut tasaisesti koko tarkasteluperiodin ajan, ja nykyisin eläkeläiskotitaloudet muodostavat selvästi suurimman sosioekonomisen kotitalousryhmän. Vielä 1980-luvulla työntekijäkotitaloudet muodostivat suurimman sosioekonomisen ryhmän, mutta etenkin laman aikana 1990-luvun alussa ryhmän koko pieneni selvästi. Huomionarvoista on se, ettei työntekijäkotitalouksien lukumäärä ole laman jälkeenkään oleellisesti kasvanut.

Myös työttömien kotitalouksien lukumäärässä on tapahtunut suuria muutoksia. Laman aikana ryhmän koko kasvoi muutamassa vuodessa parilla sadalla tuhannella, ja pahimmillaan vuonna 1994 Suomessa oli noin 220 000 työttömäksi luokiteltua kotitaloutta⁴. Huomiota herättää se, että hyvästä talouskehityksestä huolimatta työttömien kotitalouksien lukumäärä on alentunut laman jälkeen varsin hitaasti. Työttömiksi luokiteltuja kotitalouksia on edelleenkin Suomessa varsin paljon, 125 000 kotitaloutta vuonna 2005.

Maatalousyrittäjäkotitalouksien joukossa ovat rakennemuutokset olleet myös erityisen suuria. Maatilatalouden tehostumisen seurauksena tilakoot ovat kasvaneet. Kehitys on nähtävissä myös maatalousyrittäjäkotitalouksien määrän kehityksessä. Kun Suomessa oli 120 000 maatalousyrittäjäkotitaloutta vuonna 1987, oli niitä parikymmentä vuotta myöhemmin enää noin kolmasosa tästä, eli alle 45 000 kotitaloutta.

Toimihenkilökotitalouksista alempien toimihenkilökotitalouksien määrä on pysynyt viimeisen parin vuosikymmenen aikana vakaana, mutta ylempien toimihenkilökotitalouksien lukumäärä on näkyvästi lisääntynyt. Kaiken kaikkiaan palkansaajakotitalouksia oli Suomessa vuonna 2005 noin 54 000 vähemmän kuin pari vuosikymmentä aikaisemmin.

Kuvio 3. Kotitalouksien lukumäärät sosioekonomisen ryhmän mukaan vuosina 1987–2005

4 Työttömäksi kotitaloudeksi tulee luokitelluksi kotitalous, jossa kotitalouden viitehenkilö on ollut työtön vuoden 2005 aikana vähintään puoli vuotta.

3.1.2 Kotitalouksien tulot sosioekonomisissa ryhmissä

Kotitalouksien tuloja tarkastellaan tässä ekvivalenttien käytettävissä olevien tulojen⁵ pohjalta. Kotitalouksien ekvivalentti mediaanitulo oli 19 420 euroa vuonna 2005. Sosioekonomisista ryhmistä korkein tulotaso oli ylempillä toimihenkilökotitalouksilla, joiden mediaanitulo oli 28 350 euroa. Kuviosta 4 voi hyvin havaita, että ylempien toimihenkilötalouksien tulot ovat olleet koko tarkasteluperiodin ajan selvästi korkeimmat. Lisäksi ylempien toimihenkilötalouksien tulojen kehitys on ollut tasaisen hyvää koko laman jälkeisen ajan.

Yrittäjäkotitalouksien (pl. maatalousyrittäjäkotitaloudet) ekvivalentti mediaanitulo oli 23 440 euroa vuonna 2005. Yrittäjäkotitalouksien tuloille tyypillistä on tulojen vuosittaiset heilahtelut. Osa tulojen vaihtelusta selittyy sillä, että yrittäjäkotitaloudet ovat tulojen suhteen heterogeeninen ryhmä. Tästä johtuen yrittäjätalouksien tuloestimaatteihin liittyy muita ryhmiä enemmän otostutkimusten luonteeseen liittyvää satunnaisvaihtelua. Toisaalta yrittäjien tuloihin liittyy myös suhdannevaihteluista johtuvaa todellista tulojen vaihtelua.

Myös verotuksessa tehdyt muutokset voivat aiheuttaa joidenkin kotitalousryhmien käytettävissä oleviin tuloihin vaihtelua. Hyvä esimerkki tästä on viimeisin henkilöverotukseen tehty muutos, jossa osinkotulot muuttuivat verollisiksi vuoden 2005 alusta alkaen. Uudistusta edeltävänä vuonna kotitaloudet tulottivat mahdollisuuksiensa mukaan omistamistaan yrityksistä tuloja verovapaina osinkotuloina, mikä näkyi kyseisten kotitalouksien tuloissa vuonna 2004. Saatujen osinkotulojen tullessa veronalaisiksi niiden määrä väheni selvästi

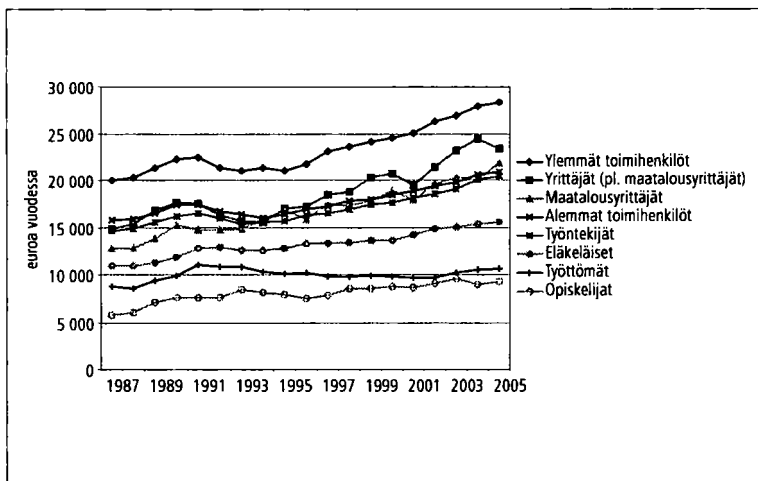
vuonna 2005, mikä näkyy etenkin yrittäjäkotitalouksien tuloissa vuonna 2005.

Maatalousyrittäjäkotitalouksien ekvivalentti mediaanitulo oli 21 880 euroa vuonna 2005. Vuosittaiset tulojen heilahtelut ovat olleet myös tälle ryhmälle tyypillisiä. Maatalousyrittäjien tuloja ovat vuosien saatossa heilutelleet edellä mainitun satunnaisvaihtelun lisäksi myös sadon onnistuminen sekä metsätulojen vaihtelut. Esimerkiksi puunmyynnin vilkastuminen näkyy maatalousyrittäjätalouksien suotuisassa tulokehityksessä vuonna 2005.

Alempien toimihenkilö- ja työntekijäkotitalouksien tulotaso oli myös selvästi yli keskimääräisen; alempien toimihenkilötalouksien ekvivalentti mediaanitulo oli 20 940 euroa ja työntekijätalouksien 20 400 euroa vuonna 2005.

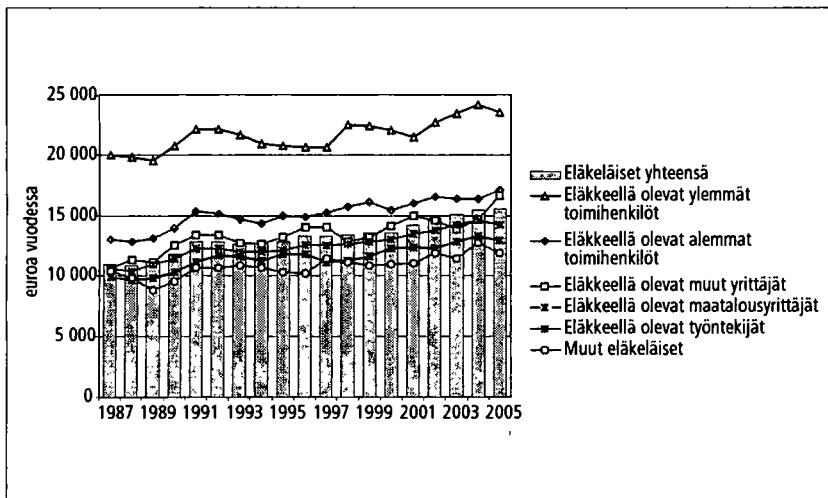
Sosioekonomisista ryhmistä selvästi alhaisin tulotaso on työttömien ja opiskelijoiden kotitalouksilla. Työttömien kotitalouksilla ekvivalentti mediaanitulo oli 10 590 ja opiskelijakotitalouksilla 9 280 euroa vuonna 2005. Suurimman sosioekonomisen ryhmän – eläkeläiskotitalouksien mediaanitulo jää myös selvästi alle koko väestön keskimääräisen tulotason, sillä eläkeläiskotitalouksien mediaanitulo oli 15 530 euroa.

Eläkeläiskotitalouksien tulot vaihtelevat merkittävästi sen mukaan, mitä eläkeläistalouden viitehenkilö oli ennen eläkkeelle jäämistään tehnyt (kuvio 5). Selvästi korkein tulotaso on niillä eläkeläiskotitalouksilla, joiden viitehenkilö oli ennen eläkkeelle siirtymistä ylempi toimihenkilö. Tämän ryhmän ekvivalentti mediaanitulo oli 23 520 euroa vuonna 2005. Matalin tulotaso oli niillä eläkeläiskotitalouksilla, joiden viitehenkilö oli ollut ammatissa toimimaton (ryhmä ”muut eläkeläiset”) ennen eläkkeelle siirtymistä. Näiden käytännössä kansan-

Kuvio 4.
Kotitalouksien tulot sosioekonomisen ryhmän mukaan vuosina 1987–2005. Kotitalouksien käytettävissä olevat tulot / muunnettu OECD-kulutussyksikkö, mediaanitulo vuoden 2005 rahassa.

5 Kotitalouden käytettävissä oleva tulo muunnettua OECD -kulutusyksikköä kohden (=ekvivalentti tulo per kotitalous). Menetelmällä pyritään saamaan vertailukelpoisiksi jäsenluvultaan erikokoisten kotitalouksien tulot. Tässä esitettävät euromäärät pyöristetty lähimpään kymmeneen euroon.

Kuvio 5. Eläkeläiskotitalouksien tulot entisen toiminnan mukaan vuosina 1987–2005. Kotitalouksien käytettävissä olevat tulot / muunnettu OECD-kulutussyksikkö, mediaanitulo vuoden 2005 rahassa.

eläkkeen varassa elävien eläkeläiskotitalouksien mediaanitulo oli 11 920 euroa vuonna 2005.

3.1.3 Kotitalouksien tulojen muutokset sosioekonomisissa ryhmissä

Asetelmassa 6 kuvataan kotitalouksien käytettävissä olevien tulojen reaalisia muutoksia sosioekonomisen aseman mukaan vuosina 1987–2005. Muutosestimaatit on laskettu ekvivalenttien mediaanitulojen pohjalta poikkileikkausaineistoista.

Ryhmien tulotasoa eri ajankohtina verratessa on syytä muistaa, että tulomuutoksiin ovat saattaneet vaikuttaa monet asiat. Luonnollisesti tulokehitykseen ovat vaikuttaneet tuloissa todellisuudessa tapahtuneet muutokset; jossakin ryhmässä todellinen tulokehitys on saattanut olla nopeampaa kuin jossakin toisessa ryhmässä. Jossain tapauksessa tulotasojen muutosta saattavat selittää enemmän sosioekonomisten ryhmien rakenteissa tapahtuneet muutokset.

Esimerkiksi eläkeläisten ryhmä oli 1980-luvun lopulla rakenteeltaan ja kooltaan selvästi eri-

lainen kuin vuonna 2005. Työeläkejärjestelmän kypsymisen vuoksi tänään eläkkeelle jäävät ovat keskimäärin parempituloisia kun vuosia sitten eläkkeelle jääneet, mikä osaltaan voi selittää eläkeläiskotitalouksien tulojen muutosta. Vaikka ryhmän ”eläkeläiskotitaloudet” tulotaso on kahden poikkileikkausajankohdan välisenä aikana kasvanut, on eläkkeellä koko ajan olleiden tulotaso saattanut pysyä ennallaan. Tämä sama systematiikka pätee luonnollisesti muihinkin sosioekonomisiin ryhmiin.

Tulojen muutoksia kuvataan asetelmassa 6 neljän aikaperiodin jaksoissa: lamaa edeltävä hyvä taloudellisen kasvun kausi ajoittuu vuosille 1987–1991. Kotitalouksien tulojen kannalta laman syvimmet vuodet ajoittuvat vuosille 1991–1994. Talouden elpyminen ja pitkäkö yhtäjaksoinen taloudellisen kasvun ja myös voimakkaan tuloerojen kasvun aika ajoittuu vuosille 1994–2000. Viimeinen jakso – vuodet 2000–2005 – on toisaalta kotitalouksien tulojen vakaan kasvun aikaa, mutta myös tuloerojen aikaisempiin vuosi-

Asetelma 6.

Tulojen reaali muutokset kotitalouden sosioekonomisen ryhmän mukaan vuosina 1987–2005 (kotitalouksien käytettävissä olevat tulot / muunnettu OECD-kulutussyksikkö, mediaani)

Kotitalouden viitehenkilön sosioekonominen ryhmä	Tulojen reaali muutokset, %				Vuosi muutos	Muutos yhteensä
	Keskimääräinen vuosimuutos					
	1987–1991	1991–1994	1994–2000	2000–2005	2004–2005	1987–2005
Maatalousyrittäjät	3,8	2,3	3,0	3,0	9,0	72
Yrittäjät (p. maatalousyrittäjät)	4,1	-3,8	4,8	2,5	-4,1	58
Ylemmät toimihenkilöt	2,9	-1,7	2,3	3,0	1,4	41
Alemmat toimihenkilöt	2,6	-2,9	2,4	2,6	1,8	33
Työntekijät	3,0	-2,0	2,1	3,0	1,7	39
Eläkeläiset	4,1	-0,5	1,2	2,7	0,9	42
Opiskelijat	7,4	2,0	1,4	1,0	3,0	61
Työttömät	5,8	-2,3	-0,8	1,6	0,9	21
Muut ammatissa toimimattomat	1,4	0,3	-1,3	0,2	-1,7	0
Kaikki kotitaloudet	3,2	-3,2	2,3	3,3	3,4	38

kymmeneen nähden korkeammalle tasolle vakiintumisen aikaa.

Maatalousyrittäjätalouksien realitulot ovat kasvaneet koko tarkasteluperiodin ajan varsin tasaisesti. Keskimääräinen vuosikasvu on pysytellyt 2–4 prosentin välillä vuosina 1987–2005. Lisäksi poiketen muiden ammatissa toimivien kotitalouksien tulokehityksestä maatalousyrittäjätalouksien mediaanitulo kasvoi reaalisesti myös lamavuosina 1990-luvun alkupuoliskolla. Maatalousyrittäjätalouksien mediaanitulo oli vuonna 2005 runsaat 70 prosenttia korkeampi kuin parikymmentä vuotta aikaisemmin vuonna 1987. Muutosta selittänevät pääasiassa rakenteissa tapahtuneet muutokset, kuten tilakoon kasvu ja maanviljelijätalouksien lukumäärän alentuminen 120 000 kotitaloudesta vajaan 45 000 kotitalouteen.

Yrittäjätalouksien (pl. maatalousyrittäjätalouudet) reaalin tulotaso oli ekvivalentilla mediaanitulolla mitattuna vuonna 2005 reaalisesti lähes 60 prosenttia korkeampi kuin vuonna 1987. Yrittäjätalouksien tulot alenivat lamavuosina, mutta etenkin noususuhdanteissa sekä 1980-luvun lopulla että 1990-luvun jälkipuoliskolla yrittäjätalouksien tulojen kehitys oli selvästi keskimääräistä parempaa.

Palkansaajakotilouksista ylempien toimihenkilö- ja työntekijätalouksien tulotaso oli vuonna 2005 noin 40 prosenttia korkeampi kuin pari vuosikymmentä aikaisemmin. Alemmilla toimihenkilötalouksilla vastaava realitulosten muutos oli runsaat 30 prosenttia. Lamavuosina kaikkien palkansaajakotilouksiryhmien tulot alenivat reaalisesti.

Ammatissa toimimattomista opiskelijatulojen suhteellinen asema on parin vuosikymmenen aikana parantunut eniten. Opiskelijatalouksien reaalin tulotaso oli vuonna 2005 noin 60 prosenttia korkeampi kuin vuonna 1987. Etenkin 1980-luvun lopulla näyttää opiskelijatalouksien taloudellinen asema suhteessa muihin ryhmiin parantuneen. Muutosta selittänee opintotukijärjestelmiin tehdyt muutokset. Sen sijaan 2000-luvulla on opiskelijatalouksien taloudellisen aseman kehitys ollut tuloilla mitattuna varsin vaatimatonta⁶. Opiskelijoiden tuloihin ei tässä tarkastelussa sisälly opintolainat, joiden rooli opiskelijoiden toimeentulon kannalta oli vielä 1980-luvulla merkittävä.

Eläkeläiskotilouksien reaalin tulotaso oli vuonna 2005 runsaat 40 prosenttia korkeampi kuin vuonna 1987. Työttömien kotitalouksilla vastaava tulojen kasvu oli 20 prosenttia. Työttömien tulojen suotuisa kasvu tarkasteluperiodin alussa johtuu ennen kaikkea rakennemuutoksista, koska laman nopeasti syvennyttyä 1990-luvun

alussa työttömien joukkoon siirtyi joukoittain ansioidon työttömyysturvan piirissä olevia kotitalouksia. Muilla ammatissa toimimattomilla tulot pysyivät vuonna 2005 reaalisesti parin vuosikymmenen takaisella tasolla.

3.1.4 Kotitalouksien tulojen rakenne sosioekonomisissa ryhmissä

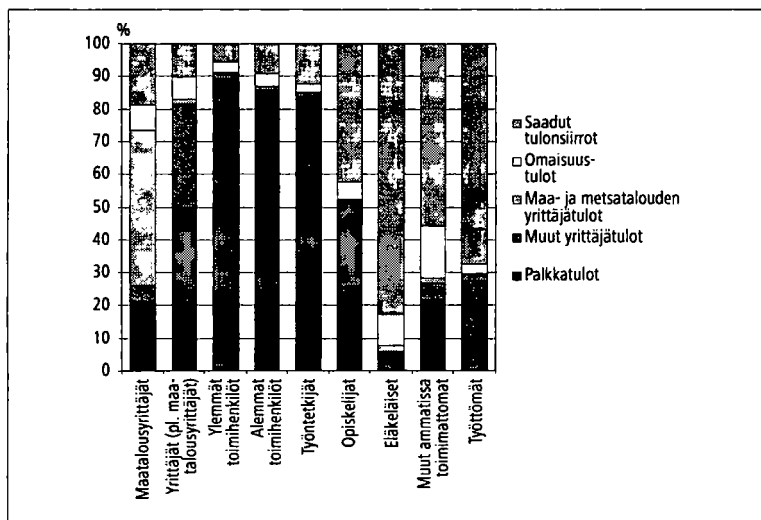
Kotitalouksien kokonaistulojen koostumus vaihtelee väestöryhmittäin. Palkansaajakotilouksien tuloista pääosa tulee palkkatuloista, yrittäjätalouksille luonteenomaista ovat yritystoiminnasta saatavat tulot ja eläkeläiskotilouksille eläketulot. Seuraavaksi tarkastellaan sosioekonomisten ryhmien bruttotulojen koostumusta päätuloerittäin kahtena ajankohtana, vuosina 1987 ja 2005.

Palkansaajakotilouksien kokonaistulosta palkkatulojen osuus oli noin 80 prosenttia vuonna 2005 (kuvio 7). Pari vuosikymmentä aikaisemmin palkkatulojen osuus oli jonkin verran korkeampi, 85–90 prosentin välillä (kuvio 6). Palkkatulojen merkityksen alentumista selittää sekä omaisuustulojen että saatujen tulonsiirtojen merkityksen kasvu.

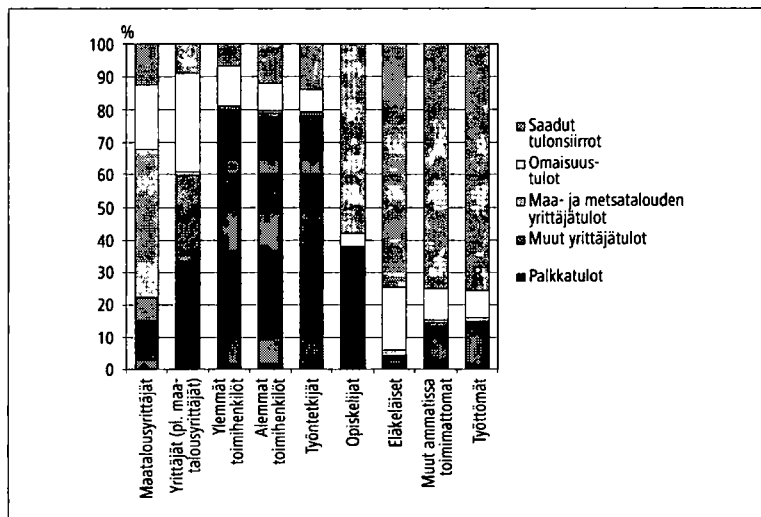
Maatalousyrittäjätalouksien kokonaistulosta tulee selvästi alle puolet maa- ja metsätaloudesta. Maa- ja metsätaloustulojen osuus oli 45 prosenttia vuonna 2005, parivuosisikymmentä aikaisemmin osuus oli pari prosenttiyksikköä enemmän. Maatalousyrittäjätalouksien jäsenille on tyypillistä palkkatöissä käynti, mikä näkyy ryhmän palkkatulo-osuudessa. Palkkatulojen osuus on kuitenkin alentunut 22 prosentista (1987) 15 prosenttiin (2005). Myös saatujen tulonsiirtojen osuus on alentunut jonkin verran, 19 prosentista (1987) 12 prosenttiin (2005). Sen sijaan omaisuustulojen merkitys on maatalousyrittäjätalouksien tulomuodostuksessa kasvanut; vuonna 1987 omaisuustulojen osuus oli 8 prosenttia, mutta vuonna 2005 jo 20 prosenttia.

Yrittäjätalouksien (pl. maatalousyrittäjätalouudet) kokonaistulosta on yrittäjätulon (pl. maa- ja metsätalouden yrittäjätulot) osuus varsin alhainen. Vuonna 1987 osuus oli 32 prosenttia, mutta vuonna 2005 enää 26 prosenttia. Palkkatulojen osuus oli vielä puolet vuonna 1987, mutta enää 33 prosenttia vuonna 2005. Sen sijaan omaisuustulojen merkitys on kasvanut myös yrittäjätalouksien tulomuodostuksessa. Kun vuonna 1987 omaisuustulojen osuus oli 7 prosenttia, oli osuus vuonna 2005 30 prosenttia. Omaisuustulojen merkityksen kasvua selittävät muun muassa verotuskäytännöissä tehdyt muutokset.

6 Mikäli opiskelija on ollut päätoimisena palkansaajana ansiotyössä vähintään 6 kuukautta vuoden aikana, määritellään hänen sosioekonominen asemansa palkansaajaksi.

Kuvio 6. Kotitalouksien bruttotulojen rakenne vuonna 1987

Kuvio 7. Kotitalouksien bruttotulojen rakenne vuonna 2005

Eläkeläiskotitalouksien kokonaistulosta on saatujen tulonsiirtojen, käytännössä eläketulojen merkitys suurin. Vuonna 1987 saatujen tulonsiirtojen osuus oli 83 prosenttia, mutta vuonna 2005 enää 75 prosenttia. Osittain muutosta selittää omaisuustulojen merkityksen kasvu. Vuonna 1987 omaisuustulot muodostivat eläkeläiskotitalouksien kokonaistulosta 10 prosenttia, mutta pari vuosikymmentä myöhemmin jo lähes 20 prosenttia.

Opiskelijakotitalouksien kokonaistuloista palkkatulojen osuus oli vielä vuonna 1987 yli 50 pro-

senttia, mutta vuoteen 2005 mennessä tämä osuus oli alentunut 38 prosenttiin. Vastaavasti saatujen tulonsiirtojen osuus on kasvanut 42 prosentista (1987) 58 prosenttiin (2005). Muutosta selittää opintotukijärjestelmiin tehdyt muutokset.

Työttömien kotitalouksien kokonaistulosta oli saatujen tulonsiirtojen osuus 67 prosenttia vuonna 1987 ja 76 prosenttia vuonna 2005. Vastaavasti palkkatulojen osuus on alentunut 28 prosentista (1987) 14 prosenttiin (2005).

3.2 Kotitaloudet ja kotitalouksien tulot koulutusasteen mukaan

Suomalaisten koulutustaso on noussut jatkuvasti viimeisen 20 vuoden aikana. Kun vuonna 1987 Suomessa oli noin miljoona kotitaloutta (48 % kotitalouksista), joiden viitehenkilöllä oli enintään perusasteen koulutus⁷, oli tällaisia kotita-

louksia vuonna 2005 enää 750 000 (31 %). Vastaavasti kotitalouksia, joiden viitehenkilö on suorittanut vähintään alemman korkeakoulututkinnon, oli vuonna 1987 noin 203 000 (10 %). Vuonna 2005 korkeakoulututkinnon suorittanei-

⁷ Perusaste sisältää ISCED 1997-koulutusluokituksen mukaiset luokat esiaste, alempi perusaste ja ylempi perusaste.

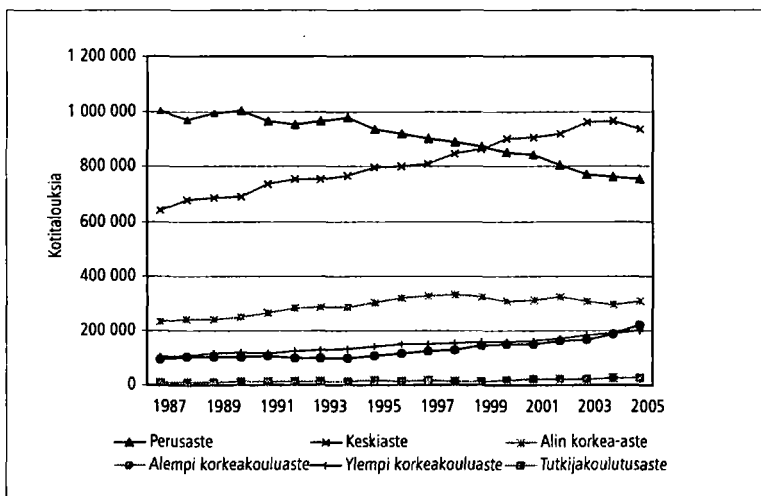
den kotitalouksien lukumäärä oli yli kaksinkertainen, noin 440 000 (18 %). Pelkästään perustutkinnon suorittaneiden lukumäärä on pienentynyt melko tasaisesti 1990-luvun puolivälin jälkeen, kun taas korkeakoulututkinnon suorittaneiden lukumäärän kasvu on voimistunut 2000-luvulla. Kaikkien perustutkintoa ylempien koulutusasteiden tutkinnon suorittaneiden lukumäärät ja osuus väestöstä ovat kasvaneet vuodesta 1987.

Tutkinnon suorittaneiden osuus on kotitalouksien viitehenkilöiden mukaan mitattuna hieman korkeampi kuin henkilötasolla mitattuna. Tämä on seurausta siitä, että kotitalouden viitehenkilöksi määritellään kotitalouden suurituloisin henkilö. Näin ollen viitehenkilöllä on yleensä myös parempi koulutustaso kuin muilla kotitalouden jäsenillä. Vuonna 2005 niistä vähintään kahden aikuisen kotitalouksista, joiden viitehenkilöllä ei ollut korkeakoulututkintoa, vain 7,5 prosenttia oli sellaisia, joissa puolisoilla oli korkeakoulututkinto. Toisaalta kotitalouksissa, joiden viitehenkilöllä on korkea koulutustaso, on myös muilla jäsenillä usein keskimääräistä parempi

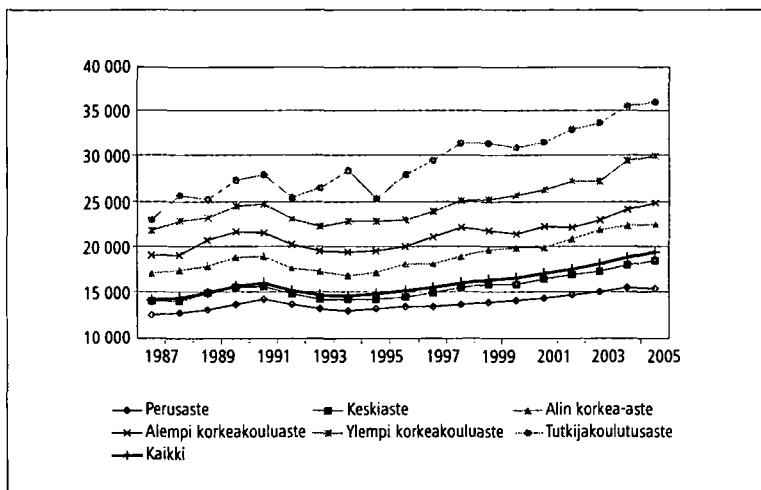
koulutus. Vuonna 2003 yli 50 prosentissa kotitalouksista, joiden viitehenkilöllä oli vähintään ylempi korkeakoulututkinto, oli myös puolisoilla jonkintasoinen korkeakoulututkinto.

Kotitalouksien tulojen mittarina on tässä käytettävissä olevat tulot muunnettua OECD-kulutussyksikköä kohden. Kuviossa 9 on esitetty kotitalouksien ekvivalenttien mediaanitulojen kehitys kotitalouden viitehenkilön koulutusasteen mukaan. Mediaanitulojen kehitys kuvaa sitä, miten jonkin koulutusasteen tutkinnon suorittaneen keski- tai kotitalouden – eli sellaisen kotitalouden, jonka tulot sijoittuvat koulutusluokkansa jakauman puoleen väliin – käytettävissä olevat tulot ovat kehittyneet.

Koulutuksen vaikutus kotitalouden tuloihin on odotetusti ollut positiivinen. Koko tarkasteltavana ajanjaksona kotitalouksien tulot ovat olleet sitä suurempia, mitä parempi kotitalouksien koulutusaste on ollut. Kahden alimman ja myös lukumäärältään suurimman koulutusluokan – perus- ja keskiasteen – mediaanitulot ovat olleet koko väestön mediaanitulojen alapuolella. Alim-

Kuvio 8.
Kotitalouksien lukumäärä kotitalouden viitehenkilön koulutusasteen mukaan

Kuvio 9.
Kotitalouksien tulot kotitalouden viitehenkilön koulutusasteen mukaan (kotitalouksien käytettävissä olevat tulot / muunnettu OECD-kulutussyksikkö, mediaanitulo vuoden 2005 rahassa)

Asetelma 7.

Tulojen reaali muutokset kotitalouden viitehenkilön koulutusasteen mukaan vuosina 1987–2005 (kotitalouksien käytettävissä olevat tulot / muunnettu OECD-kulutussyksikkö, keskiarvo ja mediaani)

Kotitalouden viitehenkilön koulutusaste	Tulojen reaali muutokset, %								Muutos yhteensä 1987–2005	
	Keskimääräinen vuosimuutos									
	1987–1991		1991–1994		1994–2000		2000–2005		Keskiarvo	Mediaani
Perusaste	3,2	3,3	-2,4	-3,0	2,1	1,4	2,1	1,8	1,6	1,2
Keskiaste	3,0	2,9	-2,4	-3,1	3,0	1,9	2,0	3,0	1,8	1,6
Alin korkea-aste	3,2	2,7	-2,8	-3,9	3,4	2,9	2,3	2,4	2,0	1,6
Alempi korkeakouluaste	3,5	3,2	-3,3	-3,5	4,3	1,7	0,8	3,0	1,8	1,5
Ylempi korkeakouluaste	3,9	3,2	-2,5	-2,6	3,7	2,0	2,9	3,2	2,5	1,8
Tutkijakoulutusaste	4,3	5,1	0,2	0,5	3,6	1,4	3,8	3,1	3,2	2,5
Yhteensä	3,5	3,2	-2,4	-3,2	3,3	2,3	2,7	3,3	2,2	1,8

man korkea-asteen ja sitä ylempien koulutusluokkien mediaanitulot taas ovat olleet koko aineiston mediaanituloja suuremmat. Tutkijakoulutettujen kotitalouksien mediaanitulo oli vuonna 2005 lähes kaksinkertainen verrattuna kaikkien kotitalouksien mediaanituloon. Tutkijakoulutettujen kotitalouksien mediaanitulojen vuosittainen vaihtelu on ollut melko suurta etenkin 1990-luvulla. Vuosivaihtelua selittää osaltaan se, että tutkijakoulutettujen määrä otoksessa on selvästi pienempi kuin muissa koulutusluokissa.

Sen lisäksi, että korkeamman koulutusasteen omaavien kotitalouksien tulot ovat olleet keskimääräistä suuremmat, on myös korkeasti koulutettujen kotitalouksien tulojen kasvu ollut nopeampaa alempiin koulutusasteisiin verrattuna. Kaikkien kotitalouksien mediaanitulo on kasvanut vuosina 1987–2005 keskimäärin 1,8 prosenttia vuodessa (asetelma 7). Tutkijakoulutettujen mediaanitulo on vastaavana ajankohtana kasvanut tätä nopeammin ja ylempään korkeakoulututkinnon suorittaneiden suunnilleen yhtä nopeasti. Perusasteen tutkinnon suorittaneiden kotitalouksien tulojen kasvu on ollut selvästi koko väestöä hitaampaa, keskimäärin 1,2 prosenttia vuodessa.

Tutkijakoulutettujen tulojen kehitys oli erityisen myönteistä lamaa edeltävinä vuosina ja muita koulutusluokkia parempaa myös lama-aikana. Vuosina 1987–1991 tutkijakoulutettujen mediaanitulot kasvoivat yli 5 prosenttia vuodessa, kun muiden koulutusluokkien tulojen kasvu oli noin 3 prosenttia vuodessa. Lamavuosina 1991–1994 kaikkien muiden koulutusluokkien tulot pienenevät, kun taas tutkijakoulutettujen tulot kasvoivat hieman. Erot mediaanitulojen kasvussa koulutusasteittain ovat tasoittuneet lamavuosien jälkeen. 1990-luvun jälkimmäisellä puoliskolla tutkijakoulutettujen mediaanitulot kasvoivat hitaammin kuin yhdenkään muun koulutusluokan tulot. Vuosina 2000–2005 kaikkien koulutusluokkien mediaanit kasvoivat suunnil-

leen yhtä nopeasti lukuun ottamatta perusastetta, jossa kasvu oli muita luokkia hitaampaa.

Eri koulutusluokkien mediaanitulojen kasvun tasoittuminen selittyy osittain väestön koulutusrakenteen nopeilla muutoksilla. Vastavalmistuneiden tulot ovat todennäköisesti alhaisemmat kuin pidempään tutkinnon suorittamisen jälkeen työskennelleiden. Näin ollen kotitalouksien koulutustason kasvaessa parempituloisiin koulutusluokkiin siirtyy sellaisia kotitalouksia, joiden tulot ovat luokkansa keskiarvon alapuolella.

Koulutusrakenteen muutosta kuvastaa se, että vuosina 2000–2005 kaikkien kotitalouksien mediaanitulojen kasvu oli nopeampaa kuin yhdessäkään koulutusluokassa. Tällainen tulos syntyy varsin luonnollisesti, jos alemmista tuloluokista siirtyy useita kotitalouksia ylempiin tuloluokkiin. Tässä tapauksessa muutosta voi selittää se, että heikommin koulutettujen kotitalouksien viitehenkilöitä, joilla on ollut alemmassa koulutusluokassa keskimääräistä paremmat tulot, on siirtynyt paremmin koulutettujen luokkiin, jossa heillä on keskimääräistä huonommat tulot. Tällaisen kotitalouden koulutusluokan vaihtuminen on vaikuttanut negatiivisesti molempien luokkien mediaanitulojen kasvuun, ja siten hidastanut eri koulutusluokkien välisten keskivertotalouksien tuloerojen kasvua.

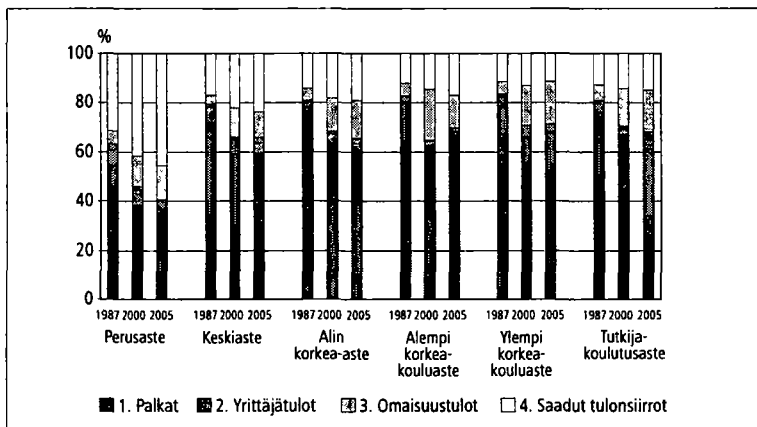
3.2.1 Tuloerojen kehitys koulutusluokkien sisällä

Koulutusluokkien väliset tuloerot luokkien mediaanituloilla mitattuna supistuivat 1990-luvun loppupuolella, jolloin tuloerojen kasvu Suomessa oli nopeaa. Tämä tulos voi tuntua hieman yllättävältä, mutta mediaanitulot kuvaavat vain jokaisen luokan keskivertotulonsaajan tulojen kehitystä. Keskiarvojen tarkastelu kuvaa myös tapahtunutta muutosta koulutusluokkien sisäisissä tuloeroissa. Yksittäisen koulutusluokan tulojen kes-

kiarvon kasvu tulojen mediaania nopeammin on seurausta siitä, että tulot kasvavat eniten jakauman yläpäässä. Luokkansa hyvätuloisimpien kotitalouksien tulojen kasvu voi vaikuttaa hyvinkin voimakkaasti tulojen keskiarvoon, mutta sillä ei ole vaikutusta mediaaniin.

Käytettävissä olevien tulojen keskiarvot kasvoivat tulojen mediaania nopeammin parhaiten koulutettujen luokissa juuri laman jälkeisenä aikana. Keskiarvotulojen kasvu oli näissä luokissa myös kaikkien kotitalouksien keskiarvotulojen kasvua nopeampaa. Vuosina 1994–2000 luokkien sisäiset tuloerot kasvoivat erityisen voimakkaasti kolmessa ylimmässä koulutusluokassa. Kun vuonna 1994 tutkijakoulutettujen luokassa 46 prosentilla kotitalouksista oli luokan keskiarvoa suuremmat tulot, oli vastaava osuus vuonna 2000 enää 37 prosenttia. Tutkijakoulutettujen luokassa tulot ovat siis vuoden 1994 jälkeen kasvaneet selvästi enemmän jakauman yläpäässä. Vastaavaa luokkien sisäisten tuloerojen kasvua ei ole havaittavissa 2000-luvulla.

Tuloerojen kasvuun koulutusluokkien sisällä ovat osaltaan vaikuttaneet muutokset tulojen rakenteessa. Omaisuustulot jakautuvat selvästi palkkatuloja epätasaisemmin eri kotitalouksien välillä, kun taas saaduilla tulonsiirroilla on tuloeroja lieventävä vaikutus etenkin alemmissa tuloluokissa. Palkkojen osuus pieneni ja omaisuustulojen osuus kasvoi voimakkaasti kaikissa koulutusluokissa 1990-luvulla, mutta muutokset sen jälkeen ovat olleet melko vähäisiä. Omaisuustulojen osuuden kasvu kohdistui kaikkiin koulutusluokkiin. Tuloerot kasvoivatkin 1990-luvulla kaikkien koulutusluokkien sisällä. Suurinta tuloerojen kasvu oli korkeimmin koulutettujen luokissa, joissa tosin omaisuustulot lisääntyivät vain hieman muita luokkia enemmän. Vastaavana ajankohtana saatujen tulonsiirtojen osuus kasvoi alemmin koulutettujen luokissa, mikä on saattanut lieventää tuloerojen kasvua näissä luokissa.

Kuvio 10.
Bruttotulojen rakenne koulutusluokittain vuosina 1987, 2000 ja 2005

3.3 Tulot ja tulojen kehitys kotitalouden elinvaiheen mukaan

Asetelmassa 8 kuvataan käytettävissä olevien tulojen reaali muutoksia kotitalouden elinvaiheluokituksen mukaan. Elinvaiheluokituksessa kotitaloudet jaetaan yhden hengen kotitalouksiin, lapsettomiin pareihin, pareihin, joilla on lapsia sekä yksinhuoltajakotitalouksiin. Jälkimmäisiin kahteen ryhmään kuuluvat ainoastaan kotitaloudet, joissa on alle 18-vuotiaita lapsia. Kuten asetelmasta 8 ilmenee, tulot kasvoivat vuonna 2005 eniten parisunnilla, joilla on lapsia. Heidän reaalitytulonsa kasvoivat keskiarvolla mitattuna 5,7 prosenttia. Mediaanituloilla mitattuna tämän ryhmän tulojen kasvu oli 4,4 prosenttia. Kahden huoltajan lapsikotitalouksissa esiintyi kuitenkin vaihtelua tulojen kehityksessä sen mukaan, kuinka vanhoja kotitalouden lapset olivat. Parhaita (10,5 %) tulojen

kehitys oli kotitalouksissa, joissa nuorin lapsi oli 13–17-vuotias. Tulot kasvoivat selvästi keskiarvoa paremmin myös niissä kotitalouksissa, joissa kaikki lapset olivat alle 7-vuotiaita. Tässä ryhmässä keskimääräinen kasvu oli 6,3 prosenttia. Kuviosta 11 ilmenee, että myös näiden kotitalouksien tulotasoon on korkeampi suhteessa kotitalouksien keskimääräiseen tulotasoon.

Lapsettomien pariskuntien tulot kasvoivat keskiarvon mukaan noin 2,1 prosenttia ja medianitulon mukaan ne olivat 1,9 prosenttia korkeammat vuonna 2005 kuin vuotta aikaisemmin. Vanhinta ikäluokkaa (viitehenkilö vähintään 65 vuotta) lukuun ottamatta tulojen kasvu jäi tässä ryhmässä keskimääräistä vähäisemmäksi vuonna 2005. Yksinhuoltajakotitalouksissa tulot kasvoi-

Asetelma 8.

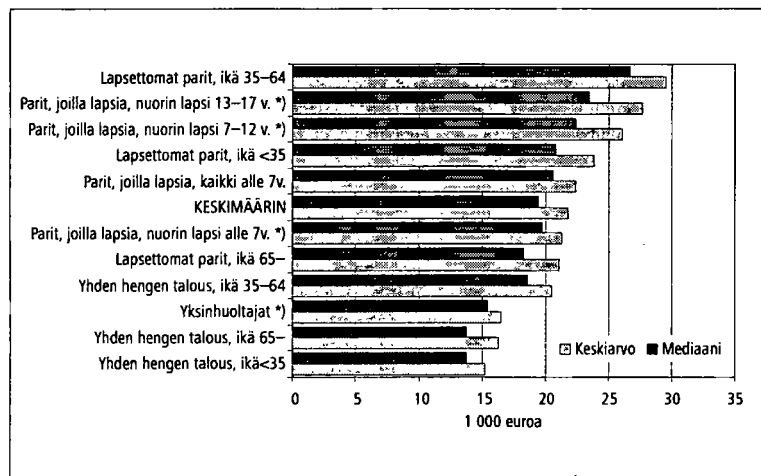
Kotitalouksien reaaliset tulomuutokset (%) kotitalouden elinvaiheen mukaan vuosina 2000–2005 (kotitalouksien käytettävissä olevat tulot / muunnettu OECD-kulutussyksikkö)

Elinvaihe	Keskiarvo		Mediaani	
	Keskimääräinen vuosimuutos, % 2001–2005	Muutos, % 2004–2005	Keskimääräinen vuosimuutos, % 2001–2005	Muutos, % 2004–2005
Yhden henkilön taloudet iän mukaan	2,9	-0,4	2,5	-0,9
-34 vuotta	2,4	2,4	2,0	2,2
35– 64 vuotta	3,1	-2,2	3,1	-0,1
65– vuotta	3,1	0,2	1,8	-2,9
Lapsettomat parit Viitehenkilön iän mukaan	2,4	2,1	2,7	1,9
-34 vuotta	5,3	-0,3	3,4	2,6
35– 64 vuotta	1,6	2,2	2,7	2,7
65– vuotta	2,6	3,4	2,5	4,9
Parit, joilla lapsia *) Nuorimman lapsen iän mukaan	4,5	5,7	3,7	4,4
Kaikki lapset alle 7 vuotta	4,6	6,3	4,3	3,8
Nuorin lapsi alle 7-vuotias	1,9	3,6	3,1	3,5
Nuorin lapsi 7–12 -vuotias	4,9	3,5	2,9	1,0
Nuorin lapsi 13–17 -vuotias	6,0	10,5	3,9	5,2
Yksinhuoltajat *)	2,9	2,5	4,6	3,6
Kaikki kotitaloudet	3,1	1,9	3,4	3,4

*) Kotitalouksien kaikki lapset alle 18-vuotiaita

vat hiukan paremmin kuin lapsettomilla pariskunnilla. Keskiarvolla mitattuna tulot kasvoivat 2,5 prosenttia ja mediaanituloilla mitattuna kasvua oli 3,6 prosenttia. Yksinhuoltajakotitalouksien tulotaso on kuitenkin selvästi alhaisempi kuin kahden huoltajan kotitalouksien kuten kuviosta 11 ilmenee. Vähäisintä tulojen kasvu oli yhden henkilön kotitalouksilla, joiden tulot sekä keskiarvon että mediaanin mukaan tarkasteltuna lasivat edellisestä vuodesta. Yhden hengen talouksista ainoastaan nuorimpien, alle 35-vuotiaiden tulot nousivat vuonna 2005. Yhden hengen kotitalouksien tulotaso on myös selvästi alhaisempi kuin koko väestön keskimäärin.

Kotitalouksien keskimääräisten tulojen kasvuvauhti oli keskiarvolla mitattuna 3,1 prosenttia vuodessa vuosina 2001–2005. Mediaanituloilla mitattuna vastaava kasvunopeus oli kolme prosentin kymmenystä suurempi. Korkein kasvuvauhti oli kahden huoltajan lapsikotitalouksissa. Vähäisintä tulojen kasvu keskiarvolla mitattuna oli lapsettomilla pariskunnilla. Yksinhuoltajien tulojen kasvu oli keskiarvolla mitattuna vuosina 2001–2005 hiukan alle keskimääräisen ja mediaanitulolla mitattuna enemmän kuin kaikkien kotitalouksien vuosimuutos.

Kuvio 11.
Kotitalouksien tulotaso kotitalouden elinvaiheen mukaan vuonna 2005, 1 000 euroa (kotitalouksien käytettävissä olevat tulot / muunnettu OECD-kulutussyksikkö, keskiarvo ja mediaani)

*) Kotitalouksien kaikki lapset alle 18-vuotiaita

4 Pienituloisten määrä edelleen lievässä kasvussa

Pienituloisuutta voidaan tarkastella erilaisilla mittareilla, jotka antavat usein myös erilaisen kuvan ilmiöstä. Kansainvälisissä vertailuissa pienituloisuuden raja määritellään usein suhteessa väestön keskimääräiseen tulotasoon. Käytännössä pienituloisuuden raja määritellään prosenttiosuutena ekvivalenttien (kulutusyksikköä kohti laskettujen) nettotulojen mediaanista tai keskiarvosta.

Suomessa ei ole varsinaista virallista köyhyysrajaa tai pienituloisen määritelmää. Euroopan unionin tilastolaitoksen Eurostatin suosituksen mukaan köyhyysuhan alaiseksi (at risk of poverty) määritellään henkilö, joka kuuluu kotitalouteen, jonka tulot ovat pienemmät kuin 60 prosenttia kotitalouksien kulutusyksikköä (ns. OECD:n muunnettu kulutusyksikkömääritelmä, ks. luku 8.2) kohden lasketusta mediaanitulosta. Kyseiseen määritelmään perustuen asetelmassa 9 on laskettu pienituloisten osuudet ja lukumäärät Suomessa vuosina 1990–2005. Asetelmassa 10 esitetään pienituloisuusasteita erilaisilla määrittelyillä. Pienituloiseksi voidaan määrittää henkilö, joka kuuluu kotitalouteen, jonka tulot ovat pienemmät kuin 40, 50, 60 ja 70 prosenttia kotitalouksien kulutusyksikköä kohden lasketusta mediaanitulosta. Asetelmissa on käytetty tulokäsitteenä käytettävissä olevia tuloja. Tulokäsite sisältää todellisten rahatulojen lisäksi laskennallisia tuloeriä, kuten asuntotulon, joka perustuu koti-

talouden omistusasunnossa asumisesta saamaan etuun vuokralla asumiseen verrattuna.

Asetelman 9 mukaan pienituloisten henkilöiden lukumäärä on kasvanut tasaisesti 1990-luvun jälkipuoliskolta lähtien. Euroopan unionin käyttämän määritelmän mukaan Suomessa oli vuonna 2005 noin 637 800 pienituloista henkilöä, mikä on noin 21 000 enemmän kuin vuotta aikaisemmin ja yli 100 000 enemmän kuin vuonna 2000. Henkilöiden pienituloisuusaste oli 12,3 prosenttia, eli neljä prosentin kymmenystä enemmän kuin vuonna 2004. Pienituloisiin kotitalouksiin kuului alle 18-vuotiaita lapsia 127 800 vuonna 2005, mikä oli 11,6 prosenttia kaikista alle 18-vuotiaista lapsista. Pienituloisten lasten osuus laski seitsemän prosentin kymmenystä edellisestä vuodesta, mikä oli lukumääräisesti noin 8 400 pienituloista lasta vähemmän. Pienituloisten lasten osuus on kuitenkin yli kaksinkertainen 1990-luvun puoliväliin verrattuna.

Nuoruus on ikävaihe, jolloin henkilön pienituloisuusriski on suurimmillaan. Asetelmasta 9 näkyy, että 16–24-vuotiaiden ikäryhmässä on ollut pienituloisia selvästi enemmän kuin muissa ikäryhmissä aina 1990-luvun alkupuolelta lähtien. Melkein joka neljäs 16–24-vuotias oli Eurostatin käyttämän määritelmän mukaan pienituloinen vuonna 2005. Nuorille pienituloisuus ei ole kuitenkaan pysyvä tila, vaan useimmiten elämänvai-

Asetelma 9.

Pienituloisten henkilöiden osuus (%) ikäryhmistä vuosina 1990–2005.

Pienituloiset: 60 % kotitalouksien kulutusyksikköä (muunnettu OECD-kulutusyksikkö) kohden lasketusta mediaanitulosta.

	Pienituloisten henkilöiden osuus, %															Pienituloisten henkilöiden lukumäärä vuonna 2005	
	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004		2005
Kaikki	7,9	7,8	7,1	6,3	6,5	7,3	8,3	8,3	9,7	9,8	10,4	10,8	11,0	11,2	11,9	12,3	637 800
Henkilön ikä																	
–15	5,0	5,5	4,7	4,9	4,0	4,7	5,6	6,0	8,0	8,2	10,8	10,7	11,0	11,8	12,2	11,2	108 300
16–24	11,2	15,2	17,2	14,5	16,2	18,9	21,9	21,7	20,8	21,8	19,7	23,2	22,9	23,1	25,1	24,3	139 900
25–49	4,6	5,3	5,0	5,2	5,4	6,1	7,2	7,7	8,4	8,1	9,0	8,9	10,0	9,7	9,5	10,4	178 200
50–64	8,7	7,0	5,4	4,7	4,9	5,7	6,0	5,5	7,4	7,7	7,4	7,5	7,0	6,6	8,1	8,4	92 400
65 –	18,7	13,7	10,9	6,6	7,4	7,2	6,9	6,3	9,5	9,2	9,9	10,5	9,6	11,0	12,7	14,6	119 000
Lapset, alle 18 vuotta	4,9	5,6	4,8	5,0	4,0	5,0	5,7	6,2	8,1	8,4	10,6	10,8	11,0	11,9	12,3	11,6	127 800
Pienituloisia, 1 000 henkilöä	395	389	356	316	329	370	418	423	494	498	532	555	564	575	616	638	
Pienituloisen raja, euroa/kulutusyksikkö	7 650	8 080	7 870	7 700	7 760	7 990	8 230	8 550	8 930	9 300	9 730	10 285	10 750	11 130	11 690	12 160	

Tulokäsitteen muutosten vuoksi vuosien 1990–1992 ja 1993–2005 luvut eivät ole keskenään täysin vertailukelpoisia. Pienituloisuusrajat ovat kunkin vuoden rahassa.

heeseen liittyvä tilapäinen vaihe kuten asetelmasta 9 ilmenee. Vähiten pienituloisia (8,4 %) oli 50–64-vuotiaiden ikäryhmässä. 65 vuotta täyttäneistä pienituloisuusrajan alittaneiden osuus väheni merkittävästi 1990-luvun alkupuolella, mutta kääntyi kasvuun jälleen 1990-luvun lopussa tuloerojen kasvun myötä. Vuonna 2005 65 vuotta täyttäneistä oli pienituloisia 14,6 prosenttia.

Asetelmasta 10 voidaan havaita se, miten eri pienituloisuusmittarit antavat erilaisen kuvan pienituloisuudesta. Eri määritelmien perusteella tarkasteltuna suhteellinen pienituloisuuden aste vaihtelee kahden prosentin ja kahdenkymmenen prosentin välillä. Aiemmin Suomessa oli yleisesti käytössä määritelmä, jossa pienituloisuusraja määriteltiin 50 prosenttiin mediaanitulosta. Tämän määritelmän mukaan pienituloisten osuus oli vuonna 2005 noin viisi prosenttia. Suhteellinen pienituloisuus oli lievässä kasvussa vuonna 2005 edelliseen vuoteen verrattuna kaikilla mittareilla 40 prosentin rajaa lukuun ottamatta.

Suhteellista pienituloisuutta kuvaavat mittarit eivät riipu tulotasosta, vaan pikemminkin pienijakaumien tulotasojen suhteesta. Sen vuoksi suhteellisen pienituloisuuden rajan muutokset tai muuttumattomuus näyttävät joskus yllättäviä. Esimerkiksi tulotason voimakas lasku syvimmän laman aikana ei näy pienituloisuutta kuvaavissa mittareissa. Suhteellisella laskentatavalla pienituloisten lukumäärä muuttuu, jos tuloerot tulojakauman ala- ja keskiosassa olevien välillä muuttuvat. Mediaanitulon lasku voi vähentää pienituloisten määrää, jos keskituloisten tulot laskevat enemmän kuin pienituloisten. Näin tapahtui 1990-luvun alussa.

Mediaanitulon nousu nostaa pienituloisuuden rajaa, mutta ei lisää pienituloisten määrää, jos pienituloisimpien tulot lisääntyvät vähintään yhtä paljon. Toisaalta suurituloisten tulot voivat myös kasvaa voimakkaasti ilman, että niillä on vaikutusta mediaanituloon ja suhteelliseen pienituloisuuteen.

Toimeentulo-ongelmia kokeneiden määrää kuvaa toisesta näkökulmasta asetelman 11 tieto toimeentulotukea saaneiden henkilöiden lukumäärästä. Stakesin toimeentulotukitilaston perusteella toimeentulotukea sai noin 377 000 henkilöä vuonna 2005. Toimeentulotukitietojen mukaan kotitalouksien toimeentulo-ongelmat olivat suurimmillaan vuonna 1996, jolloin toimeentulotuen saajien määrä oli korkeimmillaan. Tämän jälkeen toimeentulotuen saajien määrä on ollut tasaisessa laskussa. On kuitenkin huomattava, että toimeentulotukea saavien määrään voivat vaikuttaa ihmisten toimeentulossa tapahtuneiden muutosten lisäksi myös tuen myöntämisperusteisiin tehdyt muutokset.

Asetelmassa 11 on esitetty myös pienituloisten osuuksia kiinteillä, vuosien 1995 ja 2000 mediaanituloon perustuvilla elinkustannusindeksillä korotetuilla tuloajoilla. Kiinteällä pienituloisuusrajalla laskettaessa pienituloisuuden mittaria ei suhteuteta kunkin vuoden tulojakaumaan, vaan vuodesta toiseen samana pidettyyn rahamääräiseen tulosummaan. Elinkustannusindeksillä rahasumman ostovoima pidetään samana. Vuoden 2005 rahassa vuoteen 1995 kiinnitetty pienituloisuusraja olisi 9 160 euroa ja vuoteen 2000 kiinnitetty 10 330 euroa, kun suhteellinen pienituloisuusraja vuonna 2005 oli 12 160 euroa. Molemmilla mittareilla tarkasteltuna pienituloisten osuus kasvoi 1990-luvun alussa ja kääntyi laskuun 1990-luvun lopun nousukauden aikana, jonka jälkeen pienituloisten osuus on laskenut melko tasaisesti. Kun pienituloisuusraja kiinnitetään reaalisesti vuoden 1995 tasolle, vuoden 2005 kotitalouksissa asuvista henkilöistä noin kolme prosenttia tilastoitaisiin pienituloisiksi. Vastaavasti vuoden 2000 rajalla tarkasteltuna pienituloisten osuus on laskenut vuoden 1990 tasosta (10,5 %) melkein puoleen, eli 5,8 prosenttiin.

Asetelma 10.

Pienituloisuusasteet erilaisilla määritelmillä vuosina 1990–2005, pienituloisten osuus koko väestöstä.

Pienituloiset: % kotitalouksien kulutusyksikköä (muunnettu OECD-kulutusyksikkö) kohden lasketusta mediaanitulosta.

Määritelmä	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Pienituloisuusraja suhteessa kunkin vuoden mediaanituloon																
40% mediaanista	1,3	1,6	1,4	1,3	1,1	1,3	1,4	1,6	1,7	1,5	1,5	1,9	2,0	1,8	2,0	1,8
50% mediaanista	3,4	3,7	3,2	2,8	2,8	3,0	3,5	3,7	4,1	4,1	4,3	4,9	5,1	4,7	5,2	5,4
60% mediaanista	7,9	7,8	7,1	6,3	6,5	7,3	8,3	8,3	9,7	9,8	10,4	10,8	11,0	11,2	11,9	12,3
70% mediaanista	16,1	15,6	14,0	13,6	14,3	14,8	16,4	17,2	19,2	19,0	19,3	19,7	19,8	20,3	20,4	21,1

Asetelma 11.

Pienituloisten henkilöiden osuus kiinteillä tulorajoilla (vuoden 1995 ja 2000 mediaanitulo korotettuna elinkustannusindeksillä), % sekä toimeentulotukea saaneet vuosina 1990–2005.

Pienituloiset: 60 % kotitalouksien kulutusyksikköä (muunnettu OECD-kulutusyksikkö) kohden lasketusta mediaanitulosta.

Määritelmä	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Kiinteä pienituloisuusraja:																
vuoden 1995 pienituloisuusraja	6,0	5,6	6,4	6,9	7,3	7,3	7,3	6,5	6,6	5,8	5,9	5,7	5,2	4,2	3,8	3,1
vuoden 2000 pienituloisuusraja	10,5	9,2	10,9	12,4	13,5	12,8	13,0	11,8	11,7	10,4	10,4	9,8	8,8	7,7	6,8	5,8
Toimeentulotukea saaneita ¹ , 1 000 henkilöä	314	396	465	528	577	584	610	594	535	493	454	443	440	424	401	377

Tulokäsitteen muutosten vuoksi vuosien 1990–1992 ja 1993–2005 luvut eivät ole keskenään täysin vertailukelpoisia.

¹ Toimeentulotukitietojen lähde: Sosiaali- ja terveysalan tutkimuskeskus Stakes. Toimeentulotukiaineiston kotitalouskäsite poikkeaa tulojakotilaston kotitalouskäsitteestä. Esimerkiksi 18 vuotta täyttänyt muodostaa oman talouden, vaikka asuisi vanhempiensa luona.

4.1 Pienituloisten joukossa paljon opiskelijoita, työttömiä ja yksin asuvia

Asetelmassa 12 kuvataan pienituloisten talouksia sosioekonomisen aseman mukaan. Koska yrittäjä- ja eläkeläistalouksien sisällä tuloerot ovat suuria, ryhmät on tässä tarkastelussa jaoteltu vielä alaryhmiin. Yrittäjät on jaettu alaryhmiin sen mukaan, onko heillä palkattuja työntekijöitä vai ovatko he yksinäisyrittäjiä tai ammatinharjoittajia. Eläkeläistalouksien jaottelu on tehty sen mukaan, mikä oli viitehenkilön sosioekonominen asema ennen eläkkeelle siirtymistä.

Se keitä ja kuinka paljon henkilöitä pienituloisiin kotitalouksiin lukeutuu, riippuu paljolti siitä, mitä prosenttirajaa mittauksissa käytetään. Euroopan unionin suositteleman pienitu-

loisuusmittarin (60 % mediaanitulosta, muunnettu OECD-kulutusyksikkö) mukaan pienituloisten ryhmä koostuu pääasiassa kotitalouksista, joiden viitehenkilö on ammatissa toimimaton. Suurin osa pienituloisista, yli 70 prosenttia, kuului ammatissa toimimattomien kotitalouksiin. Eläkeläiskotitalouksien edustus pienituloisten joukossa oli merkittävä (29 %), mikä johtuu pienten tulojen lisäksi siitä, että eläkeläistaloudet ovat ryhmänä suuri. Työttömien osuus pienituloisista oli 21 prosenttia ja opiskelijoiden 14 prosenttia vuonna 2005.

Myös pienituloisuusriski, eli pienituloisten osuus kaikista ryhmän talouksissa asuvista henkilöistä, on suurin edellä mainituissa am-

Asetelma 12.

Pienituloiset henkilöt kotitalouden viitehenkilön sosioekonomisen ryhmän mukaan vuosina 1990–2005 ja pienituloiset henkilöt vuonna 2005.

Pienituloiset: 60 % kotitalouksien kulutusyksikköä (muunnettu OECD-kulutusyksikkö) kohden lasketusta mediaanitulosta

Viitehenkilön sosioekonominen ryhmä	Pienituloisten henkilöiden osuus, %								Pienituloiset henkilöt vuonna 2005	
	1990	1995	2000	2001	2002	2003	2004	2005	Lukumäärä	Rakenne, %
Yrittäjä	11	12	12	15	14	14	13	11	61 000	10
Maatalousyrittäjä	13	9	13	12	16	15	16	11	16 600	3
Työnantajayrittäjä	6	10	6	9	7	8	6	7	14 200	2
Yksinäisyrittäjä	12	16	17	24	20	21	17	17	30 200	5
Palkansaaja	2	1	3	3	3	4	3	4	125 700	20
Opiskelija	64	54	63	72	71	65	77	81	86 600	14
Eläkeläinen	20	8	12	12	10	12	15	17	182 200	29
Eläkkeellä oleva maatalousyrittäjä	34	15	19	20	23	23	25	28	33 900	5
Eläkkeellä oleva muu yrittäjä	20	6	19	11	7	14	14	17	13 600	2
Eläkkeellä oleva toimihenkilö	5	2	3	3	4	4	5	7	32 100	5
Eläkkeellä oleva työntekijä	20	7	13	14	10	13	19	20	81 500	13
Muu eläkeläinen	51	28	37	42	35	44	32	51	21 100	3
Työtön	40	29	52	58	63	55	64	65	132 900	21
Muu ammatissa toimimaton	40	25	66	50	58	46	57	64	49 300	8
Kaikki	8	7	10	11	11	11	12	12	637 800	100

matissa toimimattomien ryhmissä. Suurin pienituloisuusriski oli opiskelijatalouksissa, joista 81 prosenttia kuului pienituloisten ryhmään vuonna 2005. Osa opiskelijoiden pienituloisuudesta selittyy sillä, että tulonjakoaineistossa opintolainat eivät kuulu mukaan tulokehikkoon. Sitä vastoin opiskelijoiden muilta kotitalouksilta saamat tulonsiirrot (esim. vanhempien antamat avustukset) on kysytty haastattelussa. Työttömien kotitalouksissa asuvista oli määritelmän mukaan pienituloisia 65 prosenttia. Eläkeläisillä pienituloisuusriski oli 17 prosenttia. Eläkeläisten ryhmässä riski joutua pienituloisten joukkoon vaihteli kuitenkin paljon; seitsemästä prosentista (eläkkeellä oleva toimihenkilö) 51 prosenttiin (muu eläkeläinen).

Noin 20 prosenttia kaikista pienituloisista henkilöistä asui palkansaajataloudessa vuonna 2005. Näinkin korkea osuus selittyy pitkälti ryhmän suurella koolla, sillä pienituloisten osuus kaikista palkansaajakotitalouksissa asuvista henkilöistä oli vain neljä prosenttia. Yrittäjäkotitalouksilla pienituloisuusaste vaihteli työnantajayrittäjien seitsemästä prosentista yksinäisyrittäjien 17 prosenttiin.

Asetelmassa 13 on kuvattu pienituloisten henkilöiden osuuksia ja rakennetta kotitalouden

elinvaiheen mukaan. Vuonna 2005 yhden hengen talouksissa asuvat muodostivat lukumääräisesti suurimman pienituloisten ryhmän (44 % kaikista pienituloisista). Tämän lisäksi kahden vanhemman lapsiperheissä asuvat muodostivat noin viidenneksen (22 %) pienituloisista lähinnä ryhmän suuren koon vuoksi, sillä pariperheissä asuvien pienituloisuusriski oli keskimääräistä pienempi. Yksinhuoltajien perheissä asuvien osuus pienituloisista oli varsin pieni, noin 8 prosenttia.

Vuonna 2005 pienituloisten osuus oli keskimääräistä suurempi yksin asuvilla ja yksinhuoltajien talouksissa asuvilla. Alle 35-vuotiaista yksin asuvista peräti 42 prosenttia luokiteltiin vuonna 2005 pienituloisiksi. Myös vanhemmista yksin asuvista henkilöistä yli joka neljäs oli pienituloinen. Huomiota herättää yksinhuoltajatalouksissa asuvien pienituloisuuden nopea kasvu. Vielä 1990-luvun puolivälissä yksinhuoltajaperheissä asuvista oli pienituloisia vajaa 10 prosenttia, kun osuus oli vuonna 2004 noussut 27 prosenttiin. Vuonna 2005 yksinhuoltajien pienituloisuusriski laski edellisvuodesta 24 prosenttiin. Myös kahden huoltajan lapsiperheissä oli 1990-luvun alussa ja vielä puolivälissäkin sangen vähän pienituloisia; osuus kuitenkin kasvoi nopeasti 2000-luvulla kaksinkertaiseksi.

Asetelma 13.

Pienituloisten henkilöiden osuus elinvaiheen mukaan vuosina 1990–2005 ja pienituloiset henkilöt vuonna 2005.

Pienituloiset: 60 % kotitalouksien kulutusyksikköä (muunnettu OECD-kulutusyksikkö) kohden lasketusta mediaanitulosta.

Elinvaihe	Pienituloisten henkilöiden osuus, %								Pienituloiset henkilöt vuonna 2005	
	1990	1995	2000	2001	2002	2003	2004	2005	Lukumäärä	Rakenne, %
Yhden hengen taloudet	25	20	24	25	25	25	27	30	280 800	44
län mukaan										
–34 vuotta	25	34	33	40	41	36	41	42	98 900	16
35–64 vuotta	17	18	21	22	20	20	21	24	92 400	14
65– vuotta	33	13	19	21	18	21	24	28	89 600	14
Lapsettomat parit	6	5	5	5	5	6	6	6	88 400	14
Viitehenkilön iän mukaan										
–34 vuotta	6	12	13	12	16	16	14	13	40 200	6
35–64 vuotta	3	3	3	3	3	2	3	4	26 300	4
65– vuotta	8	2	3	3	3	4	5	5	20 900	3
Kahden vanhemman lapsiperheet *)	4	4	8	8	9	9	9	8	138 500	22
Yksinhuoltajataloudet *)	10	9	24	23	22	23	27	24	49 300	8
Muut taloudet	5	5	6	7	8	8	8	9	81 800	13
Kaikki	8	7	10	11	11	11	12	12	637 800	100

*) Kotitalouksien kaikki lapset alle 18-vuotaita

5 Tulonsaajakohtainen tulokehitys

5.1 Kokoikaisten palkansaajien vuosipalkkojen mediaani lähes ennallaan

Suomessa oli vuonna 2005 noin 1,9 miljoonaa palkansaajaa, joista kokoaikaisesti ympäri vuoden työskenteli 1,4 miljoonaa. Edelliseen vuoteen verrattuna palkansaajien määrä pysyi lähes ennallaan. Kokoikaisten palkansaajien määrä putosi vuoden 2000 tasolle. Kokoaikaisia palkansaajia oli nyt noin 225 000 vähemmän kuin vuonna 1990, mutta 182 000 enemmän kuin vuonna 1995. Palkansaajamiehistä 77 prosenttia ja -naisista 68 prosenttia toimi koko vuoden eli 12 kuukautta kokoaikatyössä.

Koko vuoden työskennelleiden kokoikaisten palkansaajien vuosipalkkojen keskiarvo oli 33 500 euroa, joka on reaalisesti 3,2 prosenttia enemmän kuin vuonna 2004. Tulonjakotilaston mukaan palkkakehitys hidastui edellisen vuoden reaali kasvusta, joka oli 3,6 prosenttia⁸. Tulonjakotilaston mukaan kokoikaisten palkansaajien mediaanipalkka, joka ei heijastele jakauman ääripäiden arvoja niin herkästi kuin keskipalkka, kasvoi vain 1,0 prosenttia. Vuosipalkkojen mediaani oli 29 000 euroa vuonna 2005.

Tulonjakotilaston palkkatulotieto muodostuu vuoden mittaan kertyvistä palkkana maksetuista tuloista (vrt. 8.1, Tulokäsitteet)⁹. Vuosipalkan määrään vaikuttavat muun muassa työllisyyden vaihtelu vuoden aikana, lomautukset, palkalliset ja palkattomat työstä poissaolot, ylityöt, palkanmuutokset, ylimääräiset palkkiot ja monet muut vuoden mittaan palkkoja muovaavat tekijät. Tieto kuvaa sitä, missä määrin tulonsaajaryhmille kertyy palkkana maksettavaa tuloa bruttona vuoden mittaan. Varsinkin työssäolon ja työstä poissaolon vaihtelut vaikuttavat lukuihin voimakkaasti. Tulonsaajien ansioita tarkastellaan liitetaulukoissa 20–21 kaikkien ansiotuloja saaneiden kannalta ja taulukoissa 22–25 palkkatuloja saaneiden kannalta. Palkkatuloja koskevien tulosten tulkinnan helpottamiseksi taulukoissa 22b–25b tarkasteltava joukko rajataan koko vuoden koko-aikatyötä tehneisiin palkansaajiin. Yrittäjien rajaan samalla tavalla ei ole mahdollista.

5.2 Kokoikaisten palkansaajamiesten väliset palkkaerot kasvoivat nopeammin kuin naisten

Asetelmassa 14 on esitetty tietoja kokoikaisten palkansaajien välisistä palkkaeroista yhteensä sekä sukupuolen mukaan siten, että kummankin sukupuolen kymmenysluokitus on muodostettu erikseen. Kuviossa 12 sen sijaan esitetään miesten ja naisten osuudet palkkaluokissa niin, että kymmenysten tulorajat on laskettu nais- ja miespuolisten kokoikaisten palkansaajien yhteisestä tulojakaumasta. Vuonna 2005 palkansaajien suurituloisin kymmenys kasvatti hieman osuuttaan palkkatuloista. Suurituloisimman palkansaajakymmenyksen palkkataso suhteessa keskipalkkaan kasvoi (d9/d5). Ylimpään palkkatulokymmenykseen kuuluivat vuonna 2005 ne kokoikaistyötä tekevät palkansaajat, joiden brutto-vuosipalkka oli yli 51 000 euroa vuodessa. Pal-

kansaajanaeisista 4,8 prosentilla ja miehistä 14,6 prosentilla (kuvio 12) palkkatulot ylittivät tuon rajan. Naisten osuus suurituloisimmassa palkansaajaryhmässä on kasvanut hitaasti vuodesta 1980, jolloin 2,5 prosenttia heistä kuului suurituloisimpaan palkansaajaryhmään.

Muut palkkahajonnan tunnusluvut kertovat miesten palkkaerojen kasvaneen enemmän kuin naisten palkkaerojen vuonna 2005. Havaitut vuosimuutokset ovat kuitenkin pieniä. Palkkaeroja kuvaavat tunnusluvut ovat kuitenkin nyt korkeammalla kuin aikoihin.

Kokoikaisten palkansaajien palkkaerot eivät juuri muuttuneet 1980-luvulla. 1990-luvun alussa palkkaerot kaventuivat, mutta 1990-luvun puolesta välistä aina vuoteen 2002 erot kasvoivat. Ylin

8 Ansiotasoindeksi mukaan vuonna 2005 reaali kasvu oli 3,0 prosenttia.

9 Palkkakehityksen seuranta varten Tilastokeskus julkaisee vuosittain palkkarakennetilastoa sekä alakohtaisia palkkatilastoja yleensä poikkileikkausajankohdan kuukausi- ja tuntipalkkatietoina. Palkkatilastojen tietoja ei voi kovin tarkalla tasolla verrata tulonjakotilaston vuosipalkkatuloihin. Tulonjakotilaston palkkatiedon ominaislaatu on siinä, että palkkatuloja voidaan tutkia osana tulonsaajan koko vuosituloa ja käytettävissä on myös kohtuullisen vertailukelpoinen aikasarja alkaen vuodesta 1977.

Asetelma 14.

Koko vuoden kokoaikatyötä tehneiden palkansaajien tulo-osuudet desiiliryhmittäin, tulonsaajien lukumäärät, keskimääräiset palkkatulot ja palkkahajonnan tunnuslukuja sukupuolen mukaan vuosina 1980–2005. Miehillä ja naisilla on muodostettu omat tulodesiilit.

Desiiliryhmä	Tulo-osuudet, %																	
	Yhteensä						Miehet					Naiset						
	1980	1990	1995	2000	2004	2005	1980	1990	1995	2000	2004	2005	1980	1990	1995	2000	2004	2005
I	5,1	5,3	5,6	5,5	5,4	5,3	5,2	5,1	5,4	5,2	5,2	5,1	5,7	5,9	6,2	6,2	5,9	5,8
II	6,5	6,5	6,8	6,6	6,5	6,5	6,6	6,4	6,6	6,5	6,5	6,3	7,3	7,1	7,3	7,3	7,1	7,0
III	7,2	7,2	7,3	7,2	7,2	7,1	7,3	7,2	7,2	7,2	7,2	6,9	8,0	7,8	7,9	7,8	7,7	7,6
IV	7,9	7,8	7,9	7,8	7,8	7,7	8,0	7,9	8,0	7,8	7,8	7,6	8,5	8,3	8,4	8,4	8,3	8,1
V	8,6	8,5	8,5	8,5	8,5	8,3	8,6	8,5	8,6	8,5	8,5	8,2	9,1	8,9	8,9	8,8	8,8	8,7
VI	9,3	9,3	9,3	9,2	9,2	9,0	9,3	9,3	9,3	9,2	9,3	9,0	9,7	9,5	9,5	9,4	9,3	9,3
VII	10,2	10,2	10,2	10,1	10,1	10,0	10,1	10,2	10,2	10,1	10,2	10,1	10,4	10,3	10,2	10,1	10,1	10,1
VIII	11,4	11,4	11,4	11,3	11,5	11,4	11,2	11,3	11,4	11,4	11,5	11,4	11,3	11,3	11,3	11,1	11,2	11,2
IX	13,3	13,4	13,3	13,4	13,4	13,3	13,2	13,6	13,3	13,5	13,4	13,6	12,7	12,9	12,8	12,7	13,0	12,9
X	20,4	20,4	19,7	20,5	20,4	21,4	20,5	20,7	19,9	20,7	20,7	21,8	17,2	18,0	17,5	18,4	18,6	19,3
Yhteensä	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Lukumäärä, 1 000 henkilöä	1 433,8	1 609,7	1 202,1	1 386,1	1 404,2	1 384,1	782,4	837,1	626,2	748,2	740,4	736,5	651,3	772,6	575,9	638,0	663,7	647,6
Keskiarvo*	8,1	20,3	23,7	27,8	32,2	33,5	9,4	23,1	26,8	31,1	35,9	37,3	6,6	17,3	20,4	23,9	28,0	29,2
Mediaani*	7,3	18,1	21,1	24,4	28,4	29,0	8,4	20,6	24,1	27,4	31,7	32,3	6,2	15,9	18,7	21,8	25,3	26,2
Gini-kerroin	21,9	21,9	20,5	21,5	21,7	22,8	21,6	22,3	21,1	22,3	22,4	23,8	16,8	17,7	16,6	17,3	18,3	19,1
D9/D1**	2,45	2,48	2,33	2,40	2,41	2,48	2,43	2,56	2,41	2,53	2,52	2,60	2,02	2,10	2,01	2,00	2,13	2,14
D9/D5**	1,65	1,70	1,66	1,71	1,69	1,75	1,67	1,72	1,66	1,73	1,72	1,78	1,47	1,54	1,53	1,53	1,60	1,59
D5/D1**	1,48	1,46	1,41	1,41	1,43	1,42	1,46	1,49	1,45	1,46	1,46	1,46	1,38	1,37	1,32	1,31	1,34	1,35

Vuosien 2000–2005 palkat eivät sisällä työsuhdeoptioita.

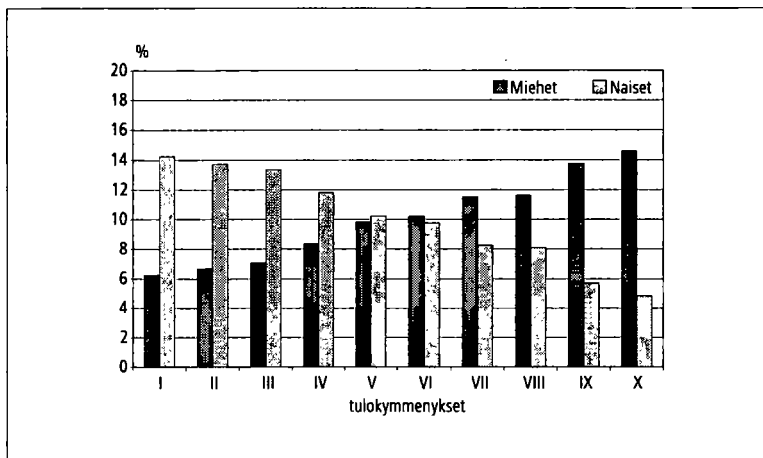
Pyöristysten vuoksi desiiliryhmien tulo-osuudet eivät aina summaudu sataan.

*1000 euroa, tiedot esitetään kunkin vuoden rahan arvossa.

** D9/D1 = ylimmän desiiliryhmän alarajan suhde alimman desiiliryhmän ylärajaan.

D9/D5 = ylimmän desiiliryhmän alarajan suhde mediaanipalkkaan.

D5/D1 = mediaanipalkan suhde alimman desiiliryhmän ylärajaan.

Kuvio 12.

Koko vuoden kokoaikatyötä tehneiden mies- ja naispalkansaajien sijoittuminen palkkatulokymmenyksiin vuonna 2005. Yhdessä tulodesiilissä on 10 prosenttia palkansaajista.

palkkatulokymmenys kasvatti tulo-osuuttaan yhden prosenttiyksikön, palkkatulojen epätasaisuutta kuvaava Gini-kerroin kasvoi ja tulojakauman suurituloisimmat kasvattivat etäisyyttä keskipalkkaiisiin. Palkkatuloerojen kasvava trendi näkyi sekä mies- että naispalkansaajien ryhmissä.

Vuoden 2005 luvut näyttävät palkkaerojen jatkaneen kasvuaan. Miesten tulokymmenysten väliset palkkaerot olivat edelleen huomattavasti suuremmat kuin naisten. Palkkatulojakauman epätasaisuutta kuvaava Gini-kerroin oli naisilla 19,1 ja miehillä 23,8 vuonna 2005. Vuosivaihtelut ovat

kuitenkin sängen pieniä ja alttiita satunnaisvaihtelulle. Vuosina 2002–2004 palkkaerojen kasvu hidastui, mutta hidastuminen näyttää jääneen tilapäiseksi. Miesten ylimpään palkkatulokymmenykseen kuuluivat palkansaajat, joiden bruttovuosipalkka oli enemmän kuin 57 000 euroa vuodessa. Naisten ylimmän palkkatulokymmenyksen alaraja oli selvästi pienempi, 42 000 euroa.

Tulonjakotilastossa käytetty palkkatulokäsite sisältää myös työsuhdeoptioista saadut tulot. Luvun 5 tulonsaajakohtaisista tiedoista työsuhdeoptiot (vuodet 1998–2005, liitetäulukot 20–25) on kui-

tenkin poistettu, koska ne heikentävät tutkimusaineiston luotettavuutta ja vuosien välistä vertailukelpoisuutta. Käytännössä työsuhdeoptiot vaikuttaisivat asetelmassa 14 keskiarvoihin ja koko jakauman huomioon ottavaan Gini-kertoimeen. Sen

sijaan palkkojen mediaaniin ja palkkahajontaa kuvaaviin muihin tunnuslukuihin työsuhdeoptioilla ei juuri olisi vaikutusta.

5.3 Naisten ja miesten väliset palkkaerot

Vuonna 2005 kokoaikatyötä tehneiden palkansaajien vuosipalkkojen mediaani oli miehillä 32 300 euroa ja naisilla 26 200 euroa. Naisten mediaanivuospalkat kasvoivat reaalisesti edellisvuodesta runsaat kaksi prosenttia, miespalkansaajilla vastaava kasvu jäi prosenttiin. Keskipalkkojen kasvu oli selvästi suurempaa, mikä johtuu suurituloisimpien muita paremmasta palkkakehityksestä.

Sukupuolten väliset palkkaerot supistuivat hieman. Naisten mediaanipalkka oli 81,1 prosenttia miesten mediaanipalkasta vuonna 2005 ja 80,0 prosenttia vuonna 2004. Muutokset sukupuolten välisissä palkkaeroissa ovat olleet viimeisten viiden toista vuoden aikana pieniä. Palkkasuhde mediaanipalkoissa on vaihdellut neljän prosenttiyksikön sisällä. Alimmillaan se on ollut 76,9 (vuonna 1994) ja ylimmillään 81,1 (vuonna 2005). Vuodesta 1996 lähtien palkkasuhde on pysynyt 79–80 prosentin tuntumassa eli ollut naisten kannalta hieman parempi kuin 1990-luvun alkupuolella. Sukupuolten välisiin palkkaeroihin vaikuttavat muun muassa miesten ja naisten sijoittuminen erilaisiin tehtäviin ja erilainen jakautuminen toimialoille.

Sukupuolten väliset palkkatuloerot ovat suurimmat tulojakauman suurituloisessa päässä. Kun kokoaikatyötä koko vuoden tehneet naiset jaetaan tulokymmenyksiin, eniten ansaitsevassa kymmenyksessä mediaanipalkka oli noin 50 200 euroa. Miesten eniten ansaitsevassa tulokymmenyksessä mediaanipalkka oli noin 70 500 euroa. Palkkasuhde oli 71 prosenttia (73 % vuonna 2004). Yhdeksännessä eli toiseksi suurituloisimmassa kymmenyksessä naisten mediaanipalkka oli 74 prosenttia (76 % vuonna 2004) miesten 9. desiiliryhmän mediaanipalkasta. Pienituloisimmassa tulokymmenyksessä palkkasuhde oli 88 prosenttia.

Sosioekonomisen aseman mukaan tarkasteltuna (asetelma 16) miesten ja naisten väliset suh-

teelliset vuosipalkkojen erot ovat suurimmat työntekijöillä. Vuonna 2005 naistyöntekijöiden mediaanivuospalkat olivat 78 prosenttia miesten palkoista. Sen sijaan muilla palkansaajilla suhteelliset erot olivat pienempiä. Ylempien toimihenkilönaisten vuosipalkan mediaani oli 80 prosenttia ja alempien toimihenkilönaisten 83 prosenttia miesten vuosipalkan mediaanista vastaavissa toimihenkilöryhmissä. Alempien toimihenkilönaisten palkkasuhde verrattuna miehiin on parantunut enemmän kuin ylempillä toimihenkilönaisilla. Tuloksia on pidettävä lähinnä suunta-antavina, sillä otannasta aiheutuu satunnaisvaihtelua. Lisäksi sosioekonomisen aseman luokituksessa on tapahtunut muutoksia, jotka saattavat vaikuttaa tuloksiin, vaikka eri vuosien luokitukset on pyritty pitämään vertailukelpoisina.

Asetelmassa 17 näkyy, että nuoremmilla ikäryhmillä suhteelliset erot naisten ja miesten vuosittaisissa bruttopalkoissa ovat pienemmät kuin vanhemmilla ikäryhmillä. Alle 35-vuotiaiden naisten palkat ovat 85 prosenttia vastaavan ikäisten miesten palkoista. Suurimmillaan sukupuolten välinen palkkaero on 45 vuotta täyttäneillä kokoaikaisilla palkansaajilla, joiden palkkasuhde oli 75 prosenttia. Vuodesta 1995 naisten palkkasuhde on parantunut eniten 35–44-vuotiaiden ryhmässä. Palkkasuhde on pysynyt vuoden 1995 tasolla 45–54-vuotiailla ja parantunut hieman 55 vuotta täyttäneiden joukossa.

Asetelma 18 kuvaa koko vuoden kokoaikatyötä tehneiden palkansaajamiesten ja -naisten mediaanipalkkojen suhdetta koulutuksen mukaan. Alimmilla koulutustasoilla palkkaerot ovat pienemmät kuin korkeamman koulutuksen saaneilla. Perus- ja keskiasteen koulutuksen saaneiden naisten mediaanipalkat ovat olleet viime vuosina yli 80 prosenttia samantasoisesti koulutettujen

Asetelma 15.

Naisten palkat miesten vuosipalkoista vuosina 1980–2005, % (koko vuoden kokoaikatyössä olleet palkansaajat)

	Kokoaikaiset palkansaajat																
	1980	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Palkkasuhde:																	
keskiarvo	69,9	74,5	75,3	76,7	75,8	74,6	76,2	78,4	76,9	75,7	77,3	77,0	75,7	77,0	77,0	78,0	78,2
mediaani	73,6	77,1	78,5	79,7	77,9	76,9	77,6	79,4	78,7	79,2	78,3	79,6	78,8	79,6	79,9	80,0	81,1

Asetelma 16.

Naisten vuosipalkat miesten palkoista sosioekonomisen aseman mukaan vuosina 1990, 1995 ja 2000–2005, % (koko vuoden kokoaikatyössä olleet palkansaajat, mediaanipalkat)

Vuosi	Palkkasuhde, mediaani		
	Sosioekonominen asema		
	Työntekijät	Alemmat toimihenkilöt	Ylemmät toimihenkilöt
1990	75,7	75,7	77,5
1995	78,7	77,2	79,7
2000	78,8	80,8	76,7
2001	77,3	81,2	77,0
2002	76,9	80,6	81,1
2003	77,8	80,5	80,0
2004	75,9	80,9	80,2
2005	77,7	83,1	79,9

miesten palkoista. Alimman korkea-asteen koulutuksen¹⁰ saaneiden kokoaikeisten palkansaajanaisten ja -miesten palkkaero on suurempi, mutta ero on pienentynyt. Kaikkein suurin naisten ja miesten välinen palkkaero on alemman korkeakouluasteen suorittaneilla¹¹: vuosina 2003–2005 palkkasuhde on jäänyt alle 75 prosentin. Eniten koulutettujen, ylemmän korkeakouluasteen ja tutkijakoulutusasteen saavuttaneiden naisten palkat ovat jääneet tarkasteltuina kolmena vuonna vastaavan koulutus-

Asetelma 17.

Naisten vuosipalkat miesten palkoista iän mukaan vuosina 1995 ja 2000–2005, % (koko vuoden kokoaikatyössä olleet palkansaajat, mediaanipalkat)

Vuosi	Palkkasuhde, mediaani			
	Ikä			
	–34	35–44	45–54	55–
1995	84,3	75,4	75,1	71,6
2000	82,3	77,5	76,1	74,8
2001	84,3	76,4	76,9	75,2
2002	85,8	75,4	77,2	75,8
2003	85,9	77,1	75,0	74,3
2004	82,3	80,3	75,2	74,6
2005	85,3	80,6	75,1	75,6

ryhmän miesten palkoista jälkeen: palkkaerot kasvoivat, kun palkkasuhde aleni 78 prosentista 74 prosenttiin. Koulutuksen ja sosioekonomisen aseman mukaiset palkkaerot näyttävät osittain ristiriitaisilta. Koulutuksen ja sosioekonomisen aseman korrelaatio on kuitenkin naisilla heikompi kuin miehillä. Erityisesti alemman korkeakoulututkinnon suorittaneet miehet ovat merkittävästi useammin ylempiä toimihenkilöitä kuin vastaavan koulutuksen hankkineet naiset.

Asetelma 18.

Naisten vuosipalkat miesten palkoista koulutuksen mukaan vuosina 1995 ja 2000–2005, % (koko vuoden kokoaikatyössä olleet palkansaajat, mediaanipalkat)

Vuosi	Palkkasuhde, mediaani				
	Koulutusaste				
	Perusaste	Keskiaste	Alin korkea-aste	Alempi korkea-koulutusaste	Ylempi korkea-koulutusaste ja tutkijakoulutus
2000	82,7	79,3	77,4	73,6	74,9
2001	79,5	80,2	77,7	66,9	76,3
2002	83,5	80,9	78,8	66,7	76,1
2003	83,6	80,9	76,8	70,7	78,2
2004	80,6	80,4	77,3	70,4	77,6
2005	83,0	81,8	78,0	72,8	74,1

10 Alin korkea-aste tarkoittaa lähinnä opistoasteen ammatillisia tutkintoja.

11 Alemman korkeakouluasteen koulutus sisältää vähintään kolmen vuoden keskiasteen koulutuksen jälkeistä päätoimista opiskelua, muun muassa ammattikorkeakoulututkinnot ja yliopistojen alemmat korkeakoulututkinnot eli kandidaatin tutkinnot.

6 Suomen tuloerot kansainvälisessä vertailussa

Vaikka tuloerot ovat Suomessa kasvaneet, on Suomi kansainvälisesti vertaillen edelleen keskimääräistä alhaisempien tuloerojen maa. Myös väestön pienituloisuusaste (köyhyysuhan alaisten henkilöiden osuus kotitalousväestöstä) on Suomessa selvästi EU:n keskitasoa alhaisempi ja likimain samalla tasolla kuin muissa Pohjoismaissa.

Tuorein tieto tuloerojen tasosta eri maissa perustuu Euroopan unionin tulo- ja elinolotutkimukseen 2005 (EU-SILC), jossa oli mukana 27 maata¹². Tutkimuksen tiedot on kerätty vuonna 2005, mutta tulotiedot ovat pääsääntöisesti vuodelta 2004. Suomen tiedot on kerätty vuoden 2004 tulonjakotilaston yhteydessä.

Ruotsissa pienimmät, Portugalissa suurimmat tuloerot

Tutkimuksessa mukana olleista maista suurimmat suhteelliset tuloerot olivat Portugalissa, jossa suurituloisimman viidesosan tulotaso oli kahdeksankertainen pienituloisimman viidesosan tuloihin verrattuna (asetelma 19). Tuloerot olivat suuret Portugalin lisäksi myös muissa Etelä-Euroopan maissa, Puolassa, Romaniassa, Baltian maissa, Britannissa ja Irlannissa. Näissä maissa suurituloisten tulotaso oli noin viisinkertainen tai korkeampi pienituloisiin verrattuna ja Gini-kerroin yli 30.

Pienimmät tuloerot olivat Ruotsissa, jossa suuri- ja pienituloisten keskitulojen suhde oli 3,3 ja Gini-kerroin 23. Suomessa tuloerot ovat edelleen keskimääräistä pienemmät, vaikkakin hieman Ruotsia ja Tanskaa suuremmat¹³. Suurituloisimman viidesosan keskitulot olivat Suomessa EU-SILC -tulokäsitteen mukaan 3,6 -kertaiset pienituloisimman viidenneksen tuloihin nähden ja Gini-kerroin 25,7¹⁴.

Pienituloisia (köyhyysuhan alaisia) ovat EU-määritelmän mukaan henkilöt, joiden kotitalouksien kulutusyksikköä kohden lasketut tulot ovat alle 60 prosenttia kansallisesta mediaanitulosta. Korkeimmat suhteelliset pienituloisuusasteet löytyvät maista, joissa tuloerot ovat suuret. Edellä mainittujen suurten tuloerojen maissa pienituloisia on noin viidesosa (18–21 %) väestöstä, kun Pohjoismaissa ja keskisessä manner-Euroop-

Asetelma 19.
Tuloerot ja pienituloisuusasteet 27 Euroopan maassa, EU-SILC 2005.

Maa	Tuloerot		Pienituloisuusasteet		Pienituloisuuden raja, 1 hengen talous
	Gini-kerroin	S80/S20	Koko väestö	Lapset (0–15 v.)	
Ruotsi	23	3,3	9	8	101
Islanti	25	3,5	10	10	121
Tanska	24	3,5	12	10	113
Suomi	26	3,6	12	10	100
Tšekki	26	3,7	10	18	55
Itävalta	26	3,8	12	15	124
Luxemburg	26	3,8	13	20	193
Slovakia	26	3,9	13	18	37
Alankomaat	27	4,0	11	16	114
Unkari	28	4,0	13	19	40
Ranska	28	4,0	13	14	103
Norja	28	4,1	11	9	135
Saksa	28	4,1	13	13	116
Belgia	28	4,1	15	19	111
Malta	28	4,2	15	22	76
Kypros	29	4,3	16	12	103
Romania	31	4,9	18	25	18
Irlanti	32	5,0	20	22	106
Espanja	32	5,4	20	24	83
Italia	33	5,6	19	24	97
Britannia	.	5,6	19	.	.
Kreikka	33	5,8	20	19	77
Viro	34	5,9	18	21	34
Puola	36	6,6	21	29	34
Latvia	36	6,7	19	21	28
Liettua	36	6,9	21	27	28
Portugali	41	8,2	20	24	59
Maiden mediaaniarvo	28	4,1	15	19	99

Lähde: Eurostat.

S80/S20 = ylimmän ja alimman tuloviidenneksen tulo-osuuksien suhde (keskitulojen suhde)
Pienituloisuusraja: 60 % kulutusyksikköä kohden lasketusta mediaanitulosta, ostovoimakorjattu (PPS).
Britannia: osa tiedoista puuttuu; Slovenia: kaikki tiedot puuttuvat.

passa osuudet ovat pääsääntöisesti lähempänä kymmenesosaa (9–13 %).

Pienituloisuusriski on useimmissa maissa suurin yksinhuoltajilla, yhden hengen talouksilla ja lapsiperheillä, joilla on kolme lasta tai enemmän. Suomessa näin on erityisesti yksinhuoltajien ja yhden hengen talouksien kohdalla. Alhaisin pie-

12 EU-SILC (Statistics on Income and Living Conditions) on vuonna 2003 käynnistetty eurooppalainen tulo- ja elinolotutkimus, joka vuodesta 2005 alkaen tehdään jokaisessa jäsenmaassa. EU-SILCin indikaattorit on julkaistu EU:n tilastoviraston Eurostatin internet-sivuilla. Tässä luvussa esitettävät indikaattorit on poimittu Eurostatin verkkosivujen tietokannasta maaliskuussa 2007.

13 Eurostatin indikaattoreiden mukaan Norjassa tuloerot olisivat kasvaneet muita Pohjoismaita korkeammiksi.

14 Kansallisten lukujen mukaan vuoden 2004 S80/S20-suhde oli Suomessa 3,7 ja Gini-kerroin 26,5. Kansallisten tietojen ja EU-SILC -tietojen ero selittyy täysin tulokäsitteen eroilla, koska tiedot perustuvat samaan otokseen. Eurostat raportoi indikaattorit pyöristämällä desimaalit.

nituloisuusriski on pääsääntöisesti yhden lapsen lapsiperheillä ja lapsettomilla pareilla¹⁵.

Pienituloisuusasteet ovat vahvasti yhteydessä tuloeroihin, sillä kansalliseen mediaanituloon suhteutettuna pienituloisuusaste kuvaa pieni- ja keskituloisten välisiä toimeentuloeroja kunkin maan sisällä. Suhteelliset tuloero- ja pienituloisuusindikaattorit eivät siten ota huomioon maiden välisiä elintasoeroja. Tulotaso on erityisesti Itä-Euroopan maissa selvästi vanhojen EU-maiden keskitasoa alhaisempi. Tämä käy ilmi asetelman 19 viimeisestä sarakkeesta, jossa yhden hengen kotitalouden ostovoimakorjattu pienituloisuuden raja on suhteutettu Suomen pienituloisuusrajaan. Ostovoimakorjauksella otetaan huomioon maiden väliset erot yksityisen kulutuksen hintatasossa.

Esimerkiksi Tšekissä ja Slovakiassa suhteelliset tuloerot ja pienituloisuusasteet olivat muita uusia jäsenmaita pienemmät. Nämä indikaattorit eivät kuitenkaan anna huono-osaisuudesta vertailukelpoista kuvaa esimerkiksi Suomea (pienituloisia 12 %) ja Slovakiaa (pienituloisia 13 %) verrattaessa. Slovakiassa ostovoimakorjattu pienituloisuusraja oli vain 37 ja Tšekissä 55 prosenttia Suomen pienituloisuusrajasta.

Tuloerojen ja pienituloisuusasteiden muutoksesta on vaikea tehdä päätelmiä Eurostatin indikaattoreiden perusteella, koska ne kärsivät aikasarjakatkoksista. OECD:n tutkimusten perusteella tuloerot kasvoivat Suomessa ja Ruotsissa muita maita voimakkaammin 1990-luvun puolivälistä vuosituhannen vaihteeseen, mutta myös tämän kasvun jälkeen maat kuuluivat alhaisten tuloerojen maiden ryhmään¹⁶. Suomessa tuloerot eivät ole olennaisesti kasvaneet vuoden 2000 jälkeen.

Lasten pienituloisuus alhaisinta Pohjoismaissa

Myös pienituloisissa kotitalouksissa elävien lasten osuus kaikista lapsista on alhaisin Pohjoismaissa. Suomessa EU-SILC 2005 -aineiston määritelmillä köyhyysuhan alaisia oli 10 prosenttia alle 16-vuotiaista, kun koko väestössä osuus oli 12 prosenttia. Korkein lasten pienituloisuusriski oli

Puolassa (29 %), Liettuassa (27 %) ja Romaniassa (25 %). Vanhoista EU-jäsenmaista korkeimmat lasten pienituloisuusasteet olivat Italiassa (24 %), Espanjassa (24 %) ja Portugalissa (24 %).

Pohjoismaissa lasten pienituloisuusaste oli koko väestön tunnuslukua alhaisempi. Näin oli myös Kyproksella ja Kreikassa. Saksassa ja Islannissa koko väestön ja lasten pienituloisuusasteet olivat samalla tasolla. Valtaosassa maita lasten pienituloisuusaste oli kuitenkin selvästi koko väestön astetta korkeampi. Ero oli suurin eräissä uusissa EU-maissa (Tšekki, Unkari, Romania, Puola), mutta myös Hollannissa, Luxemburgissa ja Maltalla.

Lasten pienituloisuusasteeseen vaikuttavat olennaisesti sen kotitalouden ominaisuudet, johon lapsi kuuluu: esimerkiksi huoltajien ja huollettavien lukumäärä sekä huoltajien työmarkkinatilanne. Keskeinen rooli on myös pienituloisuusriskiä vähentävillä vero- ja tulonsiirtojärjestelmillä, joiden merkitys vaihtelee maiden välillä.

Tutkimusaineistoon liittyviä varauksia

Käsite-erojen vuoksi Suomen EU-SILC tiedot poikkeavat muualla tässä julkaisussa esitetyistä kansallisista tiedoista. Suomen EU-SILC -indikaattoreita voi käyttää vain vertailtaessa Suomea muihin Euroopan maihin. Kansainvälisestä tulokäsitteestä puuttuu tuloeriä, jotka vaikuttavat merkittävästi tulonjako- ja pienituloisuusindikaattoreihin eräissä väestöryhmissä. Kansalliseen tulokäsitteeseen verrattuna tärkein EU-SILCistä puuttuva tuloerä on laskennallinen asuntotulo, jonka huomiotta jättäminen nostaa merkittävästi mm. ikääntyneiden pienituloisuusastetta. Myös myyntivoitot ja luontoisedut lukuun ottamatta autoetua puuttuvat kansainvälisiin vertailuihin tarkoitettua tulokäsitteestä.

Eri maiden aineistot perustuvat otoksiin, joten tuloksiin liittyy otannasta aiheutuvaa virhetä. Myös muut kuin otantaan liittyvät virheet aiheuttavat merkittävää epävarmuutta tietojen vertailukelpoisuuteen. Esimerkiksi Pohjoismaissa ja Hollannissa tulotiedot saadaan pääasiassa rekistereistä, kun ne muissa maissa joudutaan kysymään kotitalouksilta haastatteleamalla.

15 Indikaattorit on laskettu kaikille maille käyttämällä ns. muunnettua OECD-asteikkoa. Asteikon vaihto voi muuttaa huomattavasti kotitaloustyyppien pienituloisuusriskin indikaattoreita.

16 Förster & d'Ercole (2006): "Income Distribution and Poverty in OECD Countries in the Second Half of the 1990s." OECD Social, Employment and Migration Working Papers 22.

7 Menetelmäseloste

Julkaisun tiedot perustuvat vuosittain kerättävään otosaineistoon, joka sisältää yksityiskohtaista tietoa kotitalouksien ja henkilöiden tuloista ja muista

taloudelliseen toimeentuloon vaikuttavista tekijöistä. Aineistossa on lisäksi runsaasti haastattelu- ja rekisteritietoihin perustuvia luokittelutietoja.

7.1 Tiedonkeruu

Perustiedot kerätään yhdistämällä kotitalouksilta haastattelemalla kerättyjä tietoja ja rekisteritietoja. Pääosa kotitalouksien luokittelutiedoista sekä ne tulotiedot, joita ei ole saatu rekistereistä, on kerätty haastattelemalla.

Haastattelut

Haastatteluista on vastannut Tilastokeskuksen haastatteluorganisaatio. Haastattelut on tehty tietokoneavusteisesti Blaise-lomakeohjelmiston avulla. Tietokoneavusteiseen haastatteluun siirryttiin vuoden 1993 tulonjakotilastossa. Haastattelu tehdään haastateltavan valinnan mukaan joko suomeksi tai ruotsiksi.

Haastattelut tehdään nykyään valtaosin puhelinhaastatteluina. Käyntihaastatteluja oli I paneelissa 4,0 % ja II paneelissa 1,9 %.

Vuodesta 2003 alkaen tulonjakotilaston tiedonkeruun yhteydessä kerätään myös eurooppalaisessa tulo- ja elinolotutkimuksessa (EU-SILC) tarvittavat tiedot¹⁷. Haastatteluosuuden keskimääräinen kesto vuoden 2005 tutkimuksessa oli noin 24 minuuttia.

Rekisterit

Suuri osa tutkimuksen tiedoista saadaan hallinnollisista rekistereistä ja tilastorekistereistä. Tulonjakotilaston rekisterilähteitä ovat:

- Eläketurvakeskuksen eläketapahtumarekisteri
- Kansaneläkelaitoksen eläkevakuutus-, sairausvakuutuskorvaus- ja kuntoutusrekisteri, opintotukirekisteri sekä asumistukirekisteri
- Koulutusrahaston tiedostot
- Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksen maatilarekisteri
- Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskuksen (Stakes) toimeentulotukirekisteri
- Valtiokonttorin sotilasvammakorvausjärjestelmän tietokanta
- Verohallituksen verotietokanta, josta uusina tietoina vuosi-ilmoituksiin perustuvat tiedot asuntolainojen koroista ja kotitalouksien saamista apurahoista
- Väestörekisterikeskuksen väestötietojärjestelmä
- Tilastokeskuksen tutkintorekisteri

7.2 Perusjoukko, otanta, kato ja painotus

7.2.1 Perusjoukko

Tilaston kohdeperusjoukon muodostavat Suomessa vakinaisesti asuvat yksityiskotitaloudet eli ns. kotitalousväestö. Tutkimuksen ulkopuolelle jäävät

- osoitteettomat,
- laitosväestö (esimerkiksi pitkäaikaisesti vanhainkodeissa, hoitolaitoksissa, vankiloissa tai sairaaloissa asuvat),

- pysyvästi ulkomailla asuvat, ja myös yli vuoden tilapäisesti ulkomailla oleskelevat, jos heidän Suomessa asuva kotitaloutensa katsoo, että henkilö ei viitevuonna kuulunut kyseiseen kotitalouteen.

- turvapaikanhakijat ja tilapäisesti Suomessa asuvat.

Varusmiehet luetaan tilaston perusjoukkoon kuuluviksi. Kuhunkin kotitalouteen kuuluvat henkilöt määritettiin haastattelun perusteella tilastovuoden lopun (31.12.2005) tilanteen mukaan.

17 Eurooppalainen tulo- ja elinolotutkimus tehdään EU:n komission puitelain (1177/2003) nojalla kaikissa EU:n jäsenmaissa. Jäsenmaiden kesken on yhteisesti sovittu mitä tietoja kerätään ja toimitetaan yhteisön tilastovirastolle Eurostatille.

7.2.2 Otannan periaatteet

Tulonjakotilasto perustuu kiertävään paneeliotokseen, missä sama kotitalous on mukana otoksessa kahtena peräkkäisenä vuotena. Noin puolet otoksesta on uusia, ensimmäistä kertaa tutkimuksessa mukana olevia kotitalouksia (I tutkimuskerta). Noin puolet lopulliseen otokseen tulleista kotitalouksista oli mukana jo vuoden 2004 tutkimuksessa (II tutkimuskerta).

Tulonjakotilaston otanta-asetelma on kaksi-vaiheinen ositettu otanta. Ensimmäisessä vaiheessa on muodostettu ns. master-otos poimimalla Tilastokeskuksen väestöä koskevista tietokannoista systemaattisella otannalla noin 50 000 vähintään 16 vuotta täyttäneitä kohdehenkilöä. Vuoden 2003 aineistosta lähtien ikäraja on kuusitoista vuotta aiempien tulonjakotilastojen viiden toista vuoden sijaan. Tähän päädyttiin sovitettaessa kansallisen tulonjakotilaston ja uuden, Euroopan unionin tilastoviraston Eurostatin edellyttämän tulo- ja elinolotutkimuksen (EU-SILC) toteuttamiskäytäntöjä. Otokseen poimittujen henkilöiden kanssa samassa asuntokunnassa asuvat yhdistettiin kohdehenkilöihin kotipaikkatunnuksen avulla. Otannan ensimmäisessä vaiheessa kotitalouden todennäköisyys sisältyä otokseen on suoraan verrannollinen 16 vuotta täyttäneiden jäsenten lukumäärään.

Toisessa vaiheessa on poimittu ositteittain varsinainen tulonjakotilaston otos master-otoksesta. Ositteet on muodostettu edellisen vuoden verotietojen perusteella. Vuoden 2003 aineistosta lähtien ositteet on määritelty master-otoksen kohdehenkilön kotitalouden sosioekonomisen ryhmän ja tuloluokan (valtionveron alaiset tulot) mukaan, kun aiemmin luokittelu tehtiin kohde-

henkilön mukaan. Kotitalouden yhteenlasketut palkka-, yrittäjä-, eläke- sekä muut tulot (keskinäinen vertailu) sekä kotitalouden jäsenien sosioekonomiset ryhmät ovat ositteiden muodostuksen pohjana. Käytännössä kotitalouden ryhmä on melko usein sama kuin suurituloisimman ryhmä, mutta muodostussäännöt aiheuttavat tähän myös poikkeuksia (esim. aviopareilla henkilön yrittäjäyys priorisoidaan, vaikka puoliso olisi suurempituloinen). Ositeluokittelun muutos perustuu otanta-asetelmilla tehtyihin testeihin, joissa todettiin kotitalouteen perustuvan luokittelun olevan estimoinnin kannalta tehokkaamman kuin henkilöön perustuvan. Ositteita oli yhteensä 13. Verorekisterin tietojen perusteella muodostetut sosioekonomiset ryhmät olivat palkansaajat, maatalousyrittäjät, muut yrittäjät, eläkeläiset ja muut.

7.2.3 Tietoa otoksesta, vastanneista, kadosta ja ylipeitosta

Tietoja vuoden 2005 tulonjakotilaston ensimmäisen tutkimuskerran otoksesta ja kadosta ositteittain on esitetty taulukossa 1. Ositteiden määrittelyssä on otettu huomioon tulonjakotutkimuksen erityistarpeet. Yrittäjillä ja suurituloisilla oli muita väestöryhmiä suurempi todennäköisyys sisältyä otokseen. Ositteen sisällä kunkin kotitalouden sisältymistodennäköisyys riippuu osituskriteerien ohella 16 vuotta täyttäneiden jäsenten lukumäärästä. Poimintaluokassa oleva numero kuvaa tuloluokkaa, esimerkiksi palkansaajat (ositteet 1–4) on jaettu valtionveron alaisten tulojen mukaan neljään luokkaan.

Otoskoosta, vastanneista, kadosta sekä ylipeitosta koko otoksessa on esitetty tietoja taulukossa 2. Otoksiko oli yhteensä 13 297 kotitaloutta,

Taulukko 1.

Vuoden 2005 tulonjakotilaston I tutkimuskerran brutto-otoksen jakautuminen ositteittain sekä otostietoa vuodelta 2004

Osite	Vuosi 2005							Vuosi 2004		
	Master-otoksen koko	Brutto-otos	Hyväksytyjä kotitalouksia	Kato	Ylipeitto	Brutto-otos, %	Kato, %	Master-otoksen koko	Brutto-otos	Hyväksytyjä kotitalouksia
Palkansaajat 1	10 105	1 007	748	252	7	13,4	13,7	19 521	999	749
Palkansaajat 2	9 089	898	690	199	9	12,0	10,8	17 946	900	707
Palkansaajat 3	7 699	841	649	189	3	11,2	10,3	15 890	849	679
Palkansaajat 4	3 687	749	555	186	8	10,0	10,1	7 659	750	578
Yrittäjät 1	1 799	697	505	187	5	9,3	10,2	3 807	699	531
Yrittäjät 2	932	502	361	139	2	6,7	7,5	1 879	501	385
Maanviljelijät 1	1 383	560	445	110	5	7,5	6,0	2 976	561	472
Maanviljelijät 2	805	437	365	67	5	5,8	3,6	1 749	441	390
Eläkeläiset 1	6 559	584	413	139	32	7,8	7,5	12 845	576	420
Eläkeläiset 2	4 238	572	440	123	9	7,6	6,7	8 529	572	449
Muut 1	2 344	397	243	149	5	5,3	8,1	4 536	398	276
Muut 2	347	204	122	79	3	2,7	4,3	636	202	142
Ei verotietueita	163	52	28	22	2	0,7	1,2	275	52	19
Yhteensä	49 150	7 500	5 564	1 841	95	100,0	100,0	98 248	7 500	5 797

Taulukko 2.
Vuoden 2005 tulonjakotilaston otoskoko ja vastauskato

Tulonjakotilasto 2005	Koko otos	I paneeli	II paneeli
Brutto-otos, kotitalouksia	13 297	7 500	5 797
– Ylipeitto	152	95	57
= Netto-otos	13 145	7 405	5 740
– Kato	2 277	1 841	436
josta: kieltäytyneitä	1 565	1 289	276
josta: ei tavoitettu	664	505	159
josta: muu syy	48	47	1
Hyväksytyt kotitalouksia	10 868	5 564	5 304
Nettokato, % (kato/netto-otos)	17,3	24,9	7,6

joista osa paljastui haastateltaessa kohdeperusjoukkoon kuulumattomiksi. Tällaisia ylipeittotapauksia ovat esimerkiksi kotitaloudet, joiden kohdehenkilö on muuttanut pysyvästi ulkomaille tai laitokseen tai kuollut. Ylipeiton poistamisen jälkeen otoskooksi tuli 13 145 taloutta.

Ensimmäistä kertaa osallistuvilla vastauskato oli 24,9 prosenttia. Toista kertaa osallistuvien kato oli 7,6 prosenttia. Toisen tutkimuskerran kato on taulukossa laskettu ehdolla, että kotitalous osallistui tutkimukseen ensimmäisenä vuonna. Ensimmäisellä haastattelukerralla kadoksi jääneet kotitaloudet eivät tulonjakotilastossa ole mukana tutkimuksessa toisella haastattelukerralla. Toisen tutkimuskerran kato paneelin alusta lähtien oli 27,6 prosenttia. Ensimmäisen ja toisen tutkimuskerran kokonaiskato ottaen huomioon toisen tutkimuskerran kadon paneelin alusta lähtien oli 26,2 prosenttia. Saatujen vastausten lukumäärä oli I tutkimuskerralla 5 564 kotitaloutta ja II tutkimuskerralla 5 304 kotitaloutta. Yhteensä vastanneiden lukumäärä oli 10 868 kotitaloutta. Näissä kotitalouksissa oli kaikkiaan 28 039 henkilöä.

Taulukossa 3 on tarkastelu kadon jakautumista poimintaluokittain ensimmäisellä tutkimuskerralla vuosina 1997–2005. Katoprosentit on laskettu otostasolla, painottamattomista luvuista. Kadon nousu on selkeä jokaisessa poimintaluokassa. Erityisesti maanviljelijöiden ja muiden yrittäjien ryhmien vastaamattomuuden äkillinen nousu on poikkeuksellinen suhteessa kadon kehitykseen aikaisempina vuosina. Katoprosentin nopea kasvu on ollut nähtävissä myös muissa henkilöihin kohdentuvissa Tilastokeskuksen kyselytutkimuksissa. Vuoden 1998 muita vuosia selvästi korkeammat katoluvut selittyvät tulonjakotilaston yhteydessä tuolloin tehdyllä varallisuustutkimuksella. On huomattava, että vuodesta 2003 lähtien käytetty luokittelu pohjautuu kohdehenkilön kotitalouteen eikä kohdehenkilöön, ja hankalasti luokiteltaviin kolmeen viimeiseen ryhmään on jäänyt selkeästi vähemmän havaintoja kuin aikaisempina vuosina. Tästä syystä kadon vaihtelu näkyy voimakkaammin näissä ryhmissä, jotka muutenkin ovat hyvin heterogeenisiä.

Kadon vaikutusta tuloksiin on pyritty pienentämään asetelmapainojen kalibroinnilla (ks. jaksot 7.2.4).

Taulukko 3.
Nettokato (%) otostasolla tulonjakotilaston I paneelissa vuosina 1997–2005

Osio	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Palkansaajat 1	17,6	31,1	19,4	15,7	17,8	18,2	20,0	24,5	25,2
Palkansaajat 2	17,7	29,5	20,3	16,7	20,5	15,9	19,0	21,1	22,4
Palkansaajat 3	15,0	31,1	18,6	15,3	17,9	18,6	17,9	18,8	22,6
Palkansaajat 4	18,7	30,0	19,5	16,9	18,1	21,5	22,2	22,3	25,1
Yrittäjät 1	23,2	39,4	19,5	20,1	18,2	19,9	22,5	22,8	27,0
Yrittäjät 2	21,4	31,2	22,8	18,8	20,8	17,3	22,0	22,2	27,8
Maanviljelijät 1	16,5	23,4	13,9	11,1	11,2	12,8	13,0	14,8	19,8
Maanviljelijät 2	14,1	23,8	15,8	11,8	8,7	9,2	8,7	11,0	15,5
Eläkeläiset 1	23,7	37,6	23,2	20,7	21,3	17,5	23,0	21,8	25,2
Eläkeläiset 2	22,0	35,1	23,3	17,0	19,3	16,9	22,3	19,0	21,8
Muut 1	19,5	34,3	20,8	19,7	20,1	18,4	34,4	29,9	38,0
Muut 2	24,5	31,2	22,1	15,2	20,7	18,1	29,1	29,4	39,3
Ei verotietueita	19,2	32,3	23,5	18,0	15,2	25,0	50,0	62,0	44,0
Yhteensä	19,1	31,8	19,9	16,8	18,0	17,4	20,6	21,4	24,9

7.2.4 Painotus

Hyväksytysti osallistuneet kotitaloudet ja henkilöt saavat painon, jolla niiden tiedot korotetaan edustamaan perusjoukon tietoja.

Kotitalouksille on aluksi muodostettu asetelmapainot käyttäen hyväksi kunkin kotitalouden todennäköisyyttä sisältyä otokseen. Tämän jälkeen hyväksytyyn otoksen asetelmapainoille on tehty ns. katokorjaus kertomalla ne poimintaluokittain hyväksytysti vastanneiden osuuden käänteisluvulla. Nämä otostason tietojen perusteella katokorjatut painot on tämän jälkeen kalibroitu CALMAR-makrolla vastaamaan perusjoukon keskeisiä tunnettuja reunajakaukia. Tällä menettelyllä pyritään pienentämään kadon vinouden aiheuttamaa harhaa ja tuottamaan mahdollisimman tarkkoja estimaatteja tärkeimmille tulomuuttujille.

7.3 Tietojen laatu

Koska tulonjakotilasto perustuu otantaan, sen tuloksiin sisältyy otannasta aiheutuvaa satunnaisvaihtelua. Tämän takia otoskoon asettamat rajoitukset on aina otettava huomioon tuloksia tarkasteltaessa. Taulukoissa ei ole julkaistu tulotietoja, mikäli ryhmään on otoksessa tullut vähemmän kuin 30 kotitaloutta tai tulonsaajakohtaisissa taulukoissa vähemmän kuin 30 tulonsaajaa. Desiili-ryhmien ja tuloluokkien rakennetta kuvaavissa taulukoissa on lukumäärät merkitty sulkuihin, mikäli ryhmään on otoksessa tullut vähemmän kuin 10 havaintoa.

Otostutkimuksissa ilmenevän satunnaisvaihtelun suuruutta voidaan arvioida keskivirheen avulla. Keskivirheen suuruuteen vaikuttavat otoskoko ja perusjoukon varianssi eli muuttujan arvojen vaihtelu. Ryhmissä, joissa otokseen on tullut vähän havaintoja, keskivirhe saattaa olla suuri ja tulokset sen vuoksi epävarmoja.

Keskivirheen avulla voidaan tutkimuksen kullekin tuloluokalle laskea luottamusväli, jolla perusjoukon todellinen arvo on tietyllä luotettavuustasolla. Esimerkiksi käytettävissä olevien tulojen kotitalouskohtaisen keskiarvon estimaatti vuonna 2005 oli 33 642 euroa ja suhteellinen keskivirhe 0,97 prosenttia. Suhteellinen keskivirhe eli variaatiokerroin kuvaa keskivirheen prosentuaalista osuutta keskiarvosta. Tulosten tarkkuutta voidaan kuvata myös luottamusvälillä, joka kertoo, mille välille todellinen keskiarvo tietyllä luottamustasolla (esim. 95 %) sijoittuu käytetyn aineiston perusteella. Vuoden 2005 aineistolla käytettävissä olevien tulojen keskiarvo on

Vuoden 2005 aineiston painojen kalibroinnissa on käytetty seuraavia tietoja:

- alue (maakuntajako, jossa Helsinki ja muu pääkaupunkiseutu erikseen ja tilastollinen kuntaryhmitys)
- asuntokunnan koko
- jäsenten ikä- ja sukupuoliryhmät
- keskeisten tuloerien kokonaissummat: palkka-, yrittäjä- ja omaisuustulot, työttömyyspäivärahat (peruspäiväraha ja työmarkkinatuki, ansiosidonnainen osuus), eläkkeet, asunto- ja opintolainojen korot; tulonsaajien lukumäärät (työttömyyspäivärahat, palkkatulot, eläketulot).

Kohdeperusjoukkoon kuulumattoman väestön (ns. laitospöytä) osuus on poistettu kalibroinnissa käytetyistä tulosummista ja tulonsaajien lukumääristä.

95 prosentin todennäköisyydellä välillä 33 000–34 284 euroa vuodessa.

Liitetaulukossa 19 on esitetty eräiden kotitalouskohtaisten ja liitetaulukoissa 20–25 henkilökohtaisten tulomuuttujien keskiarvojen suhteellisia keskivirheitä kotitalouden sosioekonomisen aseman mukaan. Muita keskivirhelaskelmia voi tiedustella kohdassa 9 mainituilta yhteyshenkilöiltä.

Henkilökohtaisia taulukoita ja tuloksia tarkasteltaessa on huomattava, että kotitalouspohjainen otanta-asetelma voi aiheuttaa harhaa hajontalukuihin. Harha syntyy kotitalouksien jäsenten välisestä sisäkorrelaatiosta, jonka vaikutusta useimmat tilasto-ohjelmistot eivät kykene poistamaan. Sen vuoksi luotettavuustarkastelut tehdään Tilastokeskuksessa otanta-asetelman huomioon ottavalla ohjelmistolla.

Tulosten laatuun vaikuttavat satunnaisvaihtelun lisäksi vastaamatta jättäminen, vastaajien kielteinen asennoituminen, osittainen kieltäytyminen ja unohtaminen sekä aineiston käsittelyvirheet. Osa näistä virhelähteistä voi tuottaa systemaattisia virheitä.

Tulonjakotilaston vastauskadosta (yksikkökato) on kerrottu kohdassa 7.2.3. Vastauskadon lisäksi tulosten laatuun vaikuttavat eri haastattelukysymyksiin liittyvä osittaiskato (eräkato) sekä mittausvirheet. Ongelma koskee lähinnä haastatteluilla kerättäviä tuloeria, joiden osuus on vajaat 10 prosenttia kaikista tuloista. Eriyksen huomattavaa osittaiskatoa on korkotulotiedon puuttuminen osasta haastatteluaineistoa. Tällaisia korkotuloja ovat lähdeverolain alaiset korkotulot. Korkotulotietojen puuttumista on osittain korjattu tilastollisin menetelmin ("hot deck"-imputoinnilla).

la). Korkotulojen kysymystekniikkaa muutettiin vuoden 2005 tiedonkeruussa, mikä paransi korkotulojen peittävyttä.

Kielteisestä asennoitumisesta tai osittaisesta kieltäytymisestä johtuvia systemaattisia virheitä voidaan arvioida kokonaistason tulosten tietojen perusteella vertaamalla niitä muiden tilastojen vastaaviin tietoihin. Vertailuja tehdään vuosittain ja niitä voi tiedustella kohdassa 9 mainituilta yhteyshenkilöiltä.

Aineiston käsittelyvirheiden vähentämiseksi on suoritettu sekä koneellisia että muita tarkis-

tuksia. Tarkistuksilla on pyritty vähentämään virheellisten haastattelutietojen ja atk-kirjoitusvirheiden määrää sekä varmistamaan haastattelu- ja rekisteritietojen keskinäinen loogisuus. Tietokoneavusteisen haastattelun käyttäminen pienentää osaltaan merkintävirheiden määrää. Haastattelutietojen lisäksi on korjattu myös rekisteritiedoissa havaittuja puutteita ja virheitä.

Tulonjakotilaston SVT-julkaisun mukainen laatuseloste on luettavissa osoitteessa <http://tilastokeskus.fi/tulonjakotilasto>.

7.4 Tietojen vertailukelpoisuus

7.4.1 Aikaisemmat tulonjakotilastot

Tulokäsité

Tulonjakotilaston 2005 tulokäsitteet eivät kaikilta osin vastaa aikaisempien vuosien julkaisujen tulokäsitteitä. Vertailtavuutta heikentää vuoden 2005 osinkoverouudistus, jossa luovuttiin yhtiöveron hyvityksestä. Ennen verouudistusta yhtiöveron hyvitys luettiin tuloksi osinko-, tuotannon tekijä- ja bruttotuloihin. Koska yhtiöveron hyvitys sisältyi myös maksettuihin tulonsiirtoihin, verouudistuksella ei kuitenkaan ole vaikutusta käytettävissä olevan tulon vertailtavuuteen. Asetelmien aikasarjoihin verouudistuksesta johtuvat muutokset on korjattu vuosille 1993–2004. Edellisen kerran tulonjakotilaston tulokäsitteisiin tehtiin suurempia muutoksia vuoden 2000 tulonjakotilastossa, jolloin tulonjakotilaston tulokäsitettä muutettiin vastaamaan paremmin kansainvälisiä suosituksia¹⁸. Näitä muutoksia on selitetty tarkemmin vuoden 2000 tulonjakotilaston menetelmäkuvauksessa.

Tulonjakotilaston tulokäsité poikkeaa edelleen uusista kansainvälisistä suosituksista jonkin verran. Tärkein ero on realisoitujen hallussapitovoittojen käsittely. Tulonjakotilastossa veronalaiset luovutusvoitot ovat omaisuustuloa, kun suositusten mukaan niitä ei pitäisi laskea mukaan käytettävissä olevaan tuloon.

Aiempiä vuosina oleellisia vertailukelpoisuuteen vaikuttavia muutoksia on tehty vuosina 1995 ja 1993. Yksityiskohtaisempia tietoja vuosien 1993 ja 1995 muutoksista on aiemmissa tu-

lonjakotilaston julkaisuissa. Lisäksi vuoden 1996 tulonjakotilaston tiedot¹⁹ ovat teknisen virheen vuoksi virheellisiä.

Tämän julkaisun aikasarjatiedoissa tulokäsitettä on yhdenmukaistettu siten, että valtaosa tulokäsitteessä vuosina 1993, 1995, 2000 ja 2005 tapahtuneista muutoksista on kyetty ottamaan huomioon. Merkittävin vertailukelpoisuutta heikentävä tuloerä on laskennallinen asuntotulo, jonka laskentamenetelmä muuttui vuoden 1995 tulonjakotilastossa. Asuntotulo on kuitenkin laskettu uudella tavalla myös vuosille 1993 ja 1994.

Luokitukset ja menetelmät

Tulonjakotilastoissa on vuodesta 2002 lähtien käytetty suuralueluokitusta (NUTS 2), joka on 11.7.2003 voimaan tulleen suosituksen mukainen.

Vuoden 2002 tulonjakotilastosta lähtien on tilastossa ollut käytössä uudistetut kulutusyksiköt. Aiemmin käytetyn OECD-asteikon asemesta on tulonjakotilastossa otettu käyttöön ns. muunnettu OECD-asteikko (ks. jakso 8.2 "Kulutusyksikkö"). Muutoksella on merkittävä vaikutus erityisesti eri väestöryhmien sijoittumiseen tulojakaumassa. Tulonjakotilaston vuosijulkaisujen 2002–2005 liitetäulukoihin esitettäviä kulutusyksiköiden keskimäärätietoja ei siis voi verrata vuoden 2001 ja sitä vanhemmissa vuosijulkaisuissa esiintyviin vastaaviin tietoihin.

Samalla liitetäulukoihin on luovuttu kotitalouspainotuksista tulokymmenysten (desiiliryhmien) muodostamisesta. Julkaisussa käytetään vain yhtä tulokymmenysten muodostamistapaa,

18 Expert Group on Household Income Statistics, The Canberra Group: Final Report and Recommendations. Statistics Canada, Ottawa, 2002.

19 Tulonjakotilasto 1996, Tilastokeskus, SVT Tulot ja kulutus 1999:14, Helsinki. Korjatut liitetäulukot vuodelta 1996 ovat saatavilla tämän julkaisun kansilehdellä mainitusta internet-osoitteesta. Vuosien 1997–2005 tulonjakotilastoissa esiintyvät vuotta 1996 koskevat tiedot ovat korjattuja.

jossa perusjoukon henkilöt jaetaan kymmeneen yhtä suureen luokkaan (ns. henkilöpainotus). Aiemmin liitetaulukoihin käytettiin pääasiassa tulokymmenyksiä, joissa kotitaloudet jaettiin kymmeneen yhtä suureen luokkaan (ks. jakso 8.2 "Tulokymmenykset eli desiiliryhmät").

Asteikkovaihdoksen ja kotitalouspainotuksesta luopumisen seurauksena liitetaulukot 2, 14, 15, 16 ja 17 eivät ole lainkaan vertailukelpoisia ennen vuotta 2002 julkaistuihin liitetaulukoihin.

Tilastokeskuksessa on valmiudet muokata aikaisemmin julkaistuja tietoja nykyisen esittämistavan mukaisiksi ajassa taaksepäin aina vuoteen 1990. Niitä voi tarvittaessa tiedustella kohdassa 7 mainituilta yhteyshenkilöiltä.

7.4.2 Tulonjaon kokonaistilasto

Hallinnollisista rekistereistä koottu tulonjaon kokonaistilasto kuvaa rekisterikotitalouksien (asuntokuntien) vuosituloja ja niiden jakautumista erityisesti aluenäkökulmasta. Tilastossa kuvataan käytettävissä olevien rahatulojen määrää ja muodostumista eri tulolähteistä koko väestön kattavan aineiston perusteella. Tulonjaon kokonaistilaston tilastoyksikkö on asuntokunta (ns. rekisterikotitalous), joka poikkeaa hieman tulonjakotilaston kotitalouskäsitteestä.

Tulonjaon kokonaistilaston tulokäsite perustuu vain rekisteritietoihin. Se ei sisällä laskennallisia tuloeria eikä eräitä tuloja, joista saadaan tietoa vain haastatteleamalla. Tärkein laskennallinen tuloera on asuntotulo omasta asunnosta. Tärkeimmät henkilörekistereistä puuttuvat tuloerät ovat lähdeveron alaiset korkotulot ja kotitalouksien väliset tulonsiirrot (mm. saatu elatusapu).

Tulonjaon kokonaistilaston käsitteet esimerkiksi tulojen osalta eivät täysin täytä kansainvälisiä suosituksia. Tilastojen tiedot saattavat erota myös otanta- ja tuotantomenetelmistä johtuvista syistä.

7.4.3 Kulutustutkimus

Tulonjakotilaston ja kulutustutkimuksen (aikaisemmin kotitaloustiedustelu) välillä ei ole merkittäviä käsitteellisiä eroja. Molemmat noudattavat kansainvälisten suositusten mukaista käytettävissä olevan tulon määrittelyä.

Kulutustutkimuksen tulokäsite perustuu pääasiassa rekisteritietoihin eikä sisällä eräitä tuloja, joista saadaan tietoa vain haastatteleamalla. Tärkeimpiä tällaisia tuloeria ovat lähdeveron alaiset korkotulot ja kotitalouksien väliset tulonsiirrot (mm. saatu elatusapu).

Edellä mainittujen seikkojen lisäksi tilastojen tiedot saattavat erota otanta- ja tuotantomenetelmistä johtuvista syistä.

7.4.4 Tulo- ja varallisuustilasto

Verotustietoihin perustuvasta tulo- ja varallisuustilastosta saadaan tiedot luonnollisten henkilöiden veronalaisista tuloista, vähennyksistä ja veroista sekä varoista. Sen kuvaama ilmiöalue on suppeampi kuin tulonjakotilaston. Tulo- ja varallisuustilastosta ei saada kotitalouskohtaisia tietoja, vaan tilastoyksikkö on tulonsaaja tai aviopari. Sen ulkopuolelle jää myös osa kotitalouksien saamista yrittäjä- ja omaisuustuloista (mm. lähdeveron alaiset korkotulot) sekä tulonsiirroista (mm. osa kansaneläkkeistä sekä tapaturmavahinkoturvaan perustuvista etuuksista, sotilasvammalakiin perustuvat eläkkeet, asumistuet, toimeentulotuki sekä lapsilisät).

7.4.5 Kansantalouden tilinpito

Tulonjakotilasto kuvaa kotitaloussektorin tuloja ja tulonsiirtoja ja on siten kansantalouden tilinpidon kotitaloussektorin tulo- ja tulonkäyttötilin laajennus. Verrattaessa tulonjakotilaston kokonaan tulosummia kansantalouden tilinpidon tulo- ja tulonkäyttötilin eriin on otettava huomioon erot sektorin rajaamisessa, eräissä määritelmässä ja tilastojen laatimismenetelmässä. Erojen johdosta kansantalouden tilinpidon ja tulonjakotilaston luvut esimerkiksi kotitalouksien käytettävissä olevan tulon vuosimuutoksista saattavat erota tuntuvastikin toisistaan.

Tulonjakotilaston perusjoukon muodostavat yksityiset kotitaloudet. Kansantalouden tilinpidossa kotitaloussektoriin luetaan myös ns. laitostaloudet. Vuonna 2003 kansantalouden tilinpidon aikasarjoja tarkistettiin takautuvasti siten, että kotitaloussektoriin luetaan myös asunto-osakeyhtiöt siltä osin kuin kotitaloudet ovat asunto-osakkeiden omistajia (eli suurimmalta osin).

Tulonjakotilaston tiedot kerätään kotitalouskohtaisesti, kun taas kansantalouden tilinpidon tuloerät saadaan summatietoina eri lähteistä. Tulonjakotilaston summatiedot jäävät pienemmiksi mm. siksi, että kotitalouksille ei voida kohdistaa osaa kuolinpesien tuloista.

Haastatteluilla kerättävien tulotietojen peittävyttä voi tulonjakotilastossa heikentää myös tietojenkeruumenetelmään liittyvä osittaiskato. Poikkeuksellisen huomattavaa osittaiskato on korkotuloissa.

Tulonjakotilaston ja kansantalouden tilinpidon välillä on mm. seuraavia käsitteellisiä eroja: Kansantalouden tilinpidon toimintaylijäämä ja sekatalo ovat laajempi käsite kuin yrittäjätulot. Tähän erään sisältyvät sekatalo vuokraustoiminnasta ja toimintaylijäämä asuntojen omistuksesta, kun taas tulonjakotilastossa vuokratulot ja las-

kennallinen asuntotulo omistusasunnoista luetaan omaisuustuloihin.

Kansantalouden tilinpidossa tuloiksi luetaan myös omatoimisen rakentamisen arvo (sekatulossa), tulo omaan käyttöön tuotetuista tuotteista (sekatulossa) ja vakuutuksenottajien omaisuustulo eli laskennallinen tulo henki- ja eläkevakuutuksesta (omaisuustuloissa). Vuonna 2006 kansantalouden tilinpidon aikasarjoja tarkistettiin tarkautuvasti siten, että myös metsien nettokasvu luetaan kotitalouksien tuloksi (sekatuloa). Menoiksi luetaan kulutusluottojen korot osittain (omaisuusmenoissa) ja maanvuokrat. Kansantalouden tilinpidossa kotitalouksien tuloksi laskeaan myös talletuksiin liittyvät ns. FISIM-korkotulot (epäsuorasti mitattujen välillisten rahoituspalvelujen osuus talletuskoroista). Tulonjakotilastoon tämä erä ei sisälly.

Realisoidut veronalaiset luovutusvoitot luetaan tulonjakotilastossa omaisuustuloksi. Työsuhdeoptioista saatu tulo luetaan palkkatuloksi. Sekä optioista että luovutusvoitoista maksetut verot sisältyvät maksettuihin tulonsiirtoihin. Kansantalouden tilinpidossa luovutusvoitot ja optiotulot eivät sisälly kotitalouksien tuloihin vaan ne tulkitaan hallussapitovoitoiksi. Niistä maksetut verot sen sijaan sisältyvät kotitaloussektorin maksamiin veroihin.

Maksettuihin tulonsiirtoihin luetaan kansantalouden tilinpidossa myös tulonsiirrot voittoa tavoittelemattomille yhteisöille, tulonsiirrot ulkomaille, vapaaehtoiset eläkevakuutusmaksut ja vapaaehtoiset maksut sairaus-, hautaus- ja eroavustuskassoille. Nämä erät eivät sisälly tulonjakotilastoon.

Kansantalouden tilinpito ei sisällä kotitalouksien välisiä tulonsiirtoja. Tulonjakotilastossa ovat mukana kotitalouksien väliset saadut tulonsiirrot ja maksetuista tulonsiirroista elatusmaksut ja toistuvaisavustukset.

Tulonjakotilaston ja kansantalouden tilinpidon välillä on mm. seuraavia ajoitukseen liittyviä eroja: Maksetut tuloverot kirjataan kansantalouden tilinpidossa kassaperusteisina, mutta ajoituskorjattuina ja muut välittömät verot kassaperusteisina, kun tulonjakotilastossa verotiedot kirjataan maksuunpanoperusteisina. Veronpalautusten ja jälkikannon ajoittumisessa tapahtuvat muutokset voivat aiheuttaa eroa kotitaloussektorin käytettävissä olevan tulon vuosimuutoksessa kansantalouden tilinpidon ja tulonjakotilaston välillä.

Metsänmyyntitulot ajoittuvat kansantalouden tilinpidossa hakkuuajan mukaan, kun taas tulonjakotilastossa maksun saantihetken perusteella.

8 Käsitteet ja luokitukset

8.1 Tulokäsitteet

Tulonjakotilaston keskeisin tulokäsite on käytävissä olevat tulot, joiden muodostumista voidaan kuvata seuraavasti:

+ palkkatulot	
+ yrittäjätulot	
+ omaisuustulot	
<hr/>	
= tuotannontekijätulot	
+ saadut tulonsiirrot	
<hr/>	
= bruttotulot	
– maksetut tulonsiirrot	
<hr/>	
= käytävissä olevat tulot	

Tuotannontekijätuloja ovat kotitalouksien tuotantotoimintaan osallistumisesta palkkoina, yrittäjätuloina ja omaisuustuloina saamat korvaukset.

Palkkoihin luetaan kotitalouksille palkkana – joko rahana tai luontoisetuina – maksetut tulot. Luontoisetujen verotusarvoja on käytetty sellaisenaan vuoden 2005 aineistossa. Palkkatuloista on vähennetty niiden hankkimiskustannukset, ei kuitenkaan matkakustannuksia. Osa ulkomaan palkkatuloista saadaan haastattelusta, muut palkkatulot on saatu verorekisteristä.

Tulot työsuhdeoptioista sisältyvät tulokäsitteessä luontoisetuihin ja siten palkkoihin. Julkaisun tulonsaajakohtaisissa liitetaulukoissa palkkatuloista ja palkka- ja yrittäjätuloista on kuitenkin poistettu tulot työsuhdeoptioista. Työsuhdeoptiot ovat mukana palkkatuloissa kotitalouskohtaisissa liitetaulukoissa.

Tulonjakotilastossa käytetty palkkatulojen käsite sisältää säännöllisen työajan palkkatulojen ja palkkioiden lisäksi mm. ylityökorvaukset sekä sivutoista saatavat tulot. Tilastokeskuksen julkaisema ansiotasoindeksi sitä vastoin perustuu säännöllisen työajan kuukausiansioihin.

Yrittäjätuloihin luetaan tulot maa- ja metsätaloudesta, elinkeinon harjoittamisesta ja yhtymästä sekä tekijänoikeuspalkkiot. Maatalouden yrittäjätuloihin lasketaan myös erilaiset tuet ja korvaukset kuten tuotantopalkkiot, Euroopan unionin maataloustuet ja satovahinkokorvaukset. Maataloudesta saatuihin tuloihin ei ole laskettu omaan käyttöön otetuista tuotteista saatua laskennallista tuloa. Yrittäjätulot perustuvat metsä-

talouden kustannuksia lukuun ottamatta verorekisterin tietoihin.

Omaisuustuloja ovat kotitalouksien saamat vuokra-, korko- ja osinkotulot, laskennallinen nettovuokra omistusasunnosta, omaisuuden veronalainen luovutusvoitto ja yksityiseen vakuutukseen perustuvat eläkkeet ja muut tulot. Osinkotuloiksi on luokiteltu sekä veronalaiset että verovapaat osinkotulot sekä osuuspääoman korot. Vuonna 2005 toteutetusta verouudistuksesta johtuen liitetaulukoissa osinkotulot eivät ole vertailukelpoisia aikaisempien vuosien kanssa, jolloin osinkotuloihin sisältyi myös yhtiöveron hyvitys. Lähdeverolain alaiset korkotulot sisältyvät korkotuloihin bruttomääräisinä. Niistä maksetut lähdeverot sisältyvät maksettuihin tulonsiirtoihin. Henkilön itsensä ottamaan vapaaehtoiseen henkilövakuutukseen perustuvien tulojen lisäksi myös työnantajan maksamaan ryhmä- tai yksilölliseen vakuutukseen perustuvat tulot ovat käytännön syistä mukana omaisuustuloissa.

Saadut tulonsiirrot koostuvat ansio- ja kansaneläkkeistä ja muista sosiaaliturvaetuksista, sosiaalivastuuksista sekä muista saaduista tulonsiirroista. Muita sosiaaliturvaetuksia ovat mm. kuntoutusavustukset, sairaus- ja vanhempainpäivärahat, lakisääteisen tapaturmavakuutuksen korvaukset ja ansiosidonnainen työttömyyspäiväraha. Sosiaalivastuuksia ovat mm. lapsilisät, pienten lasten hoidon tuki, sotilasavustus, toimeentulotuki, yleinen asumistuki, opinto- ja tutkimusavustukset sekä työttömyysturvan peruspäiväraha ja työmarkkinatuki. Muita saatuja tulonsiirtoja ovat mm. kotitalouksien väliset saadut tulonsiirrot ja apurahat.

Maksetut tulonsiirrot koostuvat välittömistä veroista ja sosiaaliturvamaksusta. Lisäksi maksettuihin tulonsiirtoihin luetaan pakolliset eläke- ja työttömyysvakuutusmaksut ja maksettu elatusapu. Maksettuihin veroihin ei ole kuitenkaan laskettu kirkollisveroa, vapaaehtoisia yksilöllisiä vakuutusmaksuja eikä välillisiä veroja. Maksetut tulonsiirrot perustuvat korkotuloista maksettuihin lähdeverojen lukuun ottamatta rekisteritietoihin. Ennen vuoden 2005 verouudistusta yhtiöveron hyvitys sisältyi maksettuihin tulonsiirtoihin, joten yhtiöveron hyvitysjärjestelmän poistuman vuoksi maksetut tulonsiirrot liitetaulukoissa eivät ole vuonna 2005 täysin vertailukelpoisia edellisvuosien julkaisujen kanssa.

Bruttotulot saadaan, kun kotitalouden tuotannon tekijätuloihin lisätään kotitalouden saamat tulonsiirrot. Yhtiöveron hyvityksen poiston vuoksi bruttotulot liitetaulukoissa eivät ole vuonna 2005 täysin vertailukelpoisia edellisvuosien julkaisujen kanssa.

Tulonjakotilaston keskeisimpään käsitteeseen *käytettävissä olevat tulot* päästään, kun bruttotuloista vähennetään maksetut tulonsiirrot. Negatiiviset käytettävissä olevat tulot nolataan. Vuoden 2005 aineistossa kahdella kotitaloudella oli negatiivisia käytettävissä olevia tuloja. Nollaamisen vaikutus oli 217 265 euroa.

Rahatulot saadaan, kun kotitalouden bruttotuloista vähennetään laskennalliset tuloerät kuten esimerkiksi omassa käytössä olevasta omistusasunnosta saatavat laskennalliset tulot. Rahatulot sisältävät työsuhteeseen liittyvät luontoisedut.

Käytettävissä olevat rahatulot saadaan, kun rahatulosta vähennetään maksetut tulonsiirrot. Työsuhteeseen liittyvät luontoisedut ja niistä maksetut verot sisältyvät käytettävissä oleviin rahatuloihin. Jos käytettävissä olevat rahatulot olivat negatiiviset niiden arvoksi asetettiin 1. Tällaisia kotitalouksia oli vuoden 2005 aineistossa kuusi kappaletta.

8.2 Muut käsitteet ja luokitukset

Kotitalous

Kotitalouden muodostavat kaikki ne henkilöt, jotka asuvat ja ruokailevat yhdessä tai jotka muuten käyttävät yhdessä tulojaan. Kotitalous on siis laajempi käsite kuin perhe. Kotitalous eroaa hieman myös asuntokunnasta, joka muodostuu samassa asuinhuoneistossa vakinaisesti asuvista henkilöistä.

Tulonjakotilaston kotitalouskäsite vastaa muiden Tilastokeskuksen tutkimusten kotitalouskäsitettä (mm. kulutustutkimus). Toiminnallisen määritelmän mukaan kotitalouteen kuuluvat mm.

- varusmies- tai siviilipalvelusta suorittavat
- toisella paikkakunnalla tai ulkomailla tilapäisesti työssä olevat
- sairaalahoidossa tilapäisesti olevat sekä lomalla tai matkoilla olevat
- toisella paikkakunnalla opiskelevat koululaiset ja opiskelijat, jos he elävät pääosin vanhempiensa tuloilla

Kotitalouteen eivät kuulu

- toisella paikkakunnalla tai omissa asunnossa asuvat opiskelijat, mikäli he elävät pääasiassa omilla tuloilla tai opintolainoilla
- yhdessä (esim. soluissa) asuvat opiskelijat, paitsi jos he ovat naimisissa tai avoliitossa

Kotitalouden viitehenkilö

Huomattava osa kotitalouskohtaisista luokittelutiedoista on muodostettu niin sanotun viitehenkilön tietojen perusteella. Yleensä kotitalouden viitehenkilöksi valitaan se kotitalouden jäsen, jonka henkilökohtaiset tulot ovat suurimmat. Henkilökohtaiset tulot on määritetty tulonjakotilaston rekisteri- ja haastattelutietojen avulla ja

viitehenkilö on muodostettu haastattelujen jälkeen, tietojen käsittelyn yhteydessä.

Vaikka periaatteessa tulot ovat viitehenkilön määräävä kriteeri, tietyissä tapauksissa (mm. yrittäjätaloudet) koko kotitalouden toiminta otetaan huomioon. Poikkeus on myös eläkeläisvanhempien ja näiden lasten (myös täysi-ikäisten) vertailu, jolloin vanhemmista suurituloisempi merkitään viitehenkilöksi, jos vanhempien yhteenlasketut tulot ylittävät selvästi lapsen tulot.

Viitehenkilöstä on varhaisemmissa tulonjakojulkaisuissa käytetty nimitystä kotitalouden päämies. Määritysperusteet ovat kuitenkin pysyneet muuttumattomina.

Lapsi

Lapsiksi on luokiteltu alle 18-vuotiaat kotitalouden jäsenet ellei kyseessä ole kotitalouden viitehenkilö tai tämän puoliso.

Kulutussyksikkö

Eri kokoisten kotitalouksien tulojen vertailussa on käytetty kulutussyksikköjä, joilla kokoerojen lisäksi pyritään ottamaan huomioon ns. yhteiskulutushyötyjä. Kotitalouskohtaisten tulojen vertailu ei ota huomioon kotitalouksien koon vaihtelua. Jäsenten lukumäärään perustuva tulovertailu ei taas ota huomioon sitä, että kotitalouden kulutustarve ei kasva suoraviivaisesti jäsenten lukumäärän kasvaessa, koska suuremmat kotitaloudet saavuttavat niin sanottuja yhteiskulutushyötyjä pienempiin kotitalouksiin verrattuna. Jäsentä kohti lasketut elinkustannukset ovat suuressa kotitaloudessa alhaisemmat kuin pienessä taloudessa, vaikka molempien kotitalouksien jäsenten tarpeet tulisivat yhtä hyvin tyydytettyä. Jäsenkohtainen tarkastelu ei myöskään ota huomioon ero-

ja kulutustarpeissa, koska sekä aikuinen että lapsi saavat saman painon.

Tilastovuodesta 2002 alkaen tulonjakotilastossa käytetään pääasiallisesti ns. muunnettua OECD-asteikkoa (modifioitu OECD-asteikko). Siinä talouden ensimmäinen aikuinen saa painon 1, muut 14 vuotta täyttäneet henkilöt painon 0,5 ja 0–13-vuotiaat lapset painon 0,3.

Aiemmin tulonjakotilastossa on käytetty pääasiallisesti ns. vanhaa OECD-asteikkoa, jossa talouden ensimmäinen aikuinen saa painon 1, muut aikuiset painon 0,7 ja 0–17-vuotiaat lapset painon 0,5.

Muunnettu OECD-asteikko on Euroopan unionin tilastoviraston Eurostatin käyttämä. Tilastokeskus siirtyy raportoinnissa muunnettuun OECD-asteikkoon, jotta kansallisia tutkimustuloksia ja EU:n julkaisemia tutkimustuloksia voitaisiin helpommin vertailla toisiinsa. Tulonjakotutkimuksen tietoja muilla kulutusyksikköasteikoilla voi tiedustella Tilastokeskuksesta.

Kulutusyksikköasteikolla on merkittävä vaikutus tulotasoihin ja eri väestöryhmien sijoittamiseen tulojakaumassa. Muunnetun OECD-asteikon mukaan yhteiskulutusyhödyt ovat suuremmat kuin vanhalla OECD-asteikolla. Tämän vuoksi monijäsenisten kotitalouksien toimeentulo näyttää aiempaa paremmalta. Ajallinen muutos ei yleensä poikkea merkittävästi eri kulutusyksikköasteikkoja käytettäessä.

Kulutusyksikköasteikon muutoksen vaikutusta tulonjakotutkimuksen tuloksiin on esitetty mm. seuraavissa Tilastokeskuksen julkaisemissa lähteissä:

- Hannele Sauli & Törmälehto, Veli-Matti: "Luokkakuvat uusiksi". Hyvinvointikatsaus 2/2001. Tilastokeskus.
- Veli-Matti Ritakallio: "Tilastointikäytännön muutos muuttaa kuvaa eurooppalaisesta köyhyydestä". Hyvinvointikatsaus 4/2001. Tilastokeskus.
- Tulonjakotilasto 1999. Tulot ja kulutus 2001:16. Tilastokeskus. Helsinki, 2001. Julkaisun kotitalouskohtaisissa liitetäulukoissa on käytetty muunnettua OECD:n kulutusyksikköasteikkoa.

Sosioekonominen asema

Sosioekonomisen aseman määrittämiseksi henkilöt on ensin jaettu ammatissa toimiviin ja ammatissa toimimattomiin. Ammatissa toimiviksi on pääsääntöisesti luokiteltu kaikki tutkimusvuonna vähintään kuutena kuukautena tuotantotoimintaan osallistuneet. Ammatissa toimivat on edelleen jaettu yrittäjiin ja palkansaajiin haastattelussa ilmoitettujen tietojen perusteella. Tämän joh-

dosta yrittäjiksi on luokiteltu myös sellaisia henkilöitä, joita verotuksessa on verotettu palkansaajina (tyypillisesti hän on yrittäjä, joka työskentelee palkansaajana omassa yrityksessään). Ammatissa toimimattomat on ryhmitelty opiskelijoihin, eläkeläisiin, työttömiin ja muihin. Työttömiksi on laskettu henkilöt, jotka ovat olleet vuoden aikana vähintään 6 kk työttömänä.

Sosioekonomista asemaa muodostettaessa on vuoden 2005 tulonjakotilastossa sovellettu vuoden 2001 ammattiluokitusta (Ammattiluokitus 2001, Käsikirjoja 14, Tilastokeskus, Helsinki, 2001). Kotitalouden sosioekonominen asema on määritetty viitehenkilön sosioekonomisen aseman mukaan. Luokitusta on kuvattu tarkemmin julkaisussa Sosioekonomisen aseman luokitus 1989 (Tilastokeskus, Käsikirjoja Nro 17, Helsinki 1989).

Alueluokitukset

Pääasiallisena alueluokituksena on käytetty Euroopan unionia varten laadittua tilastollista suuraluejakoa, joka perustuu maakuntaluokitukseen. Vuoden 2002 tulonjakotilastosta alkaen on käytetty 11.7.2003 voimaan tullutta suuraluejakoa. Suuralueet (NUTS 2 -alueet) ovat:

- Etelä-Suomi, josta pääkaupunkiseutu (Helsinki, Espoo, Vantaa ja Kauniainen) on taulukoitu erikseen,
- Länsi-Suomi
- Itä-Suomi
- Pohjois-Suomi
- Ahvenanmaa

Ahvenanmaata koskevat luvut voivat olla epäluotettavia otoksen pienuuden vuoksi.

Osassa aluetietoa sisältävistä taulukoista on käytetty tilastollista kuntaryhmitystä kuvaamaan kuntia kaupunkimaisuuden ja maaseutumaisuuden mukaan. Lisätietoja alueluokituksista on julkaisussa "Kunnat ja kuntapohjaiset aluejaot" (Tilastokeskus, Käsikirjoja nro 28). Kotitalouden asuinpaikka on määritelty haastattelun perusteella, joten se saattaa olla eri kuin kotitalouden jäsenten henkikirjoituskunta.

Tulokymmenykset eli desiiliryhmät

Tulojen jakautumista kuvataan fraktiilien avulla. Tulonjakotilastossa on käytetty kymmenystä eli desiiliä. Desiiliryhmittäisessä tarkastelussa perusjoukko jaetaan valittujen tulojen suuruuden perusteella kymmeneen lukumäärältään yhtä suureen ryhmään. Ensimmäiseen desiiliryhmään tulee pienituloisin kymmenesosa ja kymmenenteen suurituloisin kymmenesosa perusjoukosta.

Desiiliryhmät on muodostettu jakamalla kotitalouden tulot kulutusyksiköillä (muunnettu

OECD-asteikko). Nämä ns. ekvivalentit tulot on jaettu jokaiselle kotitalouden jäsenelle siten, että jokaisella jäsenellä on sama ekvivalentti tulo. Henkilöt on järjestetty tämän jälkeen ekvivalenttien tulojen mukaan järjestykseen ja jaettu kymmeneen yhtä suureen osaan. Jokaisessa desiiliryhmässä on siten 10 prosenttia väestöstä eli vuonna 2005 noin 520 000 henkilöä.

Desiiliryhmien tulo-osuudet osoittavat, kuinka suuren osan kyseessä olevien tulojen kokonaissummasta desiiliryhmät saavat. Kun desiiliryhmät on muodostettu kulutusyksikköä kohti lasketun tulon perusteella, myös kunkin tuloeran tulo-osuudet on laskettu kulutusyksikköä kohti laskettujen tulojen perusteella.

Koulutusaste

Koulutusaste perustuu Tilastokeskuksen tutkintorekisterin tietoon henkilön koulutusasteesta. Vuodesta 1998 alkaen tulonjakotilastossa on käytetty vuoden 1997 koulutusluokitusta (Koulutusluokitus 1997, 11. uusittu laitos, Käsikirjoja 1, Helsinki 1999). Koulutusastetieto ei ole vertailukelpoinen aiempien tulonjakotilastojen kanssa vuosien 1998–2005 tilastoissa. Vertailukelpoisia tietoja voi tiedustella kohdassa 9 mainituilta yhteyshenkilöiltä.

Toimiala

Toimialaluokitus perustuu vuoden 2002 toimialaluokitukseen (Toimialaluokitus TOL 2002, Käsikirjoja 4, Helsinki 2002). Toimiala on määritetty haastattelusta saatujen pääasiallisen toimen työpaikan nimen ja lajin perusteella. Pääasiallinen toimi on se toimi, jota henkilö on hoitanut pisimpään tai josta saadut tulot ovat suurimmat vuoden aikana.

Viljelijätaloudet

Viljelijätalouksiksi on luokiteltu kaikki kotitaloudet, joiden tilan viljelty pinta-ala haastattelutietojen mukaan on yli 2 hehtaaria. Kotitaloutta ei ole luettu viljelijätaloudeksi, jos pääasialliseksi tulonlähteeksi on ilmoitettu peltojen vuokraus, korvaus maataloustuotannon supistumisesta tai lopettamisesta tai jos tilalta ei ole saatu lainkaan tuloa. Pinta-alaa laskettaessa on huomioon otettu myös toisilta vuokrattu osuus.

Viljelijätaloudet on edelleen jaettu maanviljelijätalouksiin ja osa-aikaviljelijätalouksiin kotitalouden sosioekonomisen aseman mukaan. Maanviljelijätalouksiksi on määritelty ne taloudet, joiden sosioekonominen asema on maatalousyrittäjä. Kaikkia maatalousyrittäjätalouksia ei kuitenkaan ole luokiteltu viljelijätalouksiksi.

Tuotantosuuruus

Tilan pääasialliseksi tuotantosuuruudeksi on haastattelutietojen perusteella määritelty se toiminta, josta saadut tulot olivat suurimmat.

Asunnon hallintasuhde

Asunnon hallintasuhde on määritetty haastattelussa.

Kokopäivätoiminen palkansaaja

Kokopäivätoiminen palkansaaja on henkilö, jonka sosioekonominen asema on palkansaaja ja joka on ollut kokopäivätyössä (ml. palkallinen sairausloma) 12 kuukautta vuodessa. Lisäksi vuonna 2005 on rajattu pois alle 8 409 euroa vuodessa palkkatuloa saaneet 12 kuukautta työskennelleet kokopäiväiset palkansaajat. Tällaisia henkilöitä oli aineistossa otostasolla viisi ja perusjoukon tasolla noin 1 200.

9 Lisätiedot ja erityisselvitykset

Tämän julkaisun taulukot edustavat ainoastaan pientä osaa tulo- ja elinolotutkimuksen tietokannan tietovarannosta. Tietokannassa on yksityiskohtaisten tulotietojen lisäksi runsaasti erilaista kotitaloutta tai kotitalouden jäseniä koskevaa taustatietoa. Lisäksi tietokanta sisältää tietoja mm. asumis- ja päivähoitomenoista ja velkaantumisesta. Tietokanta tarjoaa erinomaiset mahdollisuudet erilaisten selvitysten ja tutkimusten tekoon. Lisätietoja antavat:

Laura Iisakka puh. (09) 1734 3596
Pekka Ruotsalainen puh. (09) 1734 2610
Aila Äyväri puh. (09) 1734 3430

Sähköposti:
toimeentulo.tilastokeskus@tilastokeskus.fi
Tulonjakotilaston internet-sivut:
<http://tilastokeskus.fi/tulonjakotilasto>

Sammandrag

Inkomstfördelningsstatistiken ger uppgifter om hushållens och de yrkesverksammas inkomster, vad inkomster består av och hur de fördelas. Inkomststatistiken för år 2005 bygger på ett urval av 10 868 hushåll. Primärmaterialet har samlats in genom intervjuer och ur administrativa register. Begreppen

och definitioner i statistiken är till väsentliga delar desamma som i förra årens publikationer.

Uppgifterna om Landskapet Åland följer i tabellerna efter storområdena. I denna publikation är det Statistikcentralen som står för Ålands-materialet.

Inkomstskillnaderna var oförändrade år 2005

Medeltalet för hushållens disponibla inkomster var 33 642 euro och medianen 28 194 euro år 2005. Reellt sett ökade genomsnittsinkomsten med 2,3 procent och medianinkomsten med 4,7 procent från året innan. Hushållens genomsnittliga löneinkomster var 24 992 euro och företagarinkomsterna 2 292 euro per hushåll. Hushållens löneinkomster ökade reellt med i medeltal 3,2 procent. År 2005 ökade företagarinkomsterna reellt sett med omkring två procent jämfört med året innan. Hushållen fick i medeltal 5 910 euro i kapitalinkomster, vilket är reellt sett omkring 2,5 procent mer än år 2004.

De erhållna inkomstöverföringarna var i medeltal 10 871 euro per hushåll, vilket är reellt sett tre procent mer än år 2004. I medeltal betalade hushållen 10 424 euro i skatter och avgifter av skattenatur, vilket är 5,4 procent mer än år 2004. Andelen betalade inkomstöverföringar av bruttointkomsterna var 23,7 procent, dvs. 0,6 procent mer än året innan.

Det fanns totalt 2 435 000 hushåll i Finland år 2005. Av dessa utgjorde 1 264 900 löntagarhus-håll och 186 900 företagarhushåll. Antalet yrkesverksamma hushåll var totalt 1 451 800, vilket var 60 procent av alla hushåll. År 2004 var antalet icke-yrkesverksamma hushåll – pensionärer, arbetslösa, studerande och personer som sköter sitt eget hushåll – totalt 983 200, dvs. 40 procent av alla hushåll.

År 2005 var inkomstskillnaderna oförändrade jämfört med föregående år. Värdet på den Gini-koefficient som mäter skillnaderna i de disponibla inkomsterna var 0,265 år 2005 liksom året innan.

Inkomstökningen var jämn i alla inkomstdeciler år 2005. På lång sikt har dock inkomstutvecklingen i de högre inkomsttagargrupperna varit bättre än i låginkomsttagar- och medelinkomsttagargrupperna. Under perioden 1995–2005 har medelinkomsten i den högsta inkomstdecilen reellt sett ökat med i medeltal 4,8 procent per år,

då motsvarande siffra i den lägsta inkomstdecilen var bara 1,6 procent.

Bland de socioekonomiska grupperna var den reella inkomstnivån för lantbruksföretagarhushållen, mätt med den ekvivalenta medianinkomsten, drygt 70 procent högre år 2005 än för omkring tjugo år sedan år 1987. För företagarhushållen var den nästan 60 procent högre. Bland löntagarna var tjänstemanna- och arbetarhushållens inkomstnivå omkring 40 procent högre än år 1987 och bland lägre tjänstemän var förändringen av realinkomster drygt 30 procent. Den reella inkomstnivån bland icke-yrkesverksamma studerande var omkring 60 procent högre, bland arbetslösa omkring 20 procent och bland pensionärshushåll drygt 40 procent högre än år 1987.

År 2005 uppgick antalet lågavlönade personer i Finland till omkring 637 800, dvs. 12,3 procent av befolkningen. Dessa hushålls inkomster låg under den relativa fattigdomsgränsen (60 procent av medianen för den disponibla ekvivalentinkomsten). År 2004 var 11,9 procent av befolkningen lågavlönade. Fattigdomsrisken har ökat med omkring två procentenheter sedan år 2000, dvs. med omkring 106 000 personer. Den relativa fattigdomsrisken var störst i åldersgruppen 16–24 år. Enligt definitionen var nästan var fjärde 16–24-åring (24,3 %) låginkomsttagare år 2005. I åldersgruppen 50–64-åringar fanns det lägsta antalet låginkomsttagare (8,4 %). Av de personer som fyllt 65 år utgjorde låginkomsttagarna 14,6 procent, vilket var något över den genomsnittliga fattigdomsrisken för befolkningen. Av barn under 18 år fanns 11,6 procent bland låginkomsthushåll år 2005. Bland de socioekonomiska grupperna fanns det relativt sett flest låginkomsttagare i studerandehushåll (81 %) och hushåll med arbetslösa (65 %). Det lägsta antalet låginkomsttagare fanns i löntagarhus-håll (4 %), men på grund av att löntagargruppen var så stor var deras andel av alla låginkomsttagare 20 procent.

Hur allmänt det var med låga inkomster varierade också efter livsskede. År 2005 var andelen låginkomsttagare i genomsnitt större bland ensamboende personer och i ensamförsörjarfamiljer. Fattighetsrisken för ensamboende har stigit sedan början av 1990-talet med omkring fem procent. Andelen låginkomsttagare i barnfamiljer (både ensamförsörjare och de som bor i barnfamiljer med två vårdnadshavare) har ökat med mer än det dubbla jämfört med början av 1990-talet.

Medianen för årslönen för heltidsanställda löntagare var 29 000 euro

Medeltalet för heltidsanställda löntagares årslön var 33 500 euro, dvs. reellt sett 3,2 procent mer än år 2004. Enligt inkomstfördelningsstatistiken dämpades inkomstutvecklingen från föregående års reella ökning, som var 3,6 procent. Medianen heltidsanställda löntagares årslön var 29 000 euro

år 2005. Reellt sett var detta en procent mer än år 2004. Männens medianlön var 32 300 euro och kvinnornas medianlön 26 200 euro.

Kvinnornas medianlön var 81,1 procent av männens år 2005. Mätt med medeltalet var motsvarande andel 78,2 procent. Mätt med medianlöner minskade löneskillnaderna mellan könen, mätt med genomsnittslöner var de nästan oförändrade jämfört med år 2004.

Löneinkomstskillnaderna mellan alla heltidsanställda löntagare ökade jämfört med föregående år. Skillnaderna ökade både bland de manliga och bland de kvinnliga löntagarna jämfört med år 2004. Bland de heltidsanställda manliga löntagarna ökade löneskillnaderna snabbare än bland de kvinnliga, löneskillnaderna är fortfarande betydligt större bland männen än bland kvinnorna. Denna undersökning omfattade inte inkomster från anställningsoptioner.

Summary

This publication describes the level, formation, and distribution of income among households and the economically active population in 2005. The data are based on a sample of 10,868 households. Interviews and administrative records were used in primary data collection. The concepts

and definitions used are much the same as in the previous publications.

The data of the Autonomous Territory of Åland Islands are placed after the data of the provinces. The data on Åland in this publication have been compiled by Statistics Finland.

Income differentials stayed unchanged in 2005

In 2005, the average disposable income of households amounted to EUR 33,642, while their median income was EUR 28,194. In real terms, the average income rose by 2.3 per cent and the median income by 4.7 per cent from the year before. The average wage and salary earnings amounted to EUR 24,992 and entrepreneurial income to EUR 2,292 per household. In real terms, households' earnings increased by 3.2 per cent, on the average, and entrepreneurial income by approximately two per cent in 2005 when compared with the year before. Households received EUR 5,910 of property income, on the average, which is around 2.5 per cent more in real terms than in 2004.

The average amount of current transfers received by households in 2005 was EUR 10,871, which was in real terms three per cent more than in 2004. On the average, households paid EUR 10,424 in taxes and tax-like charges in 2005, which was good five per cent more than in 2004. The proportion of current transfers paid of gross income was 23.7 per cent, which was 0.6 tenths of a per cent higher than twelve months earlier.

There were altogether 2,435,000 households in Finland in 2005. Of these, 1,264,900 were employee households while 186,900 were entrepreneur households. The total number of economically active households was 1,451,800, which was 60 per cent of all households. The total number of economically inactive households – pensioners, unemployed, students and persons performing domestic work – was 983,200, or 40 per cent of all households in 2005.

In 2004, income differentials grew slightly from the previous year. The value of the Gini index, which measures differences in disposable income, was 0.265 in 2005, i.e. unchanged from the year before.

In 2005 the rise in income was even in all income deciles. In the longer term, income development has been better in the highest income

receiver decile than in the lowest and medium ones. From 1995 to 2005, the average income of the highest income receiver decile grew by 4.8 per cent per year in real terms, on the average, whereas the corresponding figure for the lowest income receiver decile was just 1.6 per cent.

Of the socio-economic groups, the real income level of agricultural entrepreneur households measured with the equivalent median income was a good 70 per cent higher in 2005 than two decades earlier in 1987. The real income level of entrepreneur households was nearly 60 per cent higher. Of the wage and salary earners, the income level of employee and manual worker households was roughly 40 per cent higher than in 1987. For lower-level employees the change in real income amounted to a good 30 per cent. Of the economically inactive, the real income level of students was roughly 60 per cent higher, that of the unemployed roughly 20 per cent higher and that of pensioner households a good 40 per cent higher than in 1987.

Approximately 637,800 persons, or 12.3 per cent of the population in Finland were classified as low-income recipients in 2005. The income of their households was below the relative poverty line (60% of the median of equivalent disposable income). In 2004, the proportion of low-income recipients was 11.9 per cent of the population. The low-income rate has increased by roughly 2 percentage points, or around 106,000 persons, from the year 2000. The relative low-income risk is the highest for the age group of 16 to 24-year-olds (24.3%). In 2005, nearly every fourth person aged 16 to 24 was a low-income earner according to this definition (24.3%). The number of low-income recipients was the lowest among people aged 50 to 64 (8.4%). In the 65 or over age group, 14.6 per cent were low-income earners, which was slightly above the average low-income rate among the whole population. In all, 11.6 per cent of children aged under 18 were

living in low-income households in 2005. Among the socio-economic groups, the relative numbers of low-income recipients were the highest among people living in student households (81%) and unemployed households (65%). The number of low-income recipients was the lowest in employee households (4%), but due to the large size of this population group, its share of all low-income recipients was 20 per cent.

The reasons for the prevalence of low-income earners also varied by stage in life. In 2005, the

proportion of low-income recipients was larger than the average among people living alone and in single-parent families. The low-income rate of persons living alone has increased by roughly 5 per cent since the beginning of the 1990s. By contrast, the proportion of low-income recipients has more than doubled from the early 1990s among people living in families with children (both single-parent and two-parent families).

Median of annual wages and salaries of full-time employees having worked for the whole year was EUR 29,000

The average annual wages and salaries of full-time employees were EUR 33,500, which was in real terms 3.2 per cent up from 2004. According to income distribution statistics, wage development slowed down from the real growth of the year before, which was 3.6 per cent. The median of the annual wages and salaries of full-time employees was EUR 29,000 in 2005. In real terms, this was one per cent more than in 2004. Men's median pay was EUR 32,300 and women's EUR 26,200.

The median pay of women was about 81.1 per cent of that of men in 2005. Calculated with figures on average pay, the respective share was

78.2. Pay differentials between the genders contracted if measured with median pay, but remained almost unchanged from 2004 when measured with average pay.

Pay differentials among all employees in full-time employment grew from the previous year. Pay differentials grew both for male and female employees when compared with 2004. The pay differentials of full-time employee men grew faster than those of women, and income differentials were also still considerably larger among men than women. Income received from incentive options is not included in this examination.

Kotitalouskohtaiset taulukot
Hushållstabeller
Household tables

**1. Kotitalouksien tulojen rakenne sosioekonomisen pääryhmän mukaan 2005.
Hushållens inkomststruktur efter socioekonomisk huvudgrupp 2005.
Household income: structure by socio-economic main group 2005.**

	Palkansaajat Löntagare Employees	Yrittäjät Företagare Employers and own-account workers	Ammatissa toimimattomat Icke yrkesverksamma Economically inactive	Kaikki kotitaloudet Samtliga hushåll All households
Kokonaisarvo – Totalvärde – Total value, 1 000 000 €				
Kotitalouksia haastattelussa – Hushåll i intervjun – Number of households interviewed	5 377	2 133	3 358	10 868
Kotitalouksia perusjoukossa – Hushåll i populationen – Number of households in population, 1000	1 264,9	186,9	983,2	2 435,0
Kotitalouden keskikoko – Hushållets medelstorlek – Average size of households	2,50	2,85	1,51	2,13
Aikuisia keskimäärin – Vuxna i medeltal – Average number of adults	1,83	2,00	1,42	1,68
Lapsia keskimäärin – Barn i medeltal – Average number of children	0,67	0,85	0,09	0,45
Kulutussyksiköitä keskimäärin – Konsumtionsenheter i medeltal – Average number of consumption units	1,65	1,80	1,24	1,50
Ammatissa toimivia keskimäärin – Yrkesverksamma i medeltal – Average number of economically active household members	1,48	1,60	0,04	0,91
1 Palkat – Löner – Wages and salaries	55 549,6	3 707,4	1 598,6	60 855,7
joista: luontoisedut ja työsuhteoptiot – av vilka: i naturförmåner och anställningsoptioner – of which: fringe benefits and incentive stock options	836,3	126,0	14,9	977,2
2 Yrittäjätulot – Företagarinkomst – Entrepreneurial income	954,7	4 168,4	458,5	5 581,6
2.1 Maataloudesta – Av jordbruk – From agriculture	85,8	875,9	57,9	1 019,6
2.2 Metsätaloudesta – Av skogsbruk – From forestry	235,5	508,9	303,4	1 047,8
2.3 Muusta yrittäjätoiminnasta – Av annan företagverksamhet – From other industries	633,4	2 783,6	97,2	3 514,1
3 Omaisuustulot – Kapitalinkomst – Income from property	6 669,0	3 500,5	4 221,3	14 390,8
3.1 Korot – Räntor – Interest income	247,6	80,9	179,5	508,0
3.2 Osingot – Dividender – Dividends	1 420,5	1 424,1	390,6	3 235,2
3.3 Vuokratulot – Hyresinkomster – Rental income	321,5	377,9	296,0	995,4
3.4 Laskennalliset nettovuokrat omistusasunnoista – Beräknade nettohyror från ägarbostäder – Imputed net rents of owner-occupied dwellings	3 400,8	740,6	2 283,6	6 425,0
3.5 Myyntivoitot – Realisationsvinst – Realised capital gains	1 095,9	811,9	682,6	2 590,4
3.6 Yksityisiin vakuutuksiin perustuvat eläkkeet ja korvaukset – Pensioner och ersättningar på basis av privata försäkringar – Pensions and compensations based on private insurances	182,7	65,1	389,0	636,8
4 Tuotannontekijätulot (1+2+3) – Faktorinkomst (1+2+3) – Factor income (1+2+3)	63 173,4	11 376,3	6 278,5	80 828,1
5 Saadut tulonsiirrot – Erhållna transfereringar – Current transfers received	7 158,2	1 231,1	18 081,7	26 470,9
5.1 Ansoieläkkeet – Förvärvspensioner – Occupational pensions	2 021,4	400,6	12 313,0	14 735,0
5.2 Kansaneläkkeet – Folkpensioner – National pensions	399,0	90,7	2 240,7	2 730,4
5.3 Muut sosiaaliturvaetuudet – Övriga socialskyddsformåner – Other social security benefits	1 770,1	285,5	1 048,0	3 103,7
5.4 Sosiaalivastukset – Socialbidrag – Social assistance allowances	2 408,2	391,4	1 968,1	4 767,6
5.5 Muut tulonsiirrot – Övriga transfereringar – Other current transfers received	559,5	62,9	511,9	1 134,2
6 Bruttotulot (4+5) – Bruttoinkomst (4+5) – Gross income (4+5)	70 331,6	12 607,3	24 360,1	107 299,1
7 Maksetut tulonsiirrot – Betalda transfereringar – Current transfers paid	18 567,4	2 802,9	4 011,2	25 381,5
7.1 Tulovero valtiolle – Inkomstskatt till staten – State income tax	5 921,0	1 270,5	1 039,5	8 231,0
7.2 Kunnallisvero – Kommunalskatt – Municipal tax	8 696,9	1 176,8	2 562,1	12 435,7
7.3 Muut maksetut tulonsiirrot – Övriga betalda transfereringar – Other current transfers paid	3 949,5	355,6	409,7	4 714,8
8 Käytettävissä olevat tulot (6–7) – Disponibel inkomst (6–7) – Disposable income (6–7)	51 764,2	9 804,7	20 348,9	81 917,8
Rahatulot – Penninginkomst – Cash income	66 856,0	11 863,5	21 939,8	100 659,3
Käytettävissä olevat rahatulot – Disponibel penninginkomst – Disposable cash income	48 288,6	9 061,1	17 928,5	75 278,3
Valtionveron alaiset tulot – Skattepliktiga inkomster vid statsbeskatningen – Income subject to state taxation	63 510,2	10 169,3	19 426,1	93 105,6

**2. Kotitalouksien tulojen rakenne desiiiryhmittäin 2005. Desiiiryhmät on muodostettu henkilöiden kesken kotitalouden kulutusyksikköä kohti lasketun käytettävissä olevan tulon mukaan.
Hushållens inkomststruktur i decilgrupper 2005. Decilgrupperna har bildats utgående från personer efter hushållens disponibel inkomst per konsumtionsenhet.
Household income: Decile groups have been ordered from persons according to households' disposable income per consumption unit 2005.**

Keskiarvo – Medeltal – Mean, €	Desiiiryhmät – Decilgrupper – Decile groups										Kaikki koti- taloudet Samtliga hushåll All house- holds
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	
Kotitalouksia haastattelussa – Hushåll i intervjun – Number of households interviewed	1 212	966	978	939	1 020	946	1 017	1 090	1 190	1 510	10 868
Kotitalouksia perusjoukossa – Hushåll i populationen – Number of households in population, 1000	332,3	283,9	247,5	226,1	228,3	216,4	216,8	227,9	226,8	229,0	2 435,0
Kotitalouden keskikoko – Hushållets medelstorlek – Average size of households	1,56	1,83	2,09	2,29	2,27	2,39	2,39	2,28	2,28	2,26	2,13
Aikuisia keskimäärin – Vuxna i medeltal – Average number of adults	1,27	1,44	1,58	1,69	1,74	1,79	1,87	1,84	1,89	1,90	1,68
Lapsia keskimäärin – Barn i medeltal – Average number of children	0,29	0,38	0,52	0,60	0,53	0,60	0,52	0,43	0,39	0,36	0,45
Kulutusyksiköitä keskimäärin – Konsumtionsen- heter i medeltal – Average number of consumption units	1,24	1,36	1,47	1,55	1,55	1,60	1,62	1,57	1,58	1,58	1,50
Ammatissa toimivia keskimäärin – Yrkesverksamma i medeltal – Average number of economically active household members	0,19	0,35	0,60	0,81	0,95	1,14	1,28	1,34	1,46	1,49	0,91
1 Palkat – Löner – Wages and salaries	2 587	5 422	11 115	16 376	21 649	27 707	33 277	38 029	46 295	64 123	24 992
joista: luontoisedut ja työsuhdeoptiot – av vilka i naturaförmåner och anställningsoptioner – of which: fringe benefits and incentive stock options	30	21	42	58	95	175	217	351	547	2 740	401
2 Yrittäjätulot – Företagarinkomst – Entrepreneurial income	331	544	935	1 067	1 577	1 876	2 336	2 595	3 592	9 458	2 292
2.1 Maataloudesta – Av jordbruk – From agriculture	60	120	256	243	354	392	526	508	692	1 288	419
2.2 Metsätaloudesta – Av skogsbruk – From forestry	9	23	60	110	175	183	361	475	703	2 501	430
2.3 Muusta yrittäjätoiminnasta – Av annan företagarverksamhet – From other industries	262	401	619	714	1 047	1 301	1 449	1 612	2 197	5 669	1 443
3 Omaisuustulot – Kapitalinkomst – Income from property	693	1 663	2 319	2 849	3 059	3 741	4 546	5 821	7 212	30 635	5 910
3.1 Korot – Räntor – Interest income	34	62	87	123	133	108	143	195	233	1 082	209
3.2 Osingot – Dividender – Dividends	22	79	117	154	179	256	274	496	880	11 677	1 329
3.3 Vuokratulot – Hyresinkomster – Rental income	26	43	94	94	111	272	314	411	653	2 341	409
3.4 Laskennalliset nettovuokrat omistusasunnoista – Beräknade nettohyror från ägarbostäder – Imputed net rents of owner- occupied dwellings	571	1 384	1 859	2 287	2 347	2 752	3 255	3 545	4 176	5 559	2 639
3.5 Myyntivoitot – Realisationsvinst – Realised capital gains	23	38	63	83	98	167	378	829	834	8 818	1 064
3.6 Yksityisiin vakuutusin perustuvat eläkkeet ja korvaukset – Pensioner och ersättningar på basis av privata försäkringar – Pensions and compensations based on private insurances	16	57	99	108	191	186	182	346	435	1 158	262

(2. jatk. – forts. – cont.)

Keskiarvo – Medeltal – Mean, €	Desiiliryhmät – Decilgrupper – Decile groups										Kaikki kotitaloudet Samtliga hushåll All households
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	
4 Tuotannontekijätulot (1+2+3) – Faktorinkomst (1+2+3) – Factor income (1+2+3)	3 611	7 630	14 369	20 292	26 285	33 325	40 159	46 445	57 099	104 217	33 194
5 Saadut tulonsiirrot – Erhållna transfereringar – Current transfers received	9 209	12 243	12 254	12 574	11 705	10 796	9 929	9 307	9 730	11 225	10 871
5.1 Ansoeläkkeet – Förvärvspensioner – Occupational pensions	1 760	5 602	7 047	7 139	7 196	6 593	6 528	6 153	6 310	8 225	6 051
5.2 Kansaneläkkeet – Folkpensioner – National pensions	1 834	2 706	1 370	1 001	758	611	450	656	586	445	1 121
5.3 Muut sosiaaliturvatuudet – Övriga socialskyddsformåner – Other social security benefits	806	982	1 233	1 816	1 576	1 624	1 257	1 155	1 430	1 180	1 275
5.4 Sosiaalivastukset – Socialbidrag – Social assistance allowances	4 414	2 547	2 033	2 017	1 626	1 497	1 253	977	919	965	1 958
5.5 Muut tulonsiirrot – Övriga transfereringar – Other current transfers received	395	406	572	601	548	472	441	366	485	410	466
6 Bruttotulot (4+5) – Bruttoinkomst (4+5) – Gross income (4+5)	12 819	19 873	26 623	32 867	37 990	44 121	50 088	55 753	66 829	115 442	44 065
7 Maksetut tulonsiirrot – Betalda transfereringar – Current transfers paid	1 227	2 549	4 546	6 241	8 056	9 984	12 053	14 118	18 005	34 065	10 424
7.1 Tulovero valtiolle – Inkomstskatt till staten – State income tax	65	263	709	1 124	1 763	2 435	3 248	4 258	6 044	16 292	3 380
7.2 Kunnallisvero – Kommunalskatt – Municipal tax	907	1 796	2 914	3 824	4 640	5 495	6 284	6 985	8 499	12 699	5 107
7.3 Muut maksetut tulonsiirrot – Övriga betalda transfereringar – Other current transfers paid	255	490	922	1 293	1 653	2 054	2 521	2 875	3 461	5 073	1 936
8 Käytettävissä olevat tulot (6–7) – Disponibel inkomst (6–7) – Disposable income (6–7)	11 593	17 324	22 077	26 626	29 934	34 136	38 035	41 635	48 824	81 377	33 642
Rahatulot – Penninginkomst – Cash income	12 161	18 393	24 618	30 442	35 520	41 317	46 778	52 147	62 568	109 852	41 339
Käytettävissä olevat rahatulot – Disponibel penninginkomst – Disposable cash income	10 935	15 844	20 072	24 201	27 464	31 332	34 726	38 029	44 563	75 787	30 915
Valtionveron alaiset tulot – Skattepliktiga inkomster vid statsbeskattningen – Income subject to state taxation	9 235	15 980	22 708	28 423	33 625	39 389	44 901	50 086	59 957	98 283	38 236

3. Kotitalouksien tulojen rakenne tuloluokittain 2005. Tuloluokat on muodostettu kotitalouksien käytettävissä olevien tulojen perusteella.

Hushållens inkomststruktur i inkomstklasser efter hushållens disponibla inkomst 2005.

Household income: structure by brackets ordered according to households' disposable income 2005.

Keskiarvo – Medeltal – Mean, €	Käytettävissä olevat tulot – Disponibel inkomst – Disposable income, €											Kaikki kotitaloudet Samtliga hushåll All households
	– 6 999 10 999	7 000 – 14 999	11 000 – 19 999	15 000 – 24 999	20 000 – 29 999	25 000 – 39 999	30 000 – 49 999	40 000 – 59 999	50 000 – 74 999	60 000 – 75 000 –	75 000 –	
Kotitalouksia haastattelussa – Hushåll i intervjun – Number of households interviewed	204	470	678	880	969	1 032	1 943	1 730	1 148	938	876	10 868
Kotitalouksia perusjoukossa – Hushåll i populationen – Number of households in population, 1 000	35,4	169,9	292,4	278,3	276,2	250,9	411,3	313,9	185,6	121,9	99,2	2 435,0
Kotitalouden keskikoko – Hushållets medelstorlek – Average size of households	1,09	1,03	1,10	1,38	1,72	1,99	2,45	2,96	3,21	3,34	3,53	2,13
Aikuisia keskimäärin – Vuxna i medeltal – Average number of adults	1,05	1,02	1,06	1,27	1,49	1,67	1,93	2,08	2,22	2,33	2,37	1,68
Lapsia keskimäärin – Barn i medeltal – Average number of children	0,04	0,01	0,04	0,10	0,23	0,32	0,52	0,87	0,99	1,01	1,15	0,45
Kulutussyksiköitä keskimäärin – Konsumtionsenheter i medeltal – Average number of consumption units	1,04	1,01	1,04	1,17	1,32	1,44	1,64	1,84	1,96	2,03	2,11	1,50
Ammatissa toimivia keskimäärin – Yrkesverksamma i medeltal – Average number of economically active household members	0,17	0,07	0,18	0,45	0,58	0,75	1,11	1,56	1,73	1,79	1,87	0,91
1 Palkat – Löner – Wages and salaries	869	1 637	2 543	8 702	12 728	17 783	25 518	40 688	53 194	63 120	86 413	24 992
joista: luontoisedut ja työsuhteoptiot – av vilka: i naturaförmåner och anställningsoptioner – of which: fringe benefits and incentive stock options	4	20	25	24	31	74	171	271	720	1 204	5 010	401
2 Yrittäjätulot – Företagarinkomst – Entrepreneurial income	74	162	225	385	715	894	2 028	2 917	4 243	6 408	16 521	2 292
2.1 Maataloudesta – Av jordbruk – From agriculture	6	12	28	56	138	159	327	629	905	1 392	2 482	419
2.2 Metsätaloudesta – Av skogsbruk – From forestry	2	-6	1	64	94	119	333	388	587	1 173	4 679	430
2.3 Muusta yrittäjätoiminnasta – Av annan företagarkerksamhet – From other industries	66	156	196	265	483	616	1 367	1 900	2 751	3 844	9 361	1 443
3 Omaisuustulot – Kapitalinkomst – Income from property	335	555	1 426	1 983	2 615	3 297	4 146	5 564	7 610	12 518	54 206	5 910
3.1 Korot – Räntor – Interest income	13	31	59	119	95	158	120	207	223	366	1 870	209
3.2 Osingot – Dividender – Dividends	15	11	58	106	73	216	325	438	1 205	2 116	23 792	1 329
3.3 Vuokratulot – Hyresinkomster – Rental income	10	16	26	73	168	187	299	366	772	910	3 821	409
3.4 Laskennalliset nettovuokrat omistusasunnoista – Beräknade nettohyror från ägarbostäder – Imputed net rents of owneroccupied dwellings	256	474	1 221	1 505	1 964	2 331	2 765	3 538	4 407	5 380	7 164	2 639
3.5 Myyntivoitot – Realisationsvinst – Realised capital gains	23	18	24	63	136	191	362	630	737	3 252	16 100	1 064

(3. jatk. – forts. – cont.)

Keskiarvo – Medeltal – Mean, €	Käytettävissä olevat tulot – Disponibel inkomst – Disposable income, €											Kaikki kotitaloudet Samtliga hushåll All households
	– 6 999	7 000 – 10 999	11 000 – 14 999	15 000 – 19 999	20 000 – 24 999	25 000 – 29 999	30 000 – 39 999	40 000 – 49 999	50 000 – 59 999	60 000 – 74 999	75 000 –	
3.6 Yksityisiin vakuuksiin perustuvat eläkkeet ja korvaukset – Pensioner och ersättningar på basis av privata försäkringar – Pensions and compensations based on private insurance	18	5	39	118	180	214	274	386	265	493	1 459	262
4 Tuotannontekijätulot (1+2+3) – Faktorinkomst (1+2+3) – Factor income (1+2+3)	1 279	2 354	4 194	11 070	16 059	21 974	31 691	49 170	65 047	82 046	157 141	33 194
5 Saadut tulonsiirrot – Erhållna transfereringar – Current transfers received	3 986	7 914	10 558	10 344	11 675	12 741	13 089	10 020	9 181	10 475	10 965	10 871
5.1 Ansioeläkkeet – Förvärvspensioner – Occupational pensions	5	1 645	5 802	5 955	7 228	8 000	7 902	5 261	4 726	5 881	6 069	6 051
5.2 Kansaneläkkeet – Folkpensioner – National pensions	23	2 188	2 139	1 214	1 253	1 025	1 007	514	514	494	606	1 121
5.3 Muut sosiaaliturvaetuudet – Övriga socialskyddsförmåner – Other social security benefits	176	497	612	878	1 025	1 395	1 852	1 884	1 583	1 344	1 472	1 275
5.4 Sosiaalivastuudet – Socialbidrag – Social assistance allowances	3 309	3 253	1 668	1 683	1 644	1 748	1 838	1 997	1 925	2 273	2 338	1 958
5.5 Muut tulonsiirrot – Övriga transfereringar – Other current transfers received	474	332	337	614	526	573	490	365	434	481	479	466
6 Bruttotulot (4+5) – Bruttoinkomst (4+5) – Gross income (4+5)	5 265	10 268	14 752	21 414	27 734	34 715	44 780	59 190	74 229	92 521	168 106	44 065
7 Maksetut tulonsiirrot – Betalda transfereringar – Current transfers paid	289	823	1 772	3 774	5 334	7 328	9 978	14 419	19 647	26 139	49 292	10 424
7.1 Tulovero valtiolle – Inkomstskatt till staten – State income tax	18	23	121	656	1 061	1 673	2 513	4 097	6 458	10 073	25 703	3 380
7.2 Kunnallisvero – Kommunal-skatt – Municipal tax	189	622	1 361	2 385	3 190	4 196	5 461	7 307	9 330	11 437	16 762	5 107
7.3 Muut maksetut tulonsiirrot – Övriga betalda transfereringar – Other current transfers paid	82	178	290	733	1 083	1 459	2 003	3 015	3 859	4 628	6 826	1 936
8 Käytettävissä olevat tulot (6–7) – Disponibel inkomst (6–7) – Disposable income (6–7)	4 982	9 445	12 980	17 640	22 400	27 387	34 803	44 771	54 582	66 382	118 814	33 642
Rahatulot – Penninginkomst – Cash income	4 941	9 702	13 428	19 771	25 635	32 268	41 923	55 613	69 787	87 138	160 894	41 339
Käytettävissä olevat rahatulot – Disponibel penninginkomst – Disposable cash income	4 665	8 878	11 656	15 997	20 301	24 940	31 945	41 194	50 140	60 999	111 602	30 915
Valtionveron alaiset tulot – Skattepliktiga inkomster vid statsbeskattningen – Income subject to state taxation	2 981	7 301	11 620	18 263	24 040	30 429	39 694	52 885	66 332	82 267	138 530	38 236

**4. Kotitalouksien tulojen rakenne tuloluokittain 2005. Tuloluokat on muodostettu kotitalouksien bruttotulojen perusteella.
Hushållens inkomststruktur i inkomstklasser efter hushållens bruttoinkomst 2005.
Household income: structure by brackets ordered according to households' gross income 2005.**

Keskiarvo – Medeltal – Mean, €	Bruttotulot – Bruttoinkomst – Gross income, €											Kaikki kotitaloudet Samtliga hushåll All households
	- 7 999 12 999	8 000 – 17 999	13 000 – 24 999	18 000 – 24 999	25 000 – 31 999	32 000 – 41 999	42 000 – 51 999	52 000 – 64 999	65 000 – 79 999	80 000 – 99 999	100 000 –	
Kotitalouksia haastattelussa – Hushåll i intervjun – Number of households interviewed	229	564	621	975	1 036	1 460	1 364	1 525	1 169	915	1 010	10 868
Kotitalouksia perusjoukossa – Hushåll i populationen – Number of households in population, 1 000	40,8	227,5	239,6	295,8	288,9	339,7	278,6	278,7	196,2	127,8	121,4	2 435,0
Kotitalouden keskikoko – Hushållets medelstorlek – Average size of households	1,09	1,03	1,17	1,50	1,77	2,14	2,53	2,92	3,06	3,24	3,36	2,13
Aikuisia keskimäärin – Vuxna i medeltal – Average number of adults	1,05	1,02	1,11	1,36	1,51	1,74	1,93	2,06	2,19	2,26	2,30	1,68
Lapsia keskimäärin – Barn i medeltal – Average number of children	0,04	0,01	0,06	0,15	0,26	0,40	0,60	0,86	0,87	0,97	1,06	0,45
Kulutusyksiköitä keskimäärin – Konsumtionsenheter i medeltal – Average number of consumption units	1,04	1,01	1,08	1,23	1,35	1,51	1,66	1,82	1,90	1,98	2,04	1,50
Ammatissa toimivia keskimäärin – Yrkesverksamma i medeltal – Average number of economically active household members	0,17	0,06	0,19	0,41	0,62	0,85	1,23	1,54	1,71	1,77	1,86	0,91
1 Palkat – Löner – Wages and salaries	1 030	1 250	2 544	7 434	12 838	18 902	28 003	39 922	51 144	60 608	89 659	24 992
joista: luontoisedut ja työsuhdeoptiot – av vilka: i naturaförmåner och anställningsoptioner – of which: fringe benefits and incentive stock options	4	15	26	28	31	61	150	291	511	1 105	4 657	401
2 Yrittäjätulot – Företagarinkomst – Entrepreneurial income	82	175	273	472	637	1 456	2 398	2 838	4 222	6 248	12 923	2 292
2.1 Maataloudesta – Av jordbruk – From agriculture	5	11	35	94	116	244	518	505	1 029	1 301	1 741	419
2.2 Metsätaloudesta – Av skogsbruk – From forestry	1	-5	18	109	93	268	421	406	707	1 013	3 261	430
2.3 Muusta yrittäjätöinnistä – Av annan företagarverksamhet – From other industries	75	169	221	269	428	943	1 459	1 927	2 486	3 935	7 921	1 443
3 Omaisuustulot – Kapitalinkomst – Income from property	320	778	1 648	2 107	2 665	3 644	4 433	5 512	7 275	11 893	44 954	5 910
3.1 Korot – Räntor – Interest income	16	38	59	131	85	164	121	191	198	367	1 586	209
3.2 Osingot – Dividender – Dividends	14	29	77	94	108	271	410	467	1 165	1 980	19 220	1 329
3.3 Vuokratulot – Hyresinkomster – Rental income	9	12	34	97	161	208	320	391	716	995	3 066	409
3.4 Laskennalliset nettovuokrat omistusasunnoista – Beräknade nettohyror från ägarbostäder – Imputed net rents of owneroccupied dwellings	244	674	1 397	1 610	1 954	2 485	2 970	3 392	4 172	5 024	6 662	2 639
3.5 Myyntivoitot – Realisationsvinst – Realised capital gains	20	14	34	75	145	289	295	727	705	3 087	13 171	1 064

(4. jatk. – forts. – cont.)

Keskiarvo – Medeltal – Mean, €	Bruttotulot – Bruttoinkomst – Gross income, €											Kaikki kotitaloudet Samtliga hushåll All households
	– 7 999 12 999	8 000 – 17 999	13 000 – 24 999	18 000 – 29 999	25 000 – 34 999	32 000 – 41 999	42 000 – 51 999	52 000 – 64 999	65 000 – 79 999	80 000 – 99 999	100 000 –	
3.6 Yksityisiin vakuutuksiin perustuvat eläkkeet ja korvaukset – Pensioner och ersättningar på basis av privata försäkringar – Pensions and compensations based on private insurances	16	11	48	100	212	227	317	344	320	440	1 248	262
4 Tuotantotehtävien tulot (1+2+3) – Faktorinkomst (1+2+3) – Factor income (1+2+3)	1 432	2 203	4 465	10 013	16 140	24 003	34 835	48 272	62 641	78 750	147 536	33 194
5 Saadut tulonsiirrot – Erhållna transfereringar – Current transfers received	4 132	8 650	10 936	11 637	12 313	12 911	12 042	9 874	9 024	9 822	9 852	10 871
5.1 Ansoeläkkeet – Förvärvspensioner – Occupational pensions	39	2 237	6 056	6 778	7 740	7 991	7 097	5 393	4 736	5 606	5 700	6 051
5.2 Kansaneläkkeet – Folkpensioner – National pensions	508	2 760	1 786	1 463	1 166	1 037	790	430	459	353	467	1 121
5.3 Muut sosiaaliturvaetuudet – Övriga socialskyddsförmåner – Other social security benefits	74	466	708	924	1 164	1 525	1 930	1 879	1 582	1 385	1 225	1 275
5.4 Sosiaalivastuudet – Socialbidrag – Social assistance allowances	3 043	2 878	1 862	1 897	1 705	1 803	1 770	1 826	1 906	2 028	1 987	1 958
5.5 Muut tulonsiirrot – Övriga transfereringar – Other current transfers received	468	309	524	575	538	555	455	346	341	450	473	466
6 Bruttotulot (4+5) – Bruttoinkomst (4+5) – Gross income (4+5)	5 564	10 853	15 401	21 650	28 454	36 914	46 876	58 146	71 665	88 572	157 388	44 065
7 Maksetut tulonsiirrot – Betalda transfereringar – Current transfers paid	224	765	1 841	3 509	5 397	7 703	10 436	14 088	18 905	24 878	47 959	10 424
7.1 Tulovero valtiolle – Inkomstskatt till staten – State income tax	16	21	106	526	1 034	1 758	2 578	3 959	6 077	9 439	24 130	3 380
7.2 Kunnallisvero – Kommunalskatt – Municipal tax	125	606	1 430	2 321	3 307	4 401	5 685	7 183	9 036	11 014	16 864	5 107
7.3 Muut maksetut tulonsiirrot – Övriga betalda transfereringar – Other current transfers paid	83	138	304	662	1 056	1 544	2 174	2 947	3 792	4 425	6 965	1 936
8 Käytävissä olevat tulot (6–7) – Disponibel inkomst (6–7) – Disposable income (6–7)	5 345	10 088	13 560	18 141	23 057	29 211	36 440	44 057	52 760	63 695	109 429	33 642
Rahatulot – Penninginkomst – Cash income	5 261	10 076	13 858	19 879	26 386	34 328	43 842	54 721	67 466	83 528	150 686	41 339
Käytävissä olevat rahatulot – Disponibel penninginkomst – Disposable cash income	5 048	9 311	12 017	16 371	20 990	26 625	33 406	40 633	48 561	58 651	102 727	30 915
Valtionveron alaiset tulot – Skattepliktiga inkomster vid statsbeskatningen – Income subject to state taxation	3 120	7 635	11 923	18 189	24 621	32 273	41 385	52 158	64 183	79 102	133 136	38 236

**5. Kotitalouksien tulojen rakenne sosioekonomisen aseman mukaan 2005.
Hushållens inkomststruktur efter socioekonomisk ställning 2005.
Household income: structure by socio-economic group 2005.**

Keskiarvo – Medeltal – Mean, €	Ylemmät toimi- henkilöt Högre tjänstemän Upper-level salaried employees	Alemmat toimi- henkilöt Lägre tjänstemän Lower-level salaried employees	Työntekijät Arbetare Workers	Maatalous- yrittäjät Jordbruks- företagare Employers and own- account workers in agriculture	Muut yrittäjät Övriga företagare Other employers and own- account workers	Eläkeläiset Pensionärer Pensioners	Työttömät Arbetslösa Unemployed	Muut Övriga Others	Kaikki kotita- loudet Samtliga hushåll All house- holds
Kotitalouksia haastattelussa – Hushåll i intervjun – Number of households interviewed	2 003	1 560	1 814	821	1 312	2 394	459	505	10 868
Kotitalouksia perusjoukossa – Hushåll i populationen – Number of households in population, 1000	406,3	391,1	467,5	43,7	143,2	741,7	125,2	116,2	2 435,0
Kotitalouden keskikoko – Hushållets medelstorlek – Average size of households	2,67	2,31	2,51	3,31	2,71	1,48	1,64	1,59	2,13
Aikuisia keskimäärin – Vuxna i medeltal – Average number of adults	1,87	1,73	1,87	2,34	1,90	1,46	1,33	1,24	1,68
Lapsia keskimäärin – Barn i medeltal – Average number of children	0,80	0,58	0,63	0,97	0,81	0,02	0,31	0,35	0,45
Kulutussyksiköitä keskimäärin – Konsumtionsenheter i medeltal – Average number of consumption units	1,71	1,57	1,65	2,02	1,74	1,24	1,27	1,23	1,50
Ammatissa toimivia keskimäärin – Yrkesverksamma i medeltal – Average number of economically active household members	1,57	1,42	1,46	1,78	1,54	0,04	0,04	0,01	0,91
1 Palkat – Löner – Wages and salaries	62 772	34 956	35 021	9 900	22 868	1 115	2 488	3 959	24 992
joista: luontoisedut ja työsuhte optiot – av vilka: i naturaförmåner och anställningsoptioner – of which: fringe benefits and incentive stock options	1 702	280	75	98	850	17	7	11	401
2 Yrittäjätulot – Företagarinkomst – Entrepreneurial income	953	752	584	33 739	18 812	560	247	103	2 292
2.1 Maataloudesta – Av jordbruk – From agriculture	56	65	81	19 383	202	74	19	5	419
2.2 Metsätaloudesta – Av skogsbruk – From forestry	188	204	170	9 883	538	383	125	31	430
2.3 Muusta yrittäjätoiminnasta – Av annan företagarverksamhet – From other industries	710	484	333	4 473	18 073	103	103	67	1 443
3 Omaisuustulot – Kapitalinkomst – Income from property	9 436	3 667	2 997	12 777	20 545	5 310	1 455	868	5 910
3.1 Korot – Räntor – Interest income	409	107	85	372	451	229	53	25	209
3.2 Osingot – Dividender – Dividends	3 052	330	110	2 742	9 108	480	131	154	1 329
3.3 Vuokratulot – Hyresinkomster – Rental income	466	197	118	528	2 478	369	90	94	409
3.4 Laskennalliset nettovuokrat omistusasunnoista – Beräknade nettohyror från ägarbostäder – Imputed net rents of owneroccupied dwellings	3 600	2 311	2 212	4 962	3 657	2 870	900	366	2 639
3.5 Myyntivoitot – Realisationsvinst – Realised capital gains	1 669	590	400	3 731	4 531	857	245	138	1 064

(5. jatk. – forts. – cont.)

Keskiarvo – Medeltal – Mean, €	Ylemmät toimi- henkilöt Högre tjänstemän Upper- level salaried employees	Alemmät toimi- henkilöt Lägre tjänstemän Lower- level salaried employees	Työntekijät Arbetare Workers	Maatalous- yrittäjät Jordsbruks- företagare Employers and own- account workers in agriculture	Muut yrittäjät Övriga företagare Other employers and own- account workers	Eläkeläiset Pensionärer Pensioners	Työttömät Arbetslösa Unemployed	Muut Övriga Others	Kaikki kotita- loudet Samtliga hushåll All house- holds
3.6 Yksityisiin vakuutuksiin perustuvat eläkkeet ja korvaukset – Pensioner och ersättningar på basis av privata försäkringar – Pensions and compensations based on private insurances	239	132	73	442	320	504	36	91	262
4 Tuotannontekijätulot (1+2+3) – Faktorinkomst (1+2+3) – Factor income (1+2+3)	73 161	39 375	38 602	56 415	62 226	6 985	4 191	4 930	33 194
5 Saadut tulonsiirrot – Erhållna transfereringar – Current transfers received	5 229	5 490	6 174	7 944	6 172	20 757	13 050	9 054	10 871
5.1 Ansoeläkkeet – Förfärvspensioner – Occupational pensions	1 511	1 771	1 529	2 716	1 969	16 412	851	293	6 051
5.2 Kansaneläkkeet – Folkpensioner – National pensions	197	273	454	1 143	284	2 897	462	296	1 121
5.3 Muut sosiaaliturvauudet – Övriga socialskyddsförmåner – Other social security benefits	1 223	1 176	1 739	1 668	1 485	559	3 807	1 348	1 275
5.4 Sosiaalivastuudet – Socialbidrag – Social assistance allowances	1 840	1 762	2 077	2 149	2 077	425	7 622	6 007	1 958
5.5 Muut tulonsiirrot – Övriga transfereringar – Other current transfers received	458	508	374	268	357	464	308	1 109	466
6 Bruttotulot (4+5) – Bruttoinkomst (4+5) – Gross income (4+5)	78 390	44 865	44 775	64 359	68 398	27 742	17 240	13 984	44 065
7 Maksetut tulonsiirrot – Betalda transfereringar – Current transfers paid	23 640	10 583	10 316	11 912	15 938	4 814	2 199	1 423	10 424
7.1 Tulovero valtiolle – Inkomstskatt till staten – State income tax	9 165	2 722	2 422	5 302	7 254	1 343	201	160	3 380
7.2 Kunnallisvero – Kommunalskatt – Municipal tax	10 008	5 391	5 394	4 882	6 728	3 018	1 685	970	5 107
7.3 Muut maksetut tulonsiirrot – Övriga betalda transfereringar – Other current transfers paid	4 466	2 470	2 500	1 728	1 956	454	313	293	1 936
8 Käytettävissä olevat tulot (6–7) – Disponibel inkomst (6–7) – Disposable income (6–7)	54 750	34 282	34 459	52 448	52 462	22 928	15 041	12 560	33 642
Rahatulot – Penninginkomst – Cash income	74 745	42 514	42 475	59 385	64 722	24 730	16 227	13 471	41 339
Käytettävissä olevat rahatulot – Disponibel penninginkomst – Disposable cash income	51 106	31 931	32 159	47 475	48 787	19 916	14 028	12 048	30 915
Valtionveron alaiset tulot – Skattepliktiga inkomster vid statsbeskattningen – Income subject to state taxation	70 730	40 180	40 761	48 555	56 196	22 741	12 120	8 964	38 236

6. Kotitalouksien tulojen rakenne eräissä kotitaloustyypeissä 2005. Kotitaloudet on luokiteltu aikuisten, lasten ja ammatissa toimivien lukumäärän mukaan.
Hushållens inkomststruktur i olika hushållstyper 2005. Hushållen har klassificerats efter antalet vuxna, barn och yrkesverksamma.
Household income: structure by household type according to number of adults, children and economically active persons in household 2005.

Keskiarvo – Medeltal – Mean, €	1 aikuinen – 1 vuxen – 1 adult		Ammatissa toimiva yksinhuoltaja, 1 lapsi Yrkesverksamma ensamförsörjare, 1 barn Economically active single-parent, 1 child	2 aikuista – 2 vuxna – 2 adults		2 aikuista, 1 lapsi – 2 vuxna, 1 barn – 2 adults, 1 children		
	Ammatissa toimimaton Inke yrkesverksam Economically inactive	Ammatissa toimiva Yrkesverksam Economically active		Ei ammatissa toimivia Inga yrkesverksamma Economically inactive	1 ammatissa toimiva 1 yrkesverksam 1 economically active	2 ammatissa toimivaa 2 yrkesverksamma 2 economical-ly active	1 ammatissa toimiva 1 yrkesverksam 1 economical-ly active	2 ammatissa toimivaa 2 yrkesverksamma 2 economical-ly active
Kotitalouksia haastattelussa – Hushåll i intervjun – Number of households interviewed	1 425	973	126	1 410	973	1 465	287	620
Kotitalouksia perusjoukossa – Hushåll i populationen – Number of households in population, 1000	582,3	357,9	35,5	304,8	195,9	274,5	55,5	107,6
Kotitalouden keskikoko – Hushållets medelstorlek – Average size of households	1,00	1,00	2,00	2,00	2,00	2,00	3,00	3,00
Aikuisia keskimäärin – Vuxna i medeltal – Average number of adults	1,00	1,00	1,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00
Lapsia keskimäärin – Barn i medeltal – Average number of children	–	–	1,00	–	–	–	1,00	1,00
Kulutussyksiköitä keskimäärin – Konsumtionsenheter i medeltal – Average number of consumption units	1,00	1,00	1,40	1,50	1,50	1,50	1,85	1,86
Ammatissa toimivia keskimäärin – Yrkesverksamma i medeltal – Average number of economically active household members	–	1,00	1,00	–	1,00	2,00	1,00	2,00
1 Palkat – Löner – Wages and salaries joista: luontoisedut ja työsuhte- optiot – av vilka: i naturaförmåner och anställningsoptioner – of which: fringe benefits and incentive stock options	822	26 372	23 919	1 248	25 614	52 085	29 463	53 941
2 Yrittäjätulot – Företagarinkomst – Entrepreneurial income	202	1 489	1 030	695	2 167	4 495	2 269	3 781
2.1 Maataloudesta – Av jordbruk – From agriculture	16	163	198	105	377	537	364	750
2.2 Metsätaloudesta – Av skogs- bruk – From forestry	151	146	193	477	532	480	264	277
2.3 Muusta yrittäjätoiminnasta – Av annan företagarverk- samhet – From other industries	35	1 180	639	113	1 259	3 478	1 641	2 754
3 Omaisuustulot – Kapitalinkomst – Income from property	2 770	2 821	2 049	6 495	6 654	8 702	6 366	8 601
3.1 Korot – Räntor – Interest income	114	134	34	282	208	319	118	330
3.2 Osingot – Dividender – Dividends	241	483	194	588	1 103	3 429	791	3 002
3.3 Vuokrat ja käyttöoikeus- maksut – Hyror och royalties – Rents and royalties	146	272	81	519	701	516	277	866
3.4 Laskennalliset nettovuokrat omistusasunnoista – Beräknade nettohyror från ägarbostäder – Imputed net rents of owner-occupied dwellings	1 731	1 533	1 702	3 381	2 884	2 932	2 018	3 142
3.5 Myyntivoitot – Realisations- vinst – Realised capital gains	293	343	34	1 146	1 169	1 358	3 002	1 151

(6. jatk. – forts. – cont.)

Keskiarvo – Medeltal – Mean, €	1 aikuinen – 1 vuxen – 1 adult		Ammatissa toimiva yksin- huoltaja, 1 lapsi Yrkesverk- samma en- samförsörja- re, 1 barn Economically active single- parent, 1 child	2 aikuista – 2 vuxna – 2 adults			2 aikuista, 1 lapsi – 2 vuxna, 1 barn – 2 adults, 1 children	
	Ammatissa toimimaton icke yrkes- verksam Economically inactive	Ammatissa toimiva Yrkesverksam Economically active		Ei ammatissa toimivia Inga yrkes- verksamma Economically inactive	1 ammatissa toimiva 1 yrkes- verksam 1 economical- ly active	2 ammatissa toimivaa 2 yrkes- verksamma 2 economical- ly active	1 ammatissa toimiva 1 yrkes- verksam 1 economical- ly active	2 ammatissa toimivaa 2 yrkes- verksamma 2 economical- ly active
3.6 Yksityisiin vakuutuksiin perustuvat eläkkeet ja korvaukset – Pensioner och ersätningar på basis av privata försäkringar – Pensions and compensations based on private insurances	244	56	5	579	590	147	161	110
4 Tuotannontekijätulot (1+2+3) – Faktorinkomst (1+2+3) – Factor income (1+2+3)	3 794	30 682	26 998	8 438	34 436	65 282	38 097	66 323
5 Saadut tulonsiirrot – Erhållna transfereringar – Current transfers received	12 926	1 556	5 936	26 984	12 797	2 582	11 991	4 228
5.1 Ansoieläkkeet – Förvärvs- pensioner – Occupational pensions	8 101	465	1 292	21 577	7 839	875	2 243	239
5.2 Kansaneläkkeet – Folk- pensioner – National pensions	2 020	57	258	2 745	650	115	287	148
5.3 Muut sosiaaliturvaetuudet – Övriga socialskyddsformåner – Other social security benefits	693	352	554	1 067	2 145	925	5 445	1 647
5.4 Sosiaaliavustukset – Social- bidrag – Social assistance allowances	1 617	353	2 781	1 123	1 677	374	3 400	1 709
5.5 Muut tulonsiirrot – Övriga transfereringar – Other current transfers received	494	329	1 052	472	487	292	616	485
6 Bruttotulot (4+5) – Bruttoinkomst (4+5) – Gross income (4+5)	16 720	32 237	32 934	35 422	47 234	67 863	50 088	70 551
7 Maksetut tulonsiirrot – Betalda transfereringar – Current transfers paid	2 412	8 826	7 317	6 361	11 118	18 332	11 789	18 725
7.1 Tulovero valtiolle – Inkomst- skatt till staten – State income tax	552	2 765	1 964	1 689	3 416	6 248	3 753	6 305
7.2 Kunnallisvero – Kommunal- skatt – Municipal tax	1 617	4 087	3 763	4 085	5 592	8 280	5 890	8 603
7.3 Muut maksetut tulonsiirrot – Övriga betalda trans- fereringar – Other current transfers paid	242	1 975	1 590	587	2 110	3 803	2 146	3 816
8 Käytettävissä olevat tulot (6–7) – Disponibel inkomst (6–7) – Disposable income (6–7)	14 308	23 411	25 618	29 061	36 116	49 532	38 299	51 826
Rahatulot – Penninginkomst – Cash income	14 850	30 635	31 232	31 867	44 271	64 886	48 062	67 352
Käytettävissä olevat rahatulot – Disponibel penninginkomst – Disposable cash income	12 439	21 809	23 916	25 505	33 153	46 555	36 273	48 627
Valtionveron alaiset tulot – Skattepliktiga inkomster vid stats- beskattningen – Income subject to state tax- ation	12 701	29 625	27 611	29 740	41 790	62 043	44 806	63 449

(6. jatk. – forts. – cont.)

(6. jatk. – forts. – cont.)

Keskiarvo – Medeltal – Mean, €	2 aikuista, 2 lasta – 2 vuxna, 2 barn – 2 adults, 2 children		2 aikuista, 3 lasta – 2 vuxna, 3 barn – 2 adults, 3 children		3 aikuista – 3 vuxna – 3 adults			Kaikki kotitaloudet Samtliga hushåll All household
	1 ammatissa toimiva 1 yrkesverksam 1 economically active	2 ammatissa toimivaa 2 yrkesverksamma 2 economically active	1 ammatissa toimiva 1 yrkesverksam 1 economically active	2 ammatissa toimivaa 2 yrkesverksamma 2 economically active	1 ammatissa toimiva 1 yrkesverksam 1 economically active	2 ammatissa toimivaa 2 yrkesverksamma 2 economically active	3 ammatissa toimivaa 3 yrkesverksamma 3 economically active	
Kotitalouksia haastattelussa – Hushåll i intervjun – Number of households interviewed	280	769	116	323	236	355	129	10 868
Kotitalouksia perusjoukossa – Hushåll i populationen – Number of households in population, 1000	52,8	122,9	20,2	47,1	32,3	41,3	12,1	2 435,0
Kotitalouden keskimääräinen – Hushållets medelstorlek – Average size of households	4,00	4,00	5,00	5,00	3,00	3,00	3,00	2,13
Aikuisia keskimäärin – Vuxna i medeltal – Average number of adults	2,00	2,00	2,00	2,00	3,00	3,00	3,00	1,68
Lapsia keskimäärin – Barn i medeltal – Average number of children	2,00	2,00	3,00	3,00	–	–	–	0,45
Kulutussyksiköitä keskimäärin – Konsumtionsenheter i medeltal – Average number of consumption units	2,13	2,18	2,47	2,53	2,00	2,00	2,00	1,50
Ammatissa toimivia keskimäärin – Yrkesverksamma i medeltal – Average number of economically active household members	1,00	2,00	1,00	2,00	1,00	2,00	3,00	0,91
1 Palkat – Löner – Wages and salaries joista: luontoisedut ja työsuhdeoptiot – av vilka: i naturaförmåner och anställningsoptioner – of which: fringe benefits and incentive stock options	33 098	60 134	31 714	59 902	25 187	54 794	63 947	24 992
2 Yrittäjätulot – Företagarinkomst – Entrepreneurial income	2 668	4 536	3 269	6 158	3 644	8 060	11 771	2 292
2.1 Maataloudesta – Av jordbruk – From agriculture	316	810	400	1 782	1 172	1 453	3 563	419
2.2 Metsätaloudesta – Av skogsbruk – From forestry	280	472	1 222	1 386	1 571	1 821	1 822	430
2.3 Muusta yrittäjätoiminnasta – Av annan företagarverksamhet – From other industries	2 072	3 253	1 646	2 989	901	4 785	6 386	1 443
3 Omaisuustulot – Kapitalinkomst – Income from property	8 737	7 612	18 498	11 919	6 539	15 467	9 539	5 910
3.1 Korot – Räntor – Interest income	132	206	895	247	462	187	273	209
3.2 Osingot – Dividender – Dividends	579	2 022	12 557	3 576	1 278	2 886	1 996	1 329
3.3 Vuokrat ja käyttöoikeusmaksut – Hyror och royalty – Rents and royalties	386	577	158	654	608	683	1 207	409
3.4 Laskennalliset nettovuokrat omistusasunnoista – Beräknade nettohonor från ägarbostäder – Imputed net rents of owner- occupied dwellings	2 690	3 880	3 916	4 444	3 343	4 972	5 367	2 639
3.5 Myyntivoitot – Realisationsvinst – Realised capital gains	4 902	819	559	2 942	492	6 358	317	1 064
3.6 Yksityisiin vakuutuksiin perustuvat eläkkeet ja korvaukset – Pensioner och ersättningar på basis av privata försäkringar – Pensions and compensations based on private insurances	48	108	413	56	356	381	379	262
4 Tuotannon tekijätulot (1+2+3) – Faktorinkomst (1+2+3) – Factor income (1+2+3)	44 504	72 281	53 481	77 979	35 370	78 321	85 257	33 194

(6. jatk. – forts. – cont.)

Keskiarvo – Medeltal – Mean, €	2 aikuista, 2 lasta – 2 vuxna, 2 barn – 2 adults, 2 children		2 aikuista, 3 lasta – 2 vuxna, 3 barn – 2 adults, 3 children		3 aikuista – 3 vuxna – 3 adults			Kaikki koti- taloudet Samtliga hushåll All household
	1 ammatissa toimiva 1 yrkes- verksam 1 economical- ly active	2 ammatissa toimivaa 2 yrkes- verksamma 2 economically active	1 ammatissa toimiva 1 yrkes- verksam 1 economical- ly active	2 ammatissa toimivaa 2 yrkes- verksamma 2 economically active	1 ammatissa toimiva 1 yrkes- verksam 1 economical- ly active	2 ammatissa toimivaa 2 yrkes- verksamma 2 economically active	3 ammatissa toimivaa 3 yrkes- verksamma 3 economically active	
5 Saadut tulonsiirrot – Erhållna transfereringar – Current transfers received	12 375	5 094	15 573	6 952	18 636	7 053	2 609	10 871
5.1 Ansioeläkkeet – Förvärvspensioner – Occupational pensions	1 077	326	928	100	11 087	4 023	798	6 051
5.2 Kansaneläkkeet – Folkpensioner – National pensions	399	138	403	161	3 382	635	385	1 121
5.3 Muut sosiaaliturvaetuudet – Övriga socialskyddsformåner – Other social security benefits	4 455	1 078	5 611	1 399	2 410	1 136	1 005	1 275
5.4 Sosiaalivastukset – Socialbidrag – Social assistance allowances	5 981	3 099	7 451	4 891	1 425	1 141	375	1 958
5.5 Muut tulonsiirrot – Övriga transfereringar – Other current transfers received	463	454	1 179	401	330	117	46	466
6 Bruttotulot (4+5) – Bruttoinkomst (4+5) – Gross income (4+5)	56 879	77 375	69 053	84 931	54 005	85 374	87 866	44 065
7 Maksetut tulonsiirrot – Betalda transfereringar – Current transfers paid	13 845	20 853	13 832	23 083	10 773	22 421	22 023	10 424
7.1 Tulovero valtiolle – Inkomstskatt till staten – State income tax	5 140	7 185	5 358	9 068	2 818	8 773	6 989	3 380
7.2 Kunnallisvero – Kommunalskatt – Municipal tax	6 264	9 551	6 089	9 869	5 820	9 611	10 485	5 107
7.3 Muut maksetut tulonsiirrot – Övriga betalda transfereringar – Other current transfers paid	2 441	4 118	2 385	4 146	2 134	4 037	4 549	1 936
8 Käytettävissä olevat tulot (6–7) – Disponibel inkomst (6–7) – Disposable income (6–7)	43 034	56 522	55 221	61 848	43 233	62 952	65 843	33 642
Rahatulot – Penninginkomst – Cash income	54 136	73 460	65 051	80 478	50 455	80 402	82 499	41 339
Käytettävissä olevat rahatulot – Disponibel penninginkomst – Disposable cash income	40 291	52 607	51 219	57 396	39 683	57 981	60 476	30 915
Valtionveron alaiset tulot – Skattepliktiga in- komster vid statsbeskattningen – Income sub- ject to state taxation	49 625	68 277	51 335	72 419	46 046	76 365	78 831	38 236

**7. Kotitalouksien tulojen rakenne kotitalouden elinvaiheen mukaan 2005.
Hushållens inkomststruktur efter hushållens livsfas 2005.
Household income: structure by stage of life cycle 2005.**

Keskisarvo – Medeltal – Mean, €	Yhden hengen taloudet – Enpersonshushåll – One-person households				Yksin- huoltaja- taloudet Ensamför- sörjar- hushåll Single- parent households	Lapsettomat parit – Par utan barn – Childless couples			
	Vuotta – År – Years			Yhteensä Totalt Total		Vuotta – År – Years			Yhteensä Totalt Total
	- 34	35-64	65-			- 34	35-64	65-	
Kotitalouksia haastattelussa – Hushåll i intervjun – Number of households interviewed	760	1 019	619	2 398	296	596	2 021	963	3 580
Kotitalouksia perusjoukossa – Hushåll i populationen – Number of households in population, 1000	232,8	392,4	315,0	940,2	80,8	149,8	359,6	206,7	716,1
Kotitalouden keskimäärin – Hushållets medelstorlek – Average size of households	1,00	1,00	1,00	1,00	2,59	2,00	2,00	2,00	2,00
Aikuisia keskimäärin – Vuxna i medeltal – Average number of adults	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	2,00	2,00	2,00	2,00
Lapsia keskimäärin – Barn i medeltal – Average number of children	-	-	-	-	1,59	-	-	-	-
Kulutussyksiköitä keskimäärin – Konsumtionsenheter i medeltal – Average number of consumption units	1,00	1,00	1,00	1,00	1,58	1,50	1,50	1,50	1,50
Ammatissa toimivia keskimäärin – Yrkesverksamma i medeltal – Average number of economically active household members	0,57	0,57	-	0,38	0,73	1,42	1,32	0,06	0,98
1 Palkat – Löner – Wages and salaries joista: luontoisedut ja työsuhdeoptiot – av vilka: i naturaförmåner och anställningsoptioner – of which: fringe benefits and incentive stock options	14 443	16 676	34	10 548	18 098	34 909	36 597	1 379	26 077
2 Yrittäjätulot – Företagarinkomst – Entrepreneurial income	500	1 044	395	692	962	1 267	3 748	1 042	2 448
2.1 Maataloudesta – Av jordbruk – From agriculture	41	138	12	72	177	198	498	133	330
2.2 Metsätaloudesta – Av skogsbruk – From forestry	-2	177	225	149	98	153	628	507	494
2.3 Muusta yrittäjätoiminnasta – Av annan företagarkerksamhet – From other industries	461	728	158	471	687	916	2 622	402	1 624
3 Omaisuustulot – Kapitalinkomst – Income from property	670	3 095	3 974	2 789	2 033	5 261	8 508	7 623	7 573
3.1 Korot – Räntor – Interest income	25	150	158	122	72	184	288	339	281
3.2 Osingot – Dividender – Dividends	104	430	382	333	154	3 664	1 718	716	1 836
3.3 Vuokrat ja käyttöoikeusmaksut – Hyror och royalty – Rents and royalties	87	189	279	194	54	88	764	590	572
3.4 Laskennalliset nettovuokrat omistusasunnoista – Beräknade nettohyror från ägarbostäder – Imputed net rents of owner- occupied dwellings	348	1 825	2 411	1 656	1 630	782	3 737	3 808	3 139
3.5 Myyntivoitot – Realisationsvinst – Realised capital gains	75	323	473	312	82	486	1 414	1 692	1 300
3.6 Yksityisiin vakuutuksiin perustuvat eläkkeet ja korvaukset – Pensioner och ersätningar på basis av privata försäkringar – Pensions and compensations based on private insurances	30	178	270	172	41	58	587	479	445
4 Tuotannontekijätulot (1+2+3) – Faktorinkomst (1+2+3) – Factor income (1+2+3)	15 613	20 815	4 403	14 029	21 094	41 437	48 853	10 043	36 098

(7. jatk. – forts. – cont.)

Keskiarvo – Medeltal – Mean, €	Yhden hengen taloudet – Enpersonshushåll – One-person households				Yksin- huoltaja- taloudet Ensamför- sörjar- hushåll Single- parent households	Lapsettomat parit – Par utan barn – Childless couples			
	Vuotta – År – Years			Yhteensä Totalt Total		Vuotta – År – Years			Yhteensä Totalt Total
	– 34	35–64	65–			– 34	35–64	65–	
5 Saadut tulonsiirrot – Erhållna transfereringar – Current transfers received	3 668	6 447	14 920	8 598	10 452	4 469	11 012	29 101	14 866
5.1 Ansioläkkeet – Förvärvspensioner – Occupational pensions	79	3 222	11 432	5 194	1 294	34	7 514	24 993	10 996
5.2 Kansaneläkkeet – Folkpensioner – National pensions	490	729	2 529	1 273	552	94	579	3 004	1 178
5.3 Muut sosiaaliturvaetuudet – Övriga socialskyddsformåner – Other social security benefits	358	965	214	563	987	648	2 136	353	1 310
5.4 Sosiaalivastuukset – Socialbidrag – Social assistance allowances	2 054	1 268	293	1 136	6 123	2 862	544	291	955
5.5 Muut tulonsiirrot – Övriga transfereringar – Other current transfers received	687	263	453	432	1 496	832	239	460	427
6 Bruttotulot (4+5) – Bruttoinkomst (4+5) – Gross income (4+5)	19 281	27 263	19 323	22 626	31 546	45 906	59 865	39 144	50 964
7 Maksetut tulonsiirrot – Betalda transfereringar – Current transfers paid	4 131	6 755	3 019	4 853	5 864	10 235	15 648	7 463	12 153
7.1 Tulovero valtiolle – Inkomstskatt till staten – State income tax	1 013	2 055	854	1 395	1 506	2 889	5 231	2 253	3 882
7.2 Kunnallisvero – Kommunalskatt – Municipal tax	2 174	3 312	1 900	2 557	3 124	5 058	7 436	4 548	6 105
7.3 Muut maksetut tulonsiirrot – Övriga betalda transfereringar – Other current transfers paid	944	1 388	264	902	1 234	2 288	2 981	662	2 167
8 Käytettävissä olevat tulot (6–7) – Disponibel inkomst (6–7) – Disposable income (6–7)	15 150	20 509	16 305	17 773	25 682	35 671	44 217	31 681	38 811
Rahatulot – Penninginkomst – Cash income	18 812	25 368	16 755	20 859	29 914	45 010	56 073	35 141	47 717
Käytettävissä olevat rahatulot – Disponibel penninginkomst – Disposable cash income	14 680	18 614	13 736	16 006	24 050	34 776	40 426	27 678	35 564
Valtionveron alaiset tulot – Skattepliktiga inkomster vid statsbeskattningen – Income subject to state taxation	16 902	23 739	15 073	19 143	23 136	40 859	53 853	33 258	45 190

(7. jatk. – forts. – cont.)

(7. jatk. – forts. – cont.)

Keskiarvo – Medeltal – Mean, €	Parit, joilla lapsia – Par med barn – Couples with children					Muut Övriga Other
	Kaikki lapset alle 7 v – Alla barn under 7 år – All children under 7 years	Nuorin alle 7 v – Det yngsta under 7 år – Youngest child under 7 years	Nuorin 7–12 v – Det yngsta 7–12 år – Youngest child 7–12 years	Nuorin 13–17 v – Det yngsta 13–17 år – Youngest child 13–17 years	Yhteensä Totalt Total	
Kotitalouksia haastattelussa – Hushåll i intervjun – Number of households interviewed	736	577	732	538	2 583	2 011
Kotitalouksia perusjoukossa – Hushåll i populationen – Number of households in population, 1000	148,0	92,0	121,0	69,9	430,9	267,0
Kotitalouden keskimääräinen – Hushållets medelstorlek – Average size of households	3,52	4,91	4,01	3,35	3,93	3,39
Aikuisia keskimäärin – Vuxna i medeltal – Average number of adults	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,86
Lapsia keskimäärin – Barn i medeltal – Average number of children	1,52	2,91	2,01	1,35	1,93	0,52
Kulutussyksiköitä keskimäärin – Konsumtionsenheter i medeltal – Average number of consumption units	1,96	2,42	2,19	2,12	2,15	2,15
Ammatissa toimivia keskimäärin – Yrkesverksamma i medeltal – Average number of economically active house- hold members	1,44	1,62	1,81	1,72	1,63	1,48
1 Palkat – Löner – Wages and salaries joista: luontoisedut ja työsuhdeoptiot – av vilka: i naturaförmåner och anställningsoptioner – of which: fringe benefits and incentive stock options	40 645	46 088	56 368	50 310	47 790	38 244
2 Yrittäjätulot – Företagarinkomst – Entrepreneurial income	2 587	3 914	4 666	5 623	3 947	5 242
2.1 Maataloudesta – Av jordbruk – From agriculture	425	852	736	1 504	778	1 370
2.2 Metsätaloudesta – Av skogsbruk – From forestry	282	468	578	941	512	1 220
2.3 Muusta yrittäjätoiminnasta – Av annan företagarverksamhet – From other industries	1 880	2 594	3 353	3 178	2 657	2 652
3 Omaisuustulot – Kapitalinkomst – Income from property	5 745	7 101	10 096	16 169	8 948	8 710
3.1 Korot – Räntor – Interest income	248	185	202	513	265	271
3.2 Osingot – Dividender – Dividends	2 566	1 881	1 339	6 235	2 671	1 663
3.3 Vuokrat ja käyttöoikeusmaksut – Hyror och royalty – Rents and royalties	233	490	504	1 474	565	581
3.4 Laskennalliset nettovuokrat omistusasunnoista – Beräknade nettohyror från ägarbostäder – Imputed net rents of owner- occupied dwellings	1 934	3 706	4 090	4 431	3 323	3 957
3.5 Myyntivoitot – Realisationsvinst – Realised capital gains	708	734	3 819	3 154	1 984	1 891
3.6 Yksityisiin vakuutuksiin perustuvat eläkkeet ja korvaukset – Pensioner och ersättningar på basis av privata försäkringar – Pensions and compensations based on private insurances	56	105	141	362	140	346
4 Tuotannontekijätulot (1+2+3) – Faktorinkomst (1+2+3) – Factor income (1+2+3)	48 977	57 103	71 130	72 102	60 684	52 196

(7. jatk. – forts. – cont.)

Keskiarvo – Medeltal – Mean, €	Parit, joilla lapsia – Par med barn – Couples with children				Yhteensä Totalt Total	Muut Övriga Other
	Kaikki lapset alle 7 v – Alla barn under 7 år – All children under 7 years	Nuorin alle 7 v – Det yngsta under 7 år – Youngest child under 7 years	Nuorin 7–12 v – Det yngsta 7–12 år – Youngest child 7–12 years	Nuorin 13–17 v – Det yngsta 13–17 år – Youngest child 13–17 years		
5 Saadut tulonsiirrot – Erhållna transfereringar – Current transfers received	9 254	10 011	6 661	6 798	8 289	12 455
5.1 Ansioeläkkeet – Förvärvspensioner – Occupational pensions	149	247	624	2 329	657	5 953
5.2 Kansaneläkkeet – Folkpensioner – National pensions	154	179	303	328	230	2 048
5.3 Muut sosiaaliturvauudet – Övriga socialskyddsformåner – Other social security benefits	4 055	2 533	1 683	1 564	2 660	1 535
5.4 Sosiaalivastukset – Socialbidrag – Social assistance allowances	4 277	6 552	3 625	2 261	4 252	2 580
5.5 Muut tulonsiirrot – Övriga transfereringar – Other current transfers received	619	500	426	317	490	339
6 Bruttotulot (4+5) – Bruttoinkomst (4+5) – Gross income (4+5)	58 231	67 114	77 791	78 900	68 973	64 652
7 Maksetut tulonsiirrot – Betalda transfereringar – Current transfers paid	14 382	16 325	21 063	20 431	17 654	15 111
7.1 Tulovero valtiolle – Inkomstskatt till staten – State income tax	4 506	5 235	7 980	7 890	6 186	5 067
7.2 Kunnallisvero – Kommunalskatt – Municipal tax	7 044	7 810	9 191	8 791	8 094	7 190
7.3 Muut maksetut tulonsiirrot – Övriga betalda transfereringar – Other current transfers paid	2 832	3 280	3 892	3 749	3 374	2 854
8 Käytettävissä olevat tulot (6–7) – Disponibel inkomst (6–7) – Disposable income (6–7)	43 849	50 790	56 727	58 470	51 319	49 540
Rahatulot – Penninginkomst – Cash income	56 215	63 372	73 685	74 467	65 610	60 639
Käytettävissä olevat rahatulot – Disponibel penninginkomst – Disposable cash income	41 832	47 048	52 621	54 037	47 955	45 527
Valtionveron alaiset tulot – Skattepliktiga inkomster vid statsbeskattningen – Income subject to state taxation	51 479	56 418	68 434	67 563	59 904	56 426

**8. Kotitalouksien tulotaso sosioekonomisen aseman mukaan 2005.
Hushällens inkomstnivå efter socioekonomisk ställning 2005.
Income level of households by socio-economic group 2005.**

Sosioekonominen asema Socioekonomisk ställning Socio-economic group	Koti- talouksia Hushäll Households		Henkilöitä keskimäärin Personer i medeltal	Kulutus- yksiköitä keskimäärin Konsum- tionens- heter i medeltal Consump- tion units on average	Ammatissa toimivia keskimäärin Yrkesverk- samma i medeltal Econom- ically active on average	Tulotaso – Inkomstnivå – <i>Income level</i> Keskiarvo – Medeltal – <i>Mean, €</i>			
	Haastatte- lussa I intervjun In interview	Perus- joukossa I popula- tion In popula- tion, 1000	<i>Persons on average</i>			Palkka- ja yrittäjätulot Löner och företagar- inkomst <i>Earnings</i>	Tuotannon- tekijätulot Faktorin- komst <i>Factor income</i>	Bruttotulot Gross income	Käytettä- vissä olevat tulot Disponibel inkomst <i>Disposable income</i>
Kaikki kotitaloudet – Samtliga hushäll – All households	10 868	2 435,0	2,13	1,50	0,91	27 284	33 194	44 065	33 642
1 Yrittäjät – Företagare – Employers and own-account workers	2 133	186,9	2,85	1,80	1,60	42 138	60 867	67 454	52 458
1.1 Maatalousyrittäjät – Lantbruksföretagare – Self-employed in agriculture	821	43,7	3,31	2,02	1,78	43 638	56 415	64 359	52 448
1.1.1 Maataloustyönantajat – Lantbruksarbetsgivare – Employers in agriculture	119	6,6	3,67	2,17	1,96	61 989	94 021	100 950	81 605
1.1.2 Maatalouden yksinäisyrittäjät – Lantbruksensamföretagare – Own-account workers in agriculture	702	37,2	3,25	2,00	1,75	40 403	49 785	57 908	47 308
1.2 Muut yrittäjät – Övriga företagare – Other self-employed persons	1 312	143,2	2,71	1,74	1,54	41 681	62 226	68 398	52 462
1.2.1 Pientyönantajat – Småföretaga- re – Small employers	460	40,8	2,92	1,83	1,60	44 401	62 980	69 553	53 771
1.2.2 Muut työnantajat – Övriga arbetsgivare – Other employers	216	28,5	3,18	1,92	1,68	56 599	104 234	110 680	84 335
1.2.3 Yksinäisyrittäjät – Ensamföreta- gare – Own-account workers	519	58,2	2,46	1,64	1,49	32 626	41 780	46 790	36 626
1.2.4 Vapaiden ammattien harjoittajat – Fria yrkesutövare – Self- employed persons in liberal professions	117	15,7	2,24	1,53	1,30	41 111	59 827	68 771	49 924
2 Ylemmät toimihenkilöt – Högre tjänste- män – Upper-level salaried employees	2 003	406,3	2,67	1,71	1,57	63 725	73 161	78 390	54 750
2.1 Johtotehtävissä toimivat ylemmät toimihenkilöt – Högre tjänstemän i ledande ställning – Senior officials and upper management	791	137,5	2,89	1,81	1,68	82 398	94 444	99 509	66 866
2.2 Suunnittelu- ja tutkimustehtävissä toimivat ylemmät toimihenkilöt – Högre tjänstemän inom planering och forskning – Senior officials and employees in research and planning	564	128,5	2,60	1,67	1,54	54 322	63 433	68 220	49 414
2.3 Opetustehtävissä toimivat ylemmät toimihenkilöt – Högre tjänstemän inom utbildning – Senior officials and employees in education and training	328	69,5	2,58	1,68	1,54	50 366	55 427	61 401	44 649
2.4 Muut ylemmät toimihenkilöt – Övriga högre tjänstemän – Other senior officials and employees	320	70,8	2,44	1,62	1,45	57 646	66 898	72 517	50 827
3 Alemmat toimihenkilöt – Lägre tjänste- män – Lower-level salaried employees	1 560	391,1	2,31	1,57	1,42	35 708	39 375	44 865	34 282
3.1 Työnjohtotehtävissä toimivat alemmat toimihenkilöt – Lägre tjänstemän i förmansställning – Supervisors	345	80,9	2,55	1,66	1,54	43 416	48 130	52 917	39 531
3.2 Itsenäistä toimistotyötä tekevät alemmat toimihenkilöt – Lägre tjänstemän med självständigt kontorsarbete – Lower-level salaried employees, independent work	619	163,0	2,23	1,53	1,40	34 588	37 839	42 979	33 006

(8. jatk. – forts. – cont.)

Sosioekonominen asema Socioekonomisk ställning Socio-economic group	Kotitalouksia Hushåll Households		Henkilöitä keskimäärin Personer i medeltal Persons on average	Kulutus- yksiköitä keskimäärin Konsum- tionsen- heter i medeltal Consump- tion units on average	Ammatissa toimivia keskimäärin Yrkesverk- samma i medeltal Economically active on average	Tulotaso – Inkomstnivå – Income level Keskiarvo – Medeltal – Mean, €			
	Haastatte- lussa I intervjun In interview	Perus- joukossa I popula- tionen In populati- on, 1000				Palkka- ja yrittäjätulot Löner och företagar- inkomst Earnings	Tuotannon- tekijätulot Faktorin- komst Factor income	Bruttotulot Bruttoin- komst Gross income	Käytettä- vissä olevat tulot Disponibel inkomst Disposable income
3.3 Epäitsenäistä toimistotyötä tekevät alemmat toimihenkilöt – Lägre tjänstemän med osjälvständigt kontorsarbete – Lower-level salaried employees, routine work	51	15,3	2,21	1,52	1,35	30 407	33 806	39 554	31 235
3.4 Muut alemmat toimihenkilöt – Övriga lägre tjänstemän – Other lower-level salaried employees	545	131,9	2,28	1,56	1,38	32 984	36 554	42 877	32 994
4 Työntekijät – Arbetare – Workers	1 814	467,5	2,51	1,65	1,46	35 605	38 602	44 775	34 459
4.1 Maataloustyöntekijät – Lantbruks- arbetare – Workers in agriculture, forestry etc.	70	15,6	2,75	1,76	1,32	26 365	29 538	37 752	30 420
4.2 Teollisuustyöntekijät – Industri- arbetare – Manufacturing workers	940	236,1	2,62	1,70	1,51	38 930	42 197	48 265	36 734
4.3 Muut tuotantotyöntekijät – Övriga produktionsarbetare – Other production workers	285	70,1	2,52	1,66	1,51	35 304	38 264	44 300	34 191
4.4 Jakelu- ja palvelutyöntekijät – Distributions och servicearbetare – Distribution and service workers	519	145,7	2,29	1,57	1,38	31 351	33 908	40 101	31 334
5 Opiskelijat – Studerande – Students	381	82,9	1,29	1,13	0,01	4 516	4 974	11 860	10 752
6 Eläkeläiset – Pensionärer – Pensioners	2 394	741,7	1,48	1,24	0,04	1 675	6 985	27 742	22 928
6.1 Eläkkeellä olevat maatalousyrittäjät – Pensionerade lantbruksföretagare – Retired farmers, etc.	311	76,8	1,57	1,29	0,02	2 349	6 849	21 915	20 113
6.2 Muut eläkkeellä olevat yrittäjät – Övriga pensionerade företagare – Other retired self-employed persons	188	50,7	1,55	1,27	0,07	2 604	13 308	32 203	26 908
6.3 Eläkkeellä olevat ylemmät toimi- henkilöt – Pensionerade högre tjänstemän – Retired upper-level salaried employees	414	104,6	1,61	1,30	0,08	3 405	12 935	46 069	35 148
6.4 Eläkkeellä olevat alemmat toimi- henkilöt – Pensionerade lägre tjänstemän – Retired lower-level salaried employees	595	194,7	1,45	1,22	0,04	1 381	6 393	28 020	22 796
6.5 Eläkkeellä olevat työntekijät – Pensionerade arbetare – Retired workers	813	278,5	1,46	1,23	0,03	1 042	4 519	22 954	19 524
6.6 Muut eläkeläiset – Övriga pensionärer – Other pensioners	73	36,3	1,14	1,07	0,00	401	3 390	16 293	14 954
7 Työttömät – Arbetslösa – Unemployed	459	125,2	1,64	1,27	0,04	2 736	4 191	17 240	15 041
8 Muut – Övriga – Others	124	33,3	2,33	1,48	0,03	2 930	4 819	19 270	17 063

**9. Kotitalouksien tulotaso aikuisten ja lasten lukumäärän mukaan 2005.
Hushällens inkomstnivå efter antalet vuxna och barn 2005.
Income level of households by number of adults and children 2005.**

Aikuisten ja lasten lukumäärä Antalet vuxna och barn Number of adults and children	Kotitalouksia Hushåll Households		Henkilöitä keski- määrin Personer i medeltal Persons on average	Kulutus- yksiköitä keski- määrin Konsumtions- enheter i medeltal Consumption units on average	Ammatissa toimivia keski- määrin Yrkesverk- samma i medeltal Economically active on average	Tulotaso – Inkomstnivå – Income level Keskiarvo – Medeltal – Mean, €				Käytettä- vissä olevat tulot Disponibel inkomst Disposable income Mediaani Median
	Haastatte- lussa I intervjun In inter- view	Perusjou- kossa I populatio- nen In populati- on, 1000				Palkka- ja yrittäjä- tulot Löner och företagar- inkomst Earnings	Tuotan- tontekijä- tulot Faktorin- komst Factor income	Bruttotulot Brutto- inkomst Gross income	Käytettä- vissä olevat tulot Disponibel inkomst Disposable income	
Kaikki kotitaloudet – Samtliga hushåll – All households	10 868	2 435,0	2,13	1,50	0,91	27 284	33 194	44 065	33 642	28 194
1 aikuinen – 1 vuxen – 1 adult	2 398	940,2	1,00	1,00	0,38	11 240	14 029	22 626	17 773	15 133
2 aikuista – 2 vuxna – 2 adults	3 848	775,1	2,00	1,50	0,96	27 819	35 136	49 894	38 092	33 313
3 aikuista – 3 vuxna – 3 adults	802	99,0	3,00	2,00	1,53	45 614	56 265	69 722	53 239	47 412
4 aikuista – 4 vuxna – 4 adults	170	22,8	4,00	2,50	1,70	47 974	54 450	69 778	54 384	54 327
1 aikuinen, 1 lapsi – 1 vuxen, 1 barn – 1 adult, 1 child	167	46,7	2,00	1,39	0,76	19 698	21 526	29 385	23 364	22 246
1 aikuinen, 2 lasta – 1 vuxen, 2 barn – 1 adult, 2 children	94	25,5	3,00	1,69	0,78	20 698	23 012	33 640	27 475	26 260
2 aikuista, 1 lapsi – 2 vuxna, 1 barn – 2 adults, 1 child	953	171,1	3,00	1,86	1,58	46 835	54 533	62 053	46 236	41 922
2 aikuista, 2 lasta – 2 vuxna, 2 barn – 2 adults, 2 children	1 074	181,9	4,00	2,17	1,64	54 181	61 928	69 733	51 510	46 596
2 aikuista, 3 lasta – 2 vuxna, 3 barn – 2 adults, 3 children	459	71,5	5,00	2,51	1,60	53 641	66 793	77 322	58 048	46 554
2 aikuista, vähintään 4 lasta – 2 vuxna, minst 4 barn – 2 adults, at least 4 children	178	22,5	6,68	3,07	1,50	45 477	56 051	70 865	55 280	48 142
3 aikuista, 1 lapsi – 3 vuxna, 1 barn – 3 adults, 1 child	296	32,8	4,00	2,45	1,97	61 807	73 137	80 423	59 808	55 910
3 aikuista, 2 lasta – 3 vuxna, 2 barn – 3 adults, 2 children	161	15,6	5,00	2,82	2,06	70 361	82 398	89 099	65 185	58 658
3 aikuista, vähintään 3 lasta – 3 vuxna, minst 3 barn – 3 adults, at least 3 children	78	7,7	6,52	3,30	1,78	51 516	62 031	76 358	59 418	57 396
4 aikuista, 1 lapsi – 4 vuxna, 1 barn – 4 adults, 1 child	75	7,7	5,00	2,92	2,25	70 337	89 832	100 401	75 888	64 216
Muut – Övriga – Others	115	14,9	5,67	2,87	1,28	30 968	34 738	54 942	46 105	37 451

**10. Kotitalouksien tulotaso suuralueen¹ ja kuntaryhmän mukaan 2005.
Hushållens inkomstnivå efter storområde¹ och kommungrupp 2005.
Income level of households by major region¹ and municipal group 2005.**

Suuralue ja kuntaryhmä Storområde och kommungrupp Major region and municipal group	Kotitalouksia Hushåll Households		Henkilöitä keskimäärin	Kulutus- yksiköitä keskimäärin	Ammatissa toimivia keskimäärin	Tulotaso – Inkomstnivå – Income level Keskiarvo – Medeltal – Mean, €			
	Haastattelussa i intervjun In interview	Perus- joukossa i populationen In population, 1000	Personer i medeltal Persons on average	Konsumtions- enheter i medeltal Consumption units on average	Yrkesverk- samma i medeltal Economically active on average	Palkka- ja yrittäjätulot Löner och företagar- inkomst Earnings	Tuotannon- tekijätulot Faktorin- komst Factor income	Bruttotulot Bruttoin- komst Gross income	Käytettävissä olevat tulot Disponibel inkomst Disposable income
Yhteensä – Totalt – Total	10 868	2 435,0	2,13	1,50	0,91	27 284	33 194	44 065	33 642
<i>Kaupunkimaiset kunnat – Urban kommuner – Urban municipalities</i>	6 111	1 587,4	2,02	1,45	0,90	28 319	34 638	45 160	34 008
<i>Taajaan asutut kunnat – Tätortskommuner – Semi urban municipalities</i>	2 016	388,4	2,33	1,58	0,97	27 901	32 852	43 970	34 006
<i>Maaseutumaiset kunnat – Landbygdskommuner – Rural municipalities</i>	2 741	459,2	2,32	1,59	0,87	23 185	28 494	40 361	32 069
Etelä-Suomi – Södra Finland – Southern Finland									
Yhteensä – Totalt – Total	4 878	1 220,8	2,07	1,47	0,94	29 771	36 072	46 635	35 005
<i>Kaupunkimaiset kunnat – Urban kommuner – Urban municipalities</i>	3 437	940,8	1,99	1,43	0,92	29 988	36 443	46 927	34 966
<i>Pääkaupunkiseutu – Huvudstadregion – Greater Helsinki</i>	1 725	480,5	1,96	1,42	0,95	34 183	41 978	52 193	38 068
<i>Muut kaupunkimaiset kunnat – Övriga urban kommuner – Other urban municipalities</i>	1 712	460,3	2,02	1,45	0,88	25 609	30 665	41 429	31 728
<i>Taajaan asutut kunnat – Tätortskommuner – Semi urban municipalities</i>	769	158,6	2,39	1,60	1,09	32 276	37 574	47 845	36 340
<i>Maaseutumaiset kunnat – Landbygdskommuner – Rural municipalities</i>	672	121,4	2,23	1,55	0,88	24 813	31 229	42 793	33 568
Länsi-Suomi – Västra Finland – Western Finland									
Yhteensä – Totalt – Total	2 968	614,8	2,18	1,52	0,91	25 673	31 339	42 463	32 870
<i>Kaupunkimaiset kunnat – Urban kommuner – Urban municipalities</i>	1 374	340,5	2,04	1,46	0,89	26 299	32 272	42 963	32 807
<i>Taajaan asutut kunnat – Tätortskommuner – Semi urban municipalities</i>	751	140,9	2,29	1,57	0,94	25 427	30 295	41 881	32 717
<i>Maaseutumaiset kunnat – Landbygdskommuner – Rural municipalities</i>	843	133,4	2,40	1,63	0,94	24 335	30 061	41 802	33 193
Itä-Suomi – Östra Finland – Eastern Finland									
Yhteensä – Totalt – Total	1 608	310,2	2,12	1,49	0,80	21 965	27 452	38 824	30 674
<i>Kaupunkimaiset kunnat – Urban kommuner – Urban municipalities</i>	672	154,4	2,03	1,45	0,82	23 196	30 101	40 980	31 842
<i>Taajaan asutut kunnat – Tätortskommuner – Semi urban municipalities</i>	196	37,2	2,13	1,50	0,74	20 988	25 692	37 355	29 977
<i>Maaseutumaiset kunnat – Landbygdskommuner – Rural municipalities</i>	740	118,6	2,22	1,54	0,78	20 669	24 554	36 477	29 371
Pohjois-Suomi – Norra Finland – Northern Finland									
Yhteensä – Totalt – Total	1 331	277,4	2,31	1,57	0,91	25 661	30 440	41 534	32 195
<i>Kaupunkimaiset kunnat – Urban kommuner – Urban municipalities</i>	597	146,6	2,14	1,49	0,93	27 380	32 548	42 509	32 282
<i>Taajaan asutut kunnat – Tätortskommuner – Semi urban municipalities</i>	300	51,6	2,43	1,61	0,89	26 196	30 490	42 538	33 259
<i>Maaseutumaiset kunnat – Landbygdskommuner – Rural municipalities</i>	434	79,2	2,53	1,68	0,87	22 130	26 506	39 075	31 339
Ahvenanmaa – Åland									
Yhteensä – Totalt – Total	83	11,8	2,02	1,46	1,02	31 963	47 885	58 937	44 833
<i>Kaupunkimaiset kunnat – Urban kommuner – Urban municipalities</i>	31	5,1	2,00	1,48	1,18	37 367	56 949	68 631	52 563
<i>Taajaan asutut kunnat – Tätortskommuner – Semi urban municipalities</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Maaseutumaiset kunnat – Landbygdskommuner – Rural municipalities</i>	52	6,7	2,03	1,45	0,90	27 830	40 954	51 525	38 922

¹ Vuoden 2003 NUTS2-luokituksen mukainen suuralue.
Storområdesindelning enligt 2003 års NUTS2-klassificering.
Classification of major areas according to the NUTS2 classification for 2003.

**11. Kotitalouksien tulotaso viitehenkilön koulutusasteen mukaan 2005.
Hushållens inkomstnivå efter referenspersonens utbildningsnivå 2005.
Income level of households by level of education of reference person 2005.**

Koulutusaste Utbildningsnivå <i>Level of education</i>	Kotitalouksia Hushåll <i>Households</i>		Henkilöitä keski- määrin Personer i medeltal <i>Persons on average</i>	Kulutus- yksiköitä keski- määrin Konsum- tions- enheter i medeltal <i>Consump- tion units on average</i>	Ammatissa toimivia keski- määrin Yrkesverk- samma i medeltal <i>Economi- cally active on average</i>	Tulotaso – Inkomstnivå – <i>Income level</i> Keskiarvo – Medeltal – <i>Mean, €</i>				Käytettä- vissä olevat tulot Disponibel inkomst <i>Disposable income</i>	Mediaani Median <i>Median</i>
	Haastatte- lussa I intervjun <i>In interview</i>	Perus- joukossa I populatio- nen <i>In populati- on, 1000</i>				Paikka- ja yritystulot Löner och företagar- inkomst <i>Earnings</i>	Tuotannon- tekijätulot Faktorin- komst <i>Factor income</i>	Bruttotulot Bruttoin- komst <i>Gross income</i>	Käytettä- vissä olevat tulot Disponibel inkomst <i>Disposable income</i>		
Yhteensä – Totalt – <i>Total</i>	10 868	2 435,0	2,13	1,50	0,91	27 284	33 194	44 065	33 642	28 194	
Perusaste – Grundnivå – <i>Basic education</i>	2 907	754,7	1,76	1,35	0,48	12 225	16 389	30 051	24 469	20 274	
Keskiaste – Mellannivå – <i>Upper secondary education</i>	4 345	934,6	2,19	1,52	1,00	25 610	29 623	38 835	30 404	27 308	
Alin korkea-aste – Lägsta utbildning på högre nivå – <i>Lowest level of tertiary education</i>	1 467	305,4	2,42	1,61	1,17	34 975	43 103	53 284	40 073	36 054	
Alempi korkeakouluaste – Lägre högskolenivå – <i>Undergraduate level</i>	1 001	217,6	2,31	1,57	1,23	41 879	49 841	59 953	43 918	39 863	
Ylempi korkeakouluaste – Högre högskolenivå – <i>Graduate level</i>	1 019	198,6	2,51	1,64	1,34	59 269	73 628	83 045	58 175	48 411	
Tutkijakoulutusaste – Forskarutbildningsnivå – <i>Postgraduate level</i>	129	24,1	2,51	1,66	1,31	70 907	88 761	104 138	69 931	61 044	

12. Kotitalouksien tulotaso asunnon hallintasuhteen ja suuralueen¹ mukaan 2005.
Hushållens inkomstnivå efter bostadens besittningsförhållande och storområde¹ 2005.
Income level of households by tenure status of dwelling and major area¹ 2005.

	Kotitalouksia Hushåll Households		Henkilöitä keski- määrin Personer i medeltal Persons on average	Kulutus- yksiköitä keski- määrin Konsum- tionsen- heter i medeltal Consump- tion units on average	Ammatissa toimivia keski- määrin Yrkesverk- samma i medeltal Economical- ly active on average	Asuinpin- ta-ala keski- määrin Bostadsyta i medeltal Floor area of dwelling on average	Tulotaso – Inkomstnivå – Income level Keskiarvo – Medeltal – Mean, €			
	Haastatte- lussa i intervjun In inter- view	Perus- joukossa i popula- tionen In popula- tion, 1000					Palkka- ja yrittäjä- tulot Löner och företagar- inkomst Earnings	Tuotan- non- tekijätulot Faktorin- komst Factor income	Bruttotulot Bruttoin- komst Gross income	Käytettä- vissä olevat tulot Disponibel inkomst Dispo- sable income
Yhteensä – Totalt – Total	10 868	2 435,0	2,13	1,50	0,91	87,2	27 284	33 194	44 065	33 642
Oma asunto – Egen bostad – Owner-occupied dwelling	8 185	1 636,4	2,32	1,58	1,02	103,1	32 329	40 517	52 376	39 618
Vuokra-asunto – Hyresbostad – Rented dwelling	2 515	748,1	1,73	1,32	0,67	54,7	16 611	17 899	26 686	21 190
Etelä-Suomi – Södra Finland – Southern Finland										
Yhteensä – Totalt – Total	4 878	1 220,8	2,07	1,47	0,94	83,4	29 771	36 072	46 635	35 005
Oma asunto – Egen bostad – Owner-occupied dwelling	3 496	773,3	2,24	1,55	1,04	100,2	35 754	44 589	56 237	41 700
Vuokra-asunto – Hyresbostad – Rented dwelling	1 271	413,9	1,75	1,32	0,74	54,1	18 829	20 871	29 520	23 120
Länsi-Suomi – Västra Finland – Western Finland										
Yhteensä – Totalt – Total	2 968	614,8	2,18	1,52	0,91	91,9	25 673	31 339	42 463	32 870
Oma asunto – Egen bostad – Owner-occupied dwelling	2 343	441,1	2,37	1,61	1,04	106,7	30 338	38 102	50 094	38 441
Vuokra-asunto – Hyresbostad – Rented dwelling	595	164,4	1,68	1,29	0,59	54,4	13 641	13 940	22 775	18 550
Itä-Suomi – Östra Finland – Eastern Finland										
Yhteensä – Totalt – Total	1 608	310,2	2,12	1,49	0,80	87,3	21 965	27 452	38 824	30 674
Oma asunto – Egen bostad – Owner-occupied dwelling	1 241	219,7	2,28	1,57	0,90	101,1	25 884	33 470	45 489	35 639
Vuokra-asunto – Hyresbostad – Rented dwelling	356	87,3	1,74	1,32	0,56	54,7	12 838	13 235	22 907	18 799
Pohjois-Suomi – Norra Finland – Northern Finland										
Yhteensä – Totalt – Total	1 331	277,4	2,31	1,57	0,91	92,5	25 661	30 440	41 534	32 195
Oma asunto – Egen bostad – Owner-occupied dwelling	1 048	196,0	2,55	1,67	1,03	107,0	30 239	36 820	48 863	37 659
Vuokra-asunto – Hyresbostad – Rented dwelling	269	77,5	1,74	1,32	0,63	58,2	14 864	15 275	24 032	19 152
Ahvenanmaa – Åland										
Yhteensä – Totalt – Total	83	11,8	2,02	1,46	1,02	106,3	31 963	47 885	58 937	44 833
Oma asunto – Egen bostad – Owner-occupied dwelling	57	6,3	2,53	1,70	1,15	148,5	41 181	70 686	87 676	66 266
Vuokra-asunto – Hyresbostad – Rented dwelling	24

¹ Vuoden 2003 NUTS2-luokituksen mukainen suuralue.
Storområdesindelning enligt 2003 års NUTS2-klassificering.
Classification of major areas according to the NUTS2 classification for 2003.

13. Viljelijätalouksien, maanviljelijätalouksien ja osa-aikaviljelijöiden tulotaso tilan pääasiallisen tuotantosuunnan mukaan 2005.
Odlarhushållens, jordbrukarhushållens och deltidsodlarnas inkomstnivå efter gårdens huvudsakliga produktionsinriktning 2005.
Income level of crop growing, farming and part-time farming households according to the farm's main line of production 2005.

Maatilan tuotantosuunta Jordbrukslägenhets produktionsinriktning Main type of production of farm	Kotitalouksia Hushåll Households		Henkilöitä keski- määrin Personer i medeltal Persons on average	Kulutus- yksiköitä keski- määrin Konsum- tions- enheter i medeltal Consumption units on average	Ammatissa toimivia keski- määrin Yrkesverk- samma i medeltal Economical- ly active on average	Tulotaso – Inkomstnivå – Income level Keskiarvo – Medeltal – Mean, €				
	Haastat- telussa i interv- jun In inter- view	Perus- joukossa i popula- tionen In popu- lation, 1000				Tulot maata- loudesta Inkomst av jord- bruk Income from ag- riculture	Tulot metsä- taloudesta Inkomst av skogsbruk Income from forestry	Tuotan- non- tekijätu- lot Faktorin- komst Factor income	Bruttotu- lot Bruttoin- komst Gross income	Käytettä- vissä ole- vat tulot Dis- ponibel Dis- posable income
Kaikki viljelijätaloudet – Samtliga jordbrukarhushåll – All farmer households										
Yhteensä – Totalt – Total	1 092	70,3	3,09	1,94	1,64	13 233	7 128	54 586	64 016	50 898
Kotieläintalous – Boskapsskötsel – Livestock farming	524	25,7	3,44	2,08	1,83	22 761	6 143	49 958	59 022	48 068
Kasvinviljely – Växtodling – Crop cultivation	449	35,7	2,85	1,84	1,53	7 918	4 690	54 832	64 368	50 032
Muu tuotanto – Övrig produktion – Other production	119	8,9	3,02	1,92	1,48	6 998	19 814	67 027	77 090	62 602
Maanviljelijätaloudet – Jorsbrukarhushåll – Farmers										
Yhteensä – Totalt – Total	752	38,1	3,40	2,06	1,82	22 012	10 047	58 200	66 505	54 028
Kotieläintalous – Boskapsskötsel – Livestock farming	478	22,3	3,53	2,12	1,89	25 441	7 062	52 643	61 414	50 003
Kasvinviljely – Växtodling – Crop cultivation	212	12,1	3,16	1,97	1,73	18 157	8 731	61 997	69 458	55 263
Muu tuotanto – Övrig produktion – Other production	62	3,7	3,35	2,06	1,68	13 954	32 209	79 208	87 456	74 149
Osa-aikaviljelijätaloudet – Deltidsjordbrukarhushåll – Part-time farmers										
Yhteensä – Totalt – Total	340	32,2	2,72	1,79	1,42	2 863	3 679	50 315	61 074	47 201
Kotieläintalous – Boskapsskötsel – Livestock farming	46	3,4	2,85	1,85	1,47	5 337	165	32 504	43 474	35 488
Kasvinviljely – Växtodling – Crop cultivation	237	23,7	2,68	1,78	1,43	2 698	2 629	51 179	61 773	47 365
Muu tuotanto – Övrig produktion – Other production	57	5,1	2,78	1,81	1,34	1 968	10 853	58 220	69 596	54 253

14. Kotitalouksien kulutusyksikköä kohti laskettujen tulojen jakautuminen henkilöiden kesken 2005. Desiiliryhmät on muodostettu henkilöiden kesken kotitalouden kulutusyksikköä kohti lasketun käytettävissä olevan tulon mukaan. Fördelning av hushållens inkomster per konsumtionsenhet för personer 2005. Decilgrupperna har bildats utgående från personer efter hushållens disponibel inkomst per konsumtionsenhet. Distribution of household income per consumption unit between persons 2005. Decile groups have been ordered from persons according to households' disposable income per consumption unit.

Desiiliryhmät Decilgrupper Decile groups	Henkilöitä Personer Persons		Tulo-osuus, % Inkomstandel, % Breakdown of income, %								
	Haastattelussa I intervjun In interview	Perusjoukossa I populationen In population, 1000	Palkat Löner Wages and salaries	Yrittäjätulot Företagarinkomst Entrepreneurial income	Omaisuu- tulot Kapital- inkomst Property income	Tuotannon tekijätulot Faktor- inkomst Factor income	Tulonsiirrot Transfereringar Current transfers		Bruttotulot Bruttoin- komst Gross income	Käytettä- vissä olevat tulot Disponibel inkomst Disposable income	Desiilin yläraja Decils övre gräns Upper limit of decile, €
I	2 364	518,3	1,3	1,9	1,4	1,4	10,7	1,5	3,5	4,2	11 495
II	2 333	518,2	2,6	2,9	2,8	2,7	12,5	2,7	4,9	5,6	13 957
III	2 606	517,5	4,7	4,4	3,7	4,5	11,4	4,4	6,1	6,6	16 144
IV	2 570	518,2	6,4	4,6	4,4	5,9	11,0	5,6	7,1	7,5	18 182
V	2 760	517,9	8,3	6,7	4,7	7,6	10,3	7,3	8,2	8,5	20 270
VI	2 642	517,7	10,2	7,7	5,6	9,2	9,2	8,8	9,2	9,3	22 256
VII	2 819	517,8	12,1	9,3	6,8	11,0	8,3	10,5	10,4	10,3	24 914
VIII	2 969	518,8	14,0	10,9	9,1	13,0	8,2	12,7	11,9	11,6	28 272
IV	3 158	517,0	16,9	14,8	11,3	15,8	8,6	16,0	14,1	13,5	34 476
X	3 818	517,8	23,6	36,8	50,1	29,1	9,7	30,5	24,7	22,8	..
Yhteensä – Totalt – Total	28 039	5 179,2	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	..

15. Kotitalouksien prosenttijakauma desiiliryhmittäin 2005. Desiiliryhmät on muodostettu henkilöiden kesken kotitalouden kulutusyksikköä kohti lasketun käytettävissä olevan tulon perusteella.
Hushållens procentfördelning i decilgrupper efter vissa klassificeringsvariablerna 2005. Decilgrupperna har bildats utgående från personer efter hushållens disponibel inkomst per konsumtionsenhet.
Percentage distribution of households by decile groups according to selected characteristics 2005. Decile groups have been ordered from persons according to households' disposable income per consumption unit 2005.

	Desiiliryhmät – Decilgrupper – Decile groups										Yhteensä Totalt Total	
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X		
Sosioekonominen asema – Socioekonomisk ställning – Socio-economic group												
Maatalousyrittäjät – Lantbruksföretagare – Employers and own-account workers in agriculture		8,2	8,5	10,4	6,7	8,9	8,0	11,1	8,7	9,6	19,8	100,0
Muut yrittäjät – Övriga företagare – Other employers and own-account workers	12,4	7,0	6,2	7,0	5,9	7,8	8,4	7,8	11,0	26,5	100,0	
Ylemmät toimihenkilöt – Högre tjänstemän – Upper-level salaried employees	(0,6)	1,1	3,0	3,4	4,8	9,5	11,7	15,3	21,9	28,8	100,0	
Alemmat toimihenkilöt – Lägre tjänstemän – Lower-level salaried employees	2,3	6,7	11,4	12,5	13,2	14,0	12,3	13,8	8,9	4,8	100,0	
Työntekijät – Arbetare – Workers	3,9	7,5	10,2	12,3	15,4	12,4	12,9	12,3	10,5	2,6	100,0	
Opiskelijat – Studerande – Students	80,6	11,8	5,6	(0,8)	(0,2)	(0,0)	(–)	(–)	(0,8)	(0,2)	100,0	
Eläkeläiset – Pensionärer – Pensioners	15,5	22,6	15,2	11,3	9,1	6,5	5,8	5,1	4,4	4,6	100,0	
Työttömät – Arbetslösa – Unemployed	62,9	16,6	8,4	5,8	3,0	1,2	(0,4)	1,2	(0,4)	(0,1)	100,0	
Muut – Övriga – Others	64,3	18,7	(4,1)	(4,9)	(3,1)	(1,0)	(0,3)	(0,6)	(1,9)	(1,1)	100,0	
Maatalousyrittäjät – Lantbruksföretagare – Employers and own-account workers in agriculture	1,1	1,3	1,8	1,3	1,7	1,6	2,2	1,7	1,8	3,8	1,8	
Muut yrittäjät – Övriga företagare – Other employers and own-account workers	5,4	3,5	3,6	4,4	3,7	5,1	5,5	4,9	6,9	16,6	5,9	
Ylemmät toimihenkilöt – Högre tjänstemän – Upper-level salaried employees	(0,7)	1,6	4,9	6,2	8,6	17,7	22,0	27,2	39,2	51,0	16,7	
Alemmat toimihenkilöt – Lägre tjänstemän – Lower-level salaried employees	2,7	9,2	18,1	21,6	22,6	25,3	22,3	23,7	15,4	8,2	16,1	
Työntekijät – Arbetare – Workers	5,4	12,4	19,3	25,3	31,6	26,9	27,7	25,3	21,6	5,2	19,2	
Opiskelijat – Studerande – Students	20,1	3,4	1,9	(0,3)	(0,1)	(0,0)	(–)	(–)	(0,3)	(0,1)	3,4	
Eläkeläiset – Pensionärer – Pensioners	34,5	59,0	45,6	36,9	29,6	22,4	20,0	16,5	14,2	14,9	30,5	
Työttömät – Arbetslösa – Unemployed	23,7	7,3	4,2	3,2	1,7	0,7	0,2	0,7	(0,2)	(0,1)	5,1	
Muut – Övriga – Others	6,4	2,2	(0,5)	(0,7)	(0,4)	(0,2)	(0,0)	(0,1)	(0,3)	(0,2)	1,4	
Yhteensä – Totalt – Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	
Viitehenkilön ikä – Referenspersonens ålder – Age of reference person												
– 24 vuotta / år / years	41,0	15,2	11,5	7,9	8,7	6,8	4,3	2,7	1,1	0,8	100,0	
25 – 34 vuotta / år / years	13,1	7,2	9,4	10,6	10,7	11,2	10,8	10,3	11,3	5,5	100,0	
35 – 44 vuotta / år / years	8,1	6,3	8,8	11,0	10,5	11,5	10,4	12,8	10,0	10,6	100,0	
45 – 54 vuotta / år / years	10,4	6,4	6,3	6,7	9,0	9,7	11,4	12,4	13,3	14,5	100,0	
55 – 64 vuotta / år / years	9,6	8,9	7,1	7,4	9,0	7,8	9,8	11,5	13,4	15,4	100,0	
65 – vuotta / år / years	13,9	23,9	17,0	11,4	8,6	6,4	5,5	4,4	4,0	5,0	100,0	
– 24 vuotta / år / years	25,9	11,3	9,8	7,3	8,0	6,6	4,1	2,4	1,0	0,8	8,6	
25 – 34 vuotta / år / years	13,4	8,7	12,9	15,9	15,9	17,6	17,0	15,4	16,9	8,2	14,0	
35 – 44 vuotta / år / years	10,4	9,4	15,1	20,8	19,5	22,7	20,4	23,9	18,9	19,8	17,5	
45 – 54 vuotta / år / years	14,8	10,8	12,2	14,1	18,7	21,2	25,0	25,9	27,9	30,1	19,5	
55 – 64 vuotta / år / years	12,5	13,6	12,4	14,2	17,1	15,7	19,6	21,9	25,6	29,1	17,8	
65 – vuotta / år / years	23,0	46,2	37,6	27,6	20,8	16,2	13,9	10,5	9,6	12,1	22,5	
Yhteensä – Totalt – Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	

(15. jatk. – forts. – cont.)

	Desiiliryhmät – Decilgrupper – Decile groups										Yhteensä Totalt Total
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	
Koulutusaste – Utbildningsnivå – Level of education											
Perusaste – Grundnivå – Basic education	20,2	20,7	13,0	10,8	8,5	6,9	5,9	5,4	4,9	3,6	100,0
Keskiaste – Mellannivå – Upper secondary education	15,9	11,1	11,9	10,1	11,2	9,3	9,4	9,0	7,2	4,8	100,0
Alin korkea-aste – Lägsta utbildning på högre nivå – Lowest level of tertiary education	4,7	4,8	6,6	10,2	10,3	12,1	12,6	14,4	12,7	11,5	100,0
Alempi korkeakouluaste – Lägre högskolenivå – Undergraduate level	5,4	2,4	5,6	5,7	7,9	10,1	13,1	14,7	17,2	18,1	100,0
Ylempi korkeakouluaste – Högre högskolenivå – Graduate level	2,2	1,8	2,8	2,9	4,8	8,7	8,3	12,2	21,2	35,1	100,0
Tutkijakoulutusaste – Forskarutbildningsnivå – Postgraduate level	(3,9)	(0,8)	(–)	(3,6)	(4,2)	(4,0)	(2,7)	12,1	17,0	51,7	100,0
Perusaste – Grundnivå – Basic education	45,9	55,0	39,8	36,1	28,2	24,2	20,6	17,9	16,2	11,9	31,0
Keskiaste – Mellannivå – Upper secondary education	44,7	36,7	44,9	41,7	45,9	40,1	40,7	36,8	29,8	19,7	38,4
Alin korkea-aste – Lägsta utbildning på högre nivå – Lowest level of tertiary education	4,3	5,1	8,2	13,8	13,8	17,1	17,7	19,3	17,1	15,4	12,5
Alempi korkeakouluaste – Lägre högskolenivå – Undergraduate level	3,5	1,8	4,9	5,5	7,5	10,2	13,1	14,0	16,5	17,2	8,9
Ylempi korkeakouluaste – Högre högskolenivå – Graduate level	1,3	1,3	2,2	2,5	4,2	8,0	7,6	10,6	18,6	30,4	8,2
Tutkijakoulutusaste – Forskarutbildningsnivå – Postgraduate level	(0,3)	(0,1)	(–)	(0,4)	(0,4)	(0,4)	(0,3)	1,3	1,8	5,4	1,0
Yhteensä – Totalt – Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Elinvaihe – Livsfas – Stage of life-cycle											
Yhden hengen taloudet – Enpersonhushåll – One-person households											
– 24 vuotta / år / years	25,6	17,5	11,3	8,5	7,8	6,4	6,1	6,6	5,1	5,1	100,0
25 – 34 vuotta / år / years	61,6	14,9	10,3	4,2	(4,2)	(2,4)	(1,1)	(0,4)	(0,5)	(0,4)	100,0
35 – 44 vuotta / år / years	23,8	9,1	11,3	9,7	7,9	10,5	9,3	8,3	8,0	2,0	100,0
45 – 54 vuotta / år / years	16,0	6,7	6,1	15,1	11,6	8,8	8,7	9,5	8,2	9,3	100,0
55 – 64 vuotta / år / years	22,8	7,7	6,8	6,7	7,7	7,2	9,5	11,9	9,6	10,1	100,0
65 – vuotta / år / years	21,6	16,2	9,3	7,8	10,1	6,7	6,8	9,5	5,6	6,4	100,0
65 – vuotta / år / years	21,6	30,2	16,2	8,5	6,6	4,5	3,6	2,9	2,1	3,6	100,0
Yksinhuoltajataloudet – Ensamförsörjarkhushåll – Single-parent households											
16,7	19,4	18,2	12,7	12,0	8,7	5,2	3,5	3,1	(0,5)		100,0
Lapsettomat parit – Par utan barn – Childless couples											
– 24 vuotta / år / years	4,7	7,2	9,2	8,9	9,8	8,8	9,4	11,7	14,6	15,6	100,0
25 – 34 vuotta / år / years	24,7	15,5	10,4	13,1	16,4	9,1	5,9	(3,1)	(1,2)	(0,6)	100,0
35 – 44 vuotta / år / years	4,6	3,4	8,0	5,7	10,3	10,4	10,6	17,7	16,7	12,5	100,0
45 – 54 vuotta / år / years	(1,6)	(2,6)	(2,7)	(2,4)	8,5	8,5	10,5	16,8	21,9	24,5	100,0
55 – 64 vuotta / år / years	5,7	4,0	3,1	5,2	5,3	8,4	9,0	14,9	21,1	23,3	100,0
65 – vuotta / år / years	2,0	3,5	5,2	6,0	8,4	8,3	10,8	13,3	19,8	22,7	100,0
65 – vuotta / år / years	2,7	13,5	18,0	15,8	12,1	8,6	8,2	6,6	6,8	7,7	100,0

(15. jatk. – forts. – cont.)

(15. jatk. – forts. – cont.)

	Desiiliryhmät – Decilgrupper – Decile groups										Yhteensä Totalt Total
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	
Parit, joilla lapsia – Par med barn – <i>Couples with children</i>	5,8	6,0	9,0	10,6	10,9	13,9	12,0	11,4	10,3	10,0	100,0
Kaikki lapset alle 7 vuotta – Alla barn under 7 år – <i>All children under 7 years</i>	8,4	6,6	9,7	12,1	11,2	14,2	10,7	10,4	10,0	6,7	100,0
Nuorin alle 7 vuotta – Det yngsta under 7 år – <i>Youngest child under 7 years</i>	6,3	9,4	11,3	15,3	12,2	12,0	9,8	9,2	8,4	6,1	100,0
Nuorin 7–12 vuotta – Det yngsta 7–12 år – <i>Youngest child 7–12 years</i>	2,0	4,4	7,7	7,8	10,8	16,6	13,4	13,4	10,1	13,9	100,0
Nuorin 13–17 vuotta – Det yngsta 13–17 år – <i>Youngest child 13–17 years</i>	6,2	3,2	7,1	6,2	9,1	11,2	14,9	13,2	13,5	15,4	100,0
Muut kotitaloudet – Övriga hushåll – <i>Other households</i>	7,3	9,8	8,1	9,7	10,2	10,0	13,5	11,4	10,1	9,8	100,0
Yhden hengen taloudet – Enpersonhushåll – <i>One-person households</i>	72,3	57,9	43,0	35,5	32,2	27,8	26,6	27,0	21,3	20,8	38,6
– 24 vuotta / år / years	17,6	5,0	3,9	1,8	(1,7)	(1,1)	(0,5)	(0,2)	(0,2)	(0,2)	3,9
25 – 34 vuotta / år / years	9,9	4,4	6,3	5,9	4,8	6,7	5,9	5,0	4,9	1,2	5,7
35 – 44 vuotta / år / years	4,7	2,3	2,4	6,5	5,0	4,0	3,9	4,1	3,5	4,0	4,0
45 – 54 vuotta / år / years	9,4	3,7	3,7	4,0	4,6	4,5	6,0	7,2	5,8	6,1	5,6
55 – 64 vuotta / år / years	10,3	9,0	5,9	5,4	7,0	4,9	5,0	6,5	3,9	4,4	6,5
65 – vuotta / år / years	20,5	33,5	20,7	11,8	9,2	6,6	5,3	4,1	2,9	5,0	12,9
Yksinhuoltajataloudet – Ensamförsörjarkhushåll – <i>Single-parent households</i>	4,1	5,5	5,9	4,5	4,3	3,3	2,0	1,2	1,1	(0,2)	3,3
Lapsettomat parit – Par utan barn – <i>Childless couples</i>	10,2	18,2	26,6	28,3	30,9	29,0	31,0	36,8	46,2	48,8	29,4
– 24 vuotta / år / years	3,8	2,8	2,1	2,9	3,7	2,1	1,4	(0,7)	(0,3)	(0,1)	2,1
25 – 34 vuotta / år / years	1,4	1,2	3,2	2,5	4,5	4,7	4,8	7,7	7,3	5,4	4,1
35 – 44 vuotta / år / years	(0,2)	(0,4)	(0,5)	(0,5)	1,8	1,9	2,3	3,6	4,7	5,2	2,0
45 – 54 vuotta / år / years	1,9	1,6	1,4	2,5	2,6	4,3	4,6	7,2	10,3	11,3	4,5
55 – 64 vuotta / år / years	1,2	2,4	4,2	5,3	7,4	7,7	10,0	11,7	17,5	19,9	8,2
65 – vuotta / år / years	1,7	9,8	15,1	14,5	11,0	8,2	7,8	6,0	6,2	6,9	8,5
Parit, joilla lapsia – Par med barn – <i>Couples with children</i>	7,5	9,1	15,7	20,3	20,6	27,7	23,8	21,6	19,5	18,8	17,7
Kaikki lapset alle 7 vuotta – Alla barn under 7 år – <i>All children under 7 years</i>	3,8	3,4	5,8	7,9	7,3	9,7	7,3	6,7	6,6	4,3	6,1
Nuorin alle 7 vuotta – Det yngsta under 7 år – <i>Youngest child under 7 years</i>	1,8	3,1	4,2	6,2	4,9	5,1	4,1	3,7	3,4	2,4	3,8
Nuorin 7–12 vuotta – Det yngsta 7–12 år – <i>Youngest child 7–12 years</i>	0,7	1,9	3,7	4,2	5,7	9,3	7,5	7,1	5,4	7,3	5,0
Nuorin 13–17 vuotta – Det yngsta 13–17 år – <i>Youngest child 13–17 years</i>	1,3	0,8	2,0	1,9	2,8	3,6	4,8	4,0	4,2	4,7	2,9
Muut kotitaloudet – Övriga hushåll – <i>Other households</i>	5,9	9,2	8,8	11,5	12,0	12,3	16,7	13,3	11,9	11,4	11,0
Yhteensä – Totalt – Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

16. Saatujen tulonsiirtojen rakenne desiiiryhmittäin 2005. Desiiiryhmät on muodostettu henkilöiden kesken kotitalouden kulutusyksikköä kohti lasketun käytettävissä olevan tulon mukaan.
De erhållna transfereringarnas struktur i decilgrupperna 2005. Decilgrupperna har bildats utgående från personer efter hushållens disponibel inkomst per konsumtionsenhet.
Current transfers received: Decile groups have been ordered from persons according to households' disposable income per consumption unit 2005.

Keskiarvo – Medeltal – Mean, €	Desiiiryhmät – Decilgrupper – Decile groups										Kaikki koti- taloudet Samtliga hushåll All hou- seholds
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	
Kotitalouksia haastattelussa – Hushåll i intervjun – Number of households interviewed	1 212	966	978	939	1 020	946	1 017	1 090	1 190	1 510	10 868
Kotitalouksia perusjoukossa – Hushåll i populationen – Number of households in population, 1000	332,3	283,9	247,5	226,1	228,3	216,4	216,8	227,9	226,8	229,0	2 435,0
Henkilöitä perusjoukossa – Personer i populationen – Persons in population	518,3	518,2	517,5	518,2	517,9	517,7	517,8	518,8	517,0	517,8	5 179,2
Kotitalouden keskikoko – Hushållets medelstorlek – Average size of households	1,56	1,83	2,09	2,29	2,27	2,39	2,39	2,28	2,28	2,26	2,13
Aikuisia keskimäärin – Vuxna i medeltal – Average number of adults	1,27	1,44	1,58	1,69	1,74	1,79	1,87	1,84	1,89	1,90	1,68
Lapsia keskimäärin – Barn i medeltal – Average number of children	0,29	0,38	0,52	0,60	0,53	0,60	0,52	0,43	0,39	0,36	0,45
Kulutusyksiköitä keskimäärin – Konsumtionsenheter i medeltal – Average number of consumption units	1,24	1,36	1,47	1,55	1,55	1,60	1,62	1,57	1,58	1,58	1,50
Ammatissa toimivia keskimäärin – Yrkesverksamma i medeltal – Average number of economically active household members	0,19	0,35	0,60	0,81	0,95	1,14	1,28	1,34	1,46	1,49	0,91
1. Sairausajan toimeentuloturva – Utkomstskydd under sjukdomstid – Income maintenance during illness	164	95	138	306	170	243	180	212	311	246	201
2. Toimintarajoittaisuuteen liittyvä tuki – Stöd vid funktionsbegränsning – Support related to disability	884	1 588	1 351	1 319	1 641	1 727	1 479	1 747	1 972	1 599	1 502
3. Vanhuuden turva – Utkomstskydd under ålderdomen – Old-age security	1 980	5 422	6 059	6 086	5 637	4 920	4 812	4 428	4 826	6 361	4 940
4. Lesken ja muiden omaisten tuki – Stöd för änka/änkling och andra anhöriga – Survivors' benefits	309	760	862	719	543	581	720	477	419	846	615
5. Lapsiperheiden etuudet – Förmåner till barnfamiljer – Benefits to families with children	838	1 013	1 321	1 503	1 414	1 367	1 114	890	881	731	1 093
6. Työttömyysturva – Utkomstskydd för arbetslösa – Unemployment security	2 129	1 771	1 573	1 867	1 562	1 467	1 132	1 161	824	822	1 471
7. Asumisen tuet – Stöd för boende – Housing support	1 395	824	312	190	140	72	37	32	21	24	366
8. Opintoetuudet – Studieförmåner – Student benefits	582	274	231	214	164	144	152	99	109	291	243
9. Muu toimeentuloturva – Annat utkomstskydd – Other income maintenance	645	287	77	75	88	29	13	15	22	6	152
Muut saadut tulonsiirrot – Andra erhållna transfereringar – Other current transfers received	282	208	332	295	348	246	288	248	345	298	287
Saadut tulonsiirrot yhteensä – Erhållna transfereringar sammanslagt – Current transfers received, total	9 209	12 243	12 254	12 574	11 705	10 796	9 929	9 307	9 730	11 225	10 871
Maksetut tulonsiirrot – Betalda transfereringar – Current transfers paid	1 227	2 549	4 546	6 241	8 056	9 984	12 053	14 118	18 005	34 065	10 424
Käytettävissä olevat tulot – Disponibel inkomst – Disposable income	11 593	17 324	22 077	26 626	29 934	34 136	38 035	41 635	48 824	81 377	33 642
Tuotannon tekijätulot – Faktorinkomst – Factor income	3 611	7 630	14 369	20 292	26 285	33 325	40 159	46 445	57 099	104 217	33 194
Bruttotulot – Bruttoinkomst – Gross income	12 819	19 873	26 623	32 867	37 990	44 121	50 088	55 753	66 829	115 442	44 065

**17. Saatujen tulonsiirtojen rakenne kotitalouden elinvaiheen mukaan 2005.
De erhållna transfereringarnas struktur efter hushållens livsfas 2005.
Current transfers received: structure by stage of life cycle 2005.**

Keskiarvo – Medeltal – Mean, €	Yhden hengen taloudet – Enpersonshushåll – One-person households				Yksinhuoltajataloudet Ensamförsörjarkushåll Single-parent households	Lapsettomat parit – Par utan barn – Childless couples			
	Vuotta – År – Years			Yhteensä Totalt Total		Vuotta – År – Years			Yhteensä Totalt Total
	-34	35-64	65-			-34	35-64	65-	
Kotitalouksia haastattelussa – Hushåll i intervjun – Number of households interviewed	760	1 019	619	2 398	296	596	2 021	963	3 580
Kotitalouksia perusjoukossa – Hushåll i populationen – Number of households in population, 1000	232,8	392,4	315,0	940,2	80,8	149,8	359,6	206,7	716,1
Kotitalouden keskimääräinen koko – Hushållets medelstorlek – Average size of households	1,00	1,00	1,00	1,00	2,59	2,00	2,00	2,00	2,00
Aikuisia keskimäärin – Vuxna i medeltal – Average number of adults	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	2,00	2,00	2,00	2,00
Lapsia keskimäärin – Barn i medeltal – Average number of children	0,00	0,00	0,00	0,00	1,59	0,00	0,00	0,00	0,00
Kulutussyksiköitä keskimäärin – Konsumtionsenheter i medeltal – Average number of consumption units	1,00	1,00	1,00	1,00	1,58	1,50	1,50	1,50	1,50
Ammatissa toimivia keskimäärin – Yrkesverksamma i medeltal – Average number of economically active household members	0,57	0,57	0,00	0,38	0,73	1,42	1,32	0,06	0,98
1. Sairausajan toimeentuloturva – Utkomstskydd under sjukdomstid – Income maintenance during illness	77	260	0	128	6	92	466	14	257
2. Toimintarajoitteisuuteen liittyvä tuki – Stöd vid funktionsbegränsning – Support related to disability	505	2 043	330	1 088	569	152	3 512	1 216	2 146
3. Vanhuuden turva – Utkomstskydd under ålderdomen – Old-age security	2	1 010	10 986	4 103	91	14	3 705	26 908	9 632
4. Lesken ja muiden omaisten tuki – Stöd för änka/änkling och andra anhöriga – Survivors' benefits	5	361	2 856	1 109	1 266	4	164	111	115
5. Lapsiperheiden etuudet – Förmåner till barnfamiljer – Benefits to families with children	16	2	0	5	5 073	21	9	0	9
6. Työttömyysturva – Utkomstskydd för arbetslösa – Unemployment security	703	1 854	62	969	1 419	1 123	2 870	542	1 833
7. Asumisen tuet – Stöd för boende – Housing support	744	446	420	511	1 341	743	58	51	199
8. Opintoetuudet – Studieförmåner – Student benefits	769	27	0	202	169	1 375	53	1	314
9. Muu toimeentuloturva – Annat utkomstskydd – Other income maintenance	291	256	73	204	307	229	44	36	80
Muut saadut tulonsiirrot – Andra erhållna transfereringar – Other current transfers received	555	188	194	281	211	717	132	223	281
Saadut tulonsiirrot yhteensä – Erhållna transfereringar sammanlagt – Current transfers received, total	3 668	6 447	14 920	8 598	10 452	4 469	11 012	29 101	14 866
Maksetut tulonsiirrot – Betalda transfereringar – Current transfers paid	4 131	6 755	3 019	4 853	5 864	10 235	15 648	7 463	12 153
Käytettävissä olevat tulot – Disponibel inkomst – Disposable income	15 150	20 509	16 305	17 773	25 682	35 671	44 217	31 681	38 811
Tuotannon tekijätulot – Faktorinkomst – Factor income	15 613	20 815	4 403	14 029	21 094	41 437	48 853	10 043	36 098
Bruttotulot – Bruttoinkomst – Gross income	19 281	27 263	19 323	22 626	31 546	45 906	59 865	39 144	50 964

(17. jatk. – forts. – cont.)

Keskiarvo – Medeltal – Mean, €	Parit, joilla lapsia – Par med barn – Couples with children				Yhteensä Totalt Total	Muut Övriga Others
	Kaikki lapset alle 7 v Alla barn under 7 år All children under 7 years	Nuorin alle 7 v Det yngsta under 7 år Youngest child under 7 years	Nuorin 7–12 v Det yngsta 7–12 år Youngest child 7–12 years	Nuorin 13–17 v Det yngsta 13–17 år Youngest child 13–17 years		
Kotitalouksia haastattelussa – Hushåll i intervjun – Number of households interviewed	736	577	732	538	2 583	2 011
Kotitalouksia perusjoukossa – Hushåll i populationen – Number of households in population, 1000	148,0	92,0	121,0	69,9	430,9	267,0
Kotitalouden keskikoko – Hushållets medelstorlek – Average size of households	3,52	4,91	4,01	3,35	3,93	3,39
Aikuisia keskimäärin – Vuxna i medeltal – Average number of adults	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,86
Lapsia keskimäärin – Barn i medeltal – Average number of children	1,52	2,91	2,01	1,35	1,93	0,52
Kulutussyksiköitä keskimäärin – Konsumtionsenheter i medeltal – Average number of consumption units	1,96	2,42	2,19	2,12	2,15	2,15
Ammatissa toimivia keskimäärin – Yrkesverksamma i medeltal – Average number of economically active household members	1,44	1,62	1,81	1,72	1,63	1,48
1. Sairausajan toimeentuloturva – Utkomstskydd under sjukdomstid – Income maintenance during illness	144	208	311	336	236	316
2. Toimintarajoitteisuuteen liittyvä tuki – Stöd vid funktionsbegränsning – Support related to disability	347	285	765	2 151	744	2 739
3. Vanhuuden turva – Utkomstskydd under ålderdomen – Old-age security	8	89	140	791	189	4 434
4. Lesken ja muiden omaisten tuki – Stöd för änka/änkling och andra anhöriga – Survivors' benefits	12	57	268	161	118	823
5. Lapsiperheiden etuudet – Förmåner till barnfamiljer – Benefits to families with children	6 171	6 531	2 962	1 719	4 624	932
6. Työttömyysturva – Utkomstskydd för arbetslösa – Unemployment security	1 381	1 924	1 672	1 269	1 561	2 140
7. Asumisen tuet – Stöd för boende – Housing support	244	342	84	79	193	285
8. Opintoetuudet – Studieförmåner – Student benefits	212	127	172	97	164	348
9. Muu toimeentuloturva – Annat utkomstskydd – Other income maintenance	148	139	66	39	106	193
Muut saadut tulonsiirrot – Andra erhållna transfereringar – Other current transfers received	588	307	221	156	355	243
Saadut tulonsiirrot yhteensä – Erhållna transfererin- gar sammanlagt – Current transfers received, total	9 254	10 011	6 661	6 798	8 289	12 455
Maksetut tulonsiirrot – Betalda transfereringar – Current transfers paid	14 382	16 325	21 063	20 431	17 654	15 111
Käytettävissä olevat tulot – Disponibel inkomst – Disposable income	43 849	50 790	56 727	58 470	51 319	49 540
Tuotannontekijätulot – Faktorinkomst – Factor income	48 977	57 103	71 130	72 102	60 684	52 196
Bruttotulot – Bruttoinkomst – Gross income	58 231	67 114	77 791	78 900	68 973	64 652

18. Saatujen tulonsiirtojen rakenne sosioekonomisen aseman mukaan 2005.
De erhållna transfereringarnas struktur efter socioekonomisk ställning 2005.
Current transfers received: structure by socio-economic group 2005.

Keskiaivo – Medeltal – Mean, €	Ylemmät toimi- henkilöt Högre tjänstemän Upper-level salaried employees	Alemmat toimi- henkilöt Lägre tjänstemän Lower-level salaried employees	Työn- tekijät Arbetare Workers	Maatalous- yrittäjät Jordsbruks- företagare Employers and own- account workers in agriculture	Muut yrittäjät Övriga företagare Other employers and own- account workers	Eläkeläiset Pensionärer Pensioners	Työttömät Arbetslösa Unem- ployed	Muut Övriga Others	Kaikki koti- taloudet Samtliga hushåll All hou- seholds
Kotitalouksia haastattelussa – Hushåll i intervjun – Number of households interviewed	2 003	1 560	1 814	821	1 312	2 394	459	505	10 868
Kotitalouksia perusjoukossa – Hushåll i populationen – Number of households in population, 1000	406,3	391,1	467,5	43,7	143,2	741,7	125,2	116,2	2 435,0
Kotitalouden keskkoko – Hushållets medelstörlek – Average size of households	2,67	2,31	2,51	3,31	2,71	1,48	1,64	1,59	2,13
Aikuisia keskimäärin – Vuxna i medeltal – Average number of adults	1,87	1,73	1,87	2,34	1,90	1,46	1,33	1,24	1,68
Lapsia keskimäärin – Barn i medeltal – Average number of children	0,80	0,58	0,63	0,97	0,81	0,02	0,31	0,35	0,45
Kulutussyksiköitä keskimäärin – Konsumtionsenheter i medeltal – Average number of consumption units	1,71	1,57	1,65	2,02	1,74	1,24	1,27	1,23	1,50
Ammatissa toimivia keskimäärin – Yrkesverksamma i medeltal – Average number of economically active household members	1,57	1,42	1,46	1,78	1,54	0,04	0,04	0,01	0,91
1. Sairausajan toimeentuloturva – Utkomstskydd under sjukdomstid – Income maintenance during illness	75	230	285	669	296	80	213	680	201
2. Toimintarajoitteisuuteen liittyvä tuki – Stöd vid funktionsbegränsning – Support related to disability	600	1 014	945	1 392	822	3 089	531	341	1 502
3. Vanhuuden turva – Utkomstskydd under ålderdomen – Old-age security	917	832	793	2 494	1 195	14 337	308	67	4 940
4. Lesken ja muiden omaisten tuki – Stöd för änka/änkling och andra anhöriga – Survivors' benefits	162	308	269	268	193	1 443	403	216	615
5. Lapsiperheiden etuudet – Förmåner till barnfamiljer – Benefits to families with children	1 866	1 264	1 550	2 103	1 918	49	736	1 640	1 093
6. Työttömyysturva – Utkomstskydd för arbetslösa – Unemployment security	898	936	1 585	468	1 078	1 130	7 739	1 095	1 471
7. Asumisen tuet – Stöd för boende – Housing support	52	232	192	87	152	349	1 553	1 810	366
8. Opintoetuudet – Studieförmåner – Student benefits	293	276	181	196	234	15	135	1 810	243
9. Muu toimeentuloturva – Annat utkomstskydd – Other income maintenance	19	51	107	10	31	78	1 184	702	152
Muut saadut tulonsiirrot – Övriga erhållna transfereringar – Other current transfers received	347	346	268	257	253	187	249	694	287
Saadut tulonsiirrot yhteensä – Erhållna transfereringar sammanlagt – Other current transfers received	5 229	5 490	6 174	7 944	6 172	20 757	13 050	9 054	10 871
Maksetut tulonsiirrot – Betalda transfereringar – Current transfers received, total	23 640	10 583	10 316	11 912	15 938	4 814	2 199	1 423	10 424
Käytettävissä olevat tulot – Disponibel inkomst – Disposable income	54 750	34 282	34 459	52 448	52 462	22 928	15 041	12 560	33 642
Tuotannon tekijätulot – Faktorinkomst – Factor income	73 161	39 375	38 602	56 415	62 226	6 985	4 191	4 930	33 194
Bruttotulot – Bruttoinkomst – Gross income	78 390	44 865	44 775	64 359	68 398	27 742	17 240	13 984	44 065

19. Kotitalouksien tulojen keskiarvot sosioekonomisen ryhmän mukaan 2005.
Medelför hushållens inkomster efter socioekonomisk grupp 2005.
Household income: standard errors by socio-economic group 2005.

Sosioekonominen pääryhmä Socioekonomisk huvudgrupp Socio-economic main group	Kotitalouksia perusjoukossa Hushåll i populationen Households in population, 1000	Keski- virhe Medelfel Standard error, %	Palkka- ja yrittäjätulot Löner och företagar- inkomst Earnings		Omaisustulot Kapitalinkomst Income from property		Saadut tulonsiirrot Erhållna transfereringar Current transfers received		Maksetut tulo- siirrot Betalda transfereringar Current transfers paid		Käytettävissä olevat tulot Disponibel inkomst Disposable income	
			Keski- arvo Medeltal Mean, €	Keski- virhe Medelfel Standard error, %	Keski- arvo Medeltal Mean, €	Keski- virhe Medelfel Standard error, %	Keski- arvo Medeltal Mean, €	Keski- virhe Medelfel Standard error, %	Keski- arvo Medeltal Mean, €	Keski- virhe Medelfel Standard error, %	Keski- arvo Medeltal Mean, €	Keski- virhe Medelfel Standard error, %
Kaikki kotitaloudet Samtliga hushåll All households	2 435,0	0,58	27 284	0,86	5 910	5,56	10 871	0,95	10 424	1,12	33 642	0,97
Ylemmät toimihenkilöt Högre tjänstemän Upper-level salaried employees	406,3	2,32	63 725	1,51	9 436	17,30	5 229	3,65	23 640	2,32	54 750	2,75
Alemmat toimihenkilöt Lägre tjänstemän Lower-level salaried employees	391,1	2,90	35 708	1,41	3 667	6,76	5 490	3,92	10 583	1,77	34 282	1,36
Työntekijät Arbetare Workers	467,5	2,54	35 605	1,24	2 997	4,99	6 174	3,18	10 316	1,42	34 459	1,13
Maatalousyrittäjät Lantbruksföretagare Self-employed persons in agriculture	43,7	4,16	43 638	3,66	12 777	12,73	7 944	5,20	11 912	5,31	52 448	3,76
Muut yrittäjät Övriga företagare Other self-employed persons	143,2	3,86	41 681	3,03	20 545	13,16	6 172	5,93	15 938	5,43	52 462	4,70
Eläkeläiset Pensionärer Pensioners	741,7	1,34	1 675	6,97	5 310	3,60	20 757	1,04	4 814	2,22	22 928	1,19
Työttömät Arbetslösa Unemployed	125,2	5,30	2 736	8,26	1 455	14,61	13 050	2,85	2 199	4,03	15 041	2,84
Muut Övriga Others	116,2	5,56	4 061	6,18	868	18,24	9 054	4,53	1 423	6,53	12 560	3,45

Tulonsaajakohtaiset taulukot
Individtabeller
Individual tables

20. Ammatissa toimivien lukumäärä ja tulotaso sosioekonomisen aseman mukaan 2005.
Antal yrkesverksamma och inkomstnivå efter socioekonomisk ställning 2005.
Number and income level of economically active by socio-economic group 2005.

Sosioekonominen asema Socioekonomisk ställning Socio-economic group	Lukumäärä – Antal – Number		Tulotaso – inkomstnivå – Income level, €					
	Haastatte- lussa I intervjun In interview	Perus- joukossa I populatio- nen In populati- on, 1000	Palkat Löner Wages and salaries	Yrittäjätulot Företagar- inkomst Entrep- reneurial income	Omaisuu- tulot Kapitalin- komst Income from property	Tuotannon- tehtäjä- tulot Factorincome		Keskiarvon keskivirhe Medelfel av medel- värde Standard error of the mean, %
						Keskiarvo Medeltal Mean	Mediaani Median	
Kaikki ammatissa toimivat – Samtliga yrkesverksamma – All economically active	12 594	2 212,8	26 438	2 316	2 445	31 199	25 990	1,3
1. Yrittäjät ja avustavat perheenjäsenet – Företagare och medhjälpande familje medlemmar – Self-employed persons and unpaid family workers	3 644	303,9	7 733	15 202	8 574	31 509	21 201	4,5
11. Maatalousyrittäjät – Jordbruksföretagare – Self-employed persons in agriculture	1 373	70,3	1 662	21 473	4 445	27 580	19 334	5,4
111. Maataloustyönantajat – Lantsbruksarbetsgivare – Employers in agriculture	187	10,3	4 242	28 335	16 217	48 794	26 351	13,9
112. Maatalouden yksinäisyrittäjät – Lantbruksensamföretagare – Farmers on own-account	1 186	59,9	1 218	20 291	2 417	23 926	18 305	4,7
12. Muut yrittäjät – Övriga företagare – Other self-employed persons	2 271	233,7	9 559	13 316	9 816	32 691	22 001	5,5
121. Pientyönantajat – Småföretagare – Small employers	697	64,2	11 007	14 873	8 974	34 853	27 608	5,1
122. Muut työnantajat – Övriga arbetsgivare – Other employers	282	35,5	25 024	9 223	32 230	66 476	41 535	14,7
123. Yksinäisyrittäjät – Ensamföretagare – Own-account workers	1 091	109,8	4 030	12 697	3 204	19 931	14 481	4,4
124. Vapaiden ammattien harjoittajat – Fria yrkesutövare – Self-employed persons in liberal occupations	201	24,2	8 141	17 986	9 205	35 333	16 927	16,8
2. Palkansaajat – Löntagare – Employees	8 950	1 908,8	29 416	264	1 469	31 150	26 423	1,3
21. Ylemmät toimihenkilöt – Högre tjänstemän – Upper-level salaried employees	2 797	541,4	43 349	406	3 894	47 650	38 931	2,8
211. Johtotehtävissä toimivat ylemmät toimihenkilöt – Högre tjänstemän i ledande ställning – Senior officials and upper management	956	163,6	58 273	315	5 376	63 964	51 696	3,6
212. Suunnittelu- ja tutkimustehtävissä toimivat ylemmät toimihenkilöt – Högre tjänstemän inom planering och forskning – Senior officials and employees in research and planning	742	159,1	38 395	196	4 662	43 253	37 256	8,0
213. Opetustehtävissä toimivat ylemmät toimihenkilöt – Högre tjänstemän inom utbildning – Senior officials and employees in education and training	582	115,3	32 373	322	731	33 426	32 663	2,0
214. Muut ylemmät toimihenkilöt – Övriga högre tjänstemän – Other senior officials and employees	517	103,5	39 607	965	3 898	44 471	34 070	6,1

20. (jatk. – forts. – cont.)

Sosioekonominen asema Socioekonomisk ställning Socio-economic group	Lukumäärä – Antal – Number		Tulotaso – Inkomstnivå – Income level, €					
	Haastattelussa I intervjun In interview	Perusjoukossa I populationen In population, 1000	Paikat Löner Wages and salaries	Yrittäjätulot Företagar- inkomst Entrepreneurial income	Omaisuu- tulot Kapitalin- komst Income from property	Tuotannontekijätulot Faktorinkomst Factor income		
			Keskiarvo Medeltal Mean	Keskiarvo Medeltal Mean	Keskiarvo Medeltal Mean	Keskiarvo Medeltal Mean	Mediaani Median Median	Keskivarvon keskivirhe Medeltal av medel- värde Standard error of the mean, %
22. Alemmat toimihenkilöt – Lägre tjänstemän – Lower-level salaried employees	3 216	690,6	24 342	209	617	25 168	24 096	0,9
221. Työnjohtotehtävissä toimivat alemmat toimihenkilöt – Lägre tjänstemän i förmansställning – Supervisors	511	114,2	28 809	190	916	29 915	28 553	2,3
222. Itsenäistä toimistotyötä tekevät alemmat toimihenkilöt – Lägre tjänstemän med självständigt kontorsarbete – Lower-level salaried employees, independent work	1 294	281,5	23 937	289	550	24 775	23 577	1,4
223. Epäitsenäistä toimistotyötä tekevät alemmat toimihenkilöt – Lägre tjänstemän med osjälvständigt kontorsarbete – Lower-level salaried employees, routine work	142	32,1	21 343	52	368	21 763	22 195	4,2
224. Muut alemmat toimihenkilöt – Övriga lägre tjänstemän – Other lower-level salaried employees	1 269	263,0	23 203	150	590	23 944	23 836	1,3
23. Työntekijät – Arbetare – Workers	2 937	676,8	23 447	208	399	24 053	23 456	0,9
231. Maataloustyöntekijät – Lantbruksarbetare – Workers in agriculture, forestry, etc.	134	23,8	18 619	266	822	19 708	19 664	4,8
232. Teollisuustyöntekijät – Industriarbetare – Manufacturing workers	1 319	304,3	26 112	217	454	26 782	26 081	1,2
233. Muut tuotantotyöntekijät – Övriga produktionsarbetare – Other production workers	497	110,0	22 954	83	261	23 299	22 902	2,1
234. Jakelu- ja palvelutyöntekijät – Distributions- och servicearbetare – Distribution and service workers	987	238,6	20 757	249	349	21 355	20 558	1,7

21 a. Ammatissa toimivien tuotannontekijätulojen jakautuminen desiiiryhmittäin sosioekonomisen aseman mukaan 2005, desiiilien ylärajat. Desiiiryhmät on muodostettu tuotannontekijätulojen perusteella.
Fördelning av de yrkesverksammas faktorinkomster efter decilgrupp och socioekonomisk ställning år 2005, övre gränser för deciler. Decilgrupperna har bildats på basis av faktorinkomsterna.
Distribution of factor income of economically active by decile group according to socio-economic group in 2005, upper limits of deciles. Decile groups were formed according to factor income.

Sosioekonominen asema Socioekonomisk ställning Socio-economic group	Desiiilin yläraja – Decils övre gräns – Upper limit of decile, €									
	Desiiiryhmät – Decilgrupper – Decile groups									
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
Kaikki ammatissa toimivat – Samtliga yrkesverksamma – All economically active	11 937	17 001	20 682	23 497	25 990	29 023	32 979	38 965	50 237	..
1. Yrittäjät ja avustavat perheenjäsenet – Företagare och medhjälpande familjemedlemmar – Self-employed persons and unpaid family workers	2 845	8 324	12 080	16 242	21 201	26 397	33 194	43 373	64 543	..
11. Maatalousyrittäjät – Jordbruksföretagare – Self-employed persons in agriculture	3 832	9 513	12 198	15 826	19 334	24 123	30 190	38 256	58 504	..
12. Muut yrittäjät – Övriga företagare – Other self-employed persons	2 589	8 018	11 900	16 612	22 001	27 842	34 375	45 245	66 789	..
2. Palkansaajat – Löntagare – Employees	13 661	18 349	21 595	23 963	26 423	29 156	32 973	38 495	48 607	..
21. Ylemmät toimihenkilöt – Högre tjänstemän – Upper-level salaried employees	22 238	27 353	31 375	34 887	38 931	43 484	48 865	56 874	71 288	..
22. Alemmat toimihenkilöt – Lägre tjänstemän – Lower-level salaried employees	13 113	17 335	20 308	22 565	24 096	25 963	28 205	31 107	36 310	..
23. Työntekijät – Arbetare – Workers	11 737	15 458	18 908	21 294	23 456	25 523	28 115	31 296	36 525	..

21 b. Ammatissa toimivien tuotannontekijätulojen jakautuminen desiiiryhmittäin sosioekonomisen aseman mukaan 2005, tulojen prosenttijakauma. Desiiiryhmät on muodostettu palkka- ja yrittäjätulojen perusteella.
Fördelning av de yrkesverksammas faktorinkomster efter decilgrupp och socioekonomisk ställning år 2005, procentfördelning av inkomster. Decilgrupperna har bildats på basis av faktorinkomsterna.
Distribution of factor income of economically active by decile group according to socio-economic group in 2005, percentage distribution of income. Decile groups were formed according to factor income.

Sosioekonominen asema Socioekonomisk ställning Socio-economic group	Tulojen prosenttijakauma – Procentuell fördelning av inkomst – Percentage distribution of income										
	Desiiiryhmät – Decilgrupper – Decile groups										
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	Yhteensä Totalt Total
Kaikki ammatissa toimivat – Samtliga yrkesverksamma – All economically active	2,5	4,7	6,1	7,1	7,9	8,8	9,9	11,4	14,0	27,6	100,0
1. Yrittäjät ja avustavat perheenjäsenet – Företagare och medhjälpande familjemedlemmar – Self-employed persons and unpaid family workers	0,2	1,8	3,2	4,5	6,0	7,5	9,5	12,0	16,7	38,5	100,0
11. Maatalousyrittäjät – Jordbruksföretagare – Self-employed persons in agriculture	0,4	2,5	4,0	5,1	6,4	7,8	9,7	12,3	18,1	33,8	100,0
12. Muut yrittäjät – Övriga företagare – Other self-employed persons	0,2	1,6	3,0	4,4	5,9	7,5	9,5	12,1	16,5	39,3	100,0
2. Palkansaajat – Löntagare – Employees	3,4	5,2	6,5	7,3	8,1	8,9	9,9	11,4	13,7	25,6	100,0
21. Ylemmät toimihenkilöt – Högre tjänstemän – Upper-level salaried employees	3,5	5,3	6,1	6,9	7,8	8,6	9,7	11,0	13,3	27,8	100,0
22. Alemmat toimihenkilöt – Lägre tjänstemän – Lower-level salaried employees	4,1	6,1	7,6	8,5	9,2	10,0	10,8	11,7	13,3	18,7	100,0
23. Työntekijät – Arbetare – Workers	3,9	5,7	7,2	8,4	9,3	10,3	11,0	12,3	14,0	18,0	100,0

22 a. Palkansaajien tulotaso koulutusasteen ja sukupuolen mukaan 2005.
Löntagarnas inkomstnivå efter utbildningsnivå och kön 2005.
Income level of employees by level of education and sex 2005.

Koulutusaste Utbildningsnivå Level of education	Lukumäärä – Antal – Number						Palkat – Löner – Wages and salaries, €						Keski- arvon keskivirhe Yhteensä Medelfel av medel- värde Totalt Standard error of the mean Total, %
	Haastattelussa I intervjun In interview			Perusjoukossa, 1000 I populationen, 1000 In population, 1000			Keskiarvo Medeltal Mean			Mediaani Median Median			
	Yhteensä Totalt Total	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	Yhteensä Totalt Total	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	Yhteensä Totalt Total	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	Yhteensä Totalt Total	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	
Kaikki palkansaajat – Samtliga löntagare – All employees	8 950	4 414	4 536	1 908,8	954,9	953,9	29 286	33 479	25 090	25 849	29 156	23 473	0,6
Perusaste – Grundnivå – Basic education	1 300	720	580	300,7	169,2	131,5	23 746	25 886	20 994	22 872	25 301	20 569	1,4
Keskiaste – Mellannivå – Upper secondary education	3 749	1 961	1 788	830,4	446,1	384,3	24 315	27 359	20 780	23 397	26 486	20 603	0,8
Alin korkea-aste – Lägsta utbildning på högre nivå – Lowest level of tertiary education	1 600	576	1 024	324,8	119,6	205,2	30 455	37 058	26 605	27 765	33 756	25 691	1,2
Alempi korkeakouluaste – Lägre högskolenivå – Undergraduate level	1 019	512	507	213,5	101,2	112,3	34 606	40 928	28 911	30 405	37 856	26 208	1,8
Ylempi korkeakouluaste – Högre högskolenivå – Graduate level	1 147	557	590	216,9	104,9	112,0	46 319	57 158	36 168	40 326	49 046	33 599	2,5
Tutkijakoulutusaste – Forskarutbildningsnivå – Postgraduate level	135	88	47	22,6	14,0	8,6	55 191	58 444	49 919	47 903	49 476	44 025	5,9

22 b. Palkansaajien tulotaso koulutusasteen ja sukupuolen mukaan 2005: kokopäivätyö, 12 kuukautta.
Löntagarnas inkomstnivå efter utbildningsnivå och kön 2005: heltidsarbete, 12 månader.
Income level of employees by level of education and sex 2005: full-time work, 12 months.

Koulutusaste Utbildningsnivå Level of education	Lukumäärä – Antal – Number						Palkat – Löner – Wages and salaries, €						Keski- arvon keskivirhe Yhteensä Medelfel av medel- värde Totalt Standard error of the mean Total, %
	Haastattelussa I intervjun In interview			Perusjoukossa, 1000 I populationen, 1000 In population, 1000			Keskiarvo Medeltal Mean			Mediaani Median Median			
	Yhteensä Totalt Total	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	Yhteensä Totalt Total	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	Yhteensä Totalt Total	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	Yhteensä Totalt Total	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	
Kaikki palkansaajat – Samtliga löntagare – All employees	6 658	3 470	3 188	1 384,1	736,5	647,6	33 516	37 317	29 194	28 958	32 278	26 164	0,5
Perusaste – Grundnivå – Basic education	869	499	370	197,4	114,6	82,8	27 734	29 944	24 674	25 606	28 145	23 366	1,4
Keskiaste – Mellannivå – Upper secondary education	2 566	1 434	1 132	562,5	327,4	235,1	28 347	30 924	24 757	26 340	28 695	23 474	0,7
Alin korkea-aste – Lägsta ut- bildning på högre nivå – Lowest level of tertiary education	1 341	514	827	266,0	104,1	161,9	32 760	38 933	28 790	29 770	34 727	27 077	1,2
Alempi korkeakouluaste – Lägre högskolenivå – Under- graduate level	812	442	370	163,8	86,2	77,6	39 051	44 074	33 466	35 508	40 641	29 582	1,8
Ylempi korkeakouluaste – Högre högskolenivå – Graduate level	951	503	448	175,7	92,7	83,0	49 674	57 592	40 836	44 003	50 493	37 202	1,7
Tutkijakoulutusaste – Forskarutbildningsnivå – Postgraduate level	119	78	41	18,7	11,4	7,3	60 464	64 278	54 489	51 237	53 278	45 130	5,9

**23 a. Palkansaajien tulotaso toimialan ja sukupuolen mukaan 2005.
Löntagarnas inkomstnivå efter näringsgren och kön 2005.
Income level of employees by industry and sex 2005.**

Toimiala Näringsgren Industry	Lukumäärä – Antal – Number						Palkat – Löner – Wages and salaries, €						Keski- arvon keskivirhe Yhteensä Medelfel av medel- värde Totalt Standard error of the mean Total, %
	Haastattelussa I intervjun In interview			Perusjoukossa, 1000 I populationen, 1000 In population, 1000			Keskiarvo Medeltal Mean			Mediaani Median Median,			
	Yhteensä Totalt Total	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	Yhteensä Totalt Total	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	Yhteensä Totalt Total	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	Yhteensä Totalt Total	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	
Kaikki palkansaajat – Samtliga löntagare – All employees	8 950	4 414	4 536	1 908,8	954,9	953,9	29 286	33 479	25 090	25 849	29 156	23 473	0,6
A, B Maa- ja metsätalous – Jord- och skogsbruk – Agriculture and forestry	166	121	45	26,9	19,9	7,1	23 014	23 103	22 764	21 765	21 627	21 765	4,6
C–E Teollisuus – Tillverkning – Manufacturing	1 954	1 397	557	415,1	300,8	114,3	33 672	35 530	28 783	29 652	31 331	26 047	1,2
F Rakentaminen – Byggnadsverksamhet – Construction	566	521	45	128,8	118,9	9,9	25 287	25 421	23 678	24 389	24 470	22 850	2,0
G–H Kauppa, majoitus- ja ravitsemistoiminta – Handel, hotell- och restaurangverksamhet – Wholesale and retail trade, hotels and restaurants	1 191	492	699	270,9	109,1	161,8	25 246	31 643	20 932	21 572	26 806	19 721	1,9
I Kuljetus ja tietoliikenne – Trans- port, post och telekommunikation- er – Transport and communication	623	461	162	140,0	104,7	35,3	32 279	34 708	25 070	28 048	29 070	24 762	4,9
J, K Rahoitustoiminta, kiinteistö- palvelut, liike-elämän palvelut – Finansiering, fastighets- verksamhet, företagartjänster – Finance, real estate and business activities	1 138	589	549	235,9	120,9	115,0	32 951	38 689	26 916	28 535	32 892	24 362	2,0
L Julkinen hallinto ja maan- puolustus – Offentlig förvaltning och försvar – Public administration and defense	602	281	321	133,1	64,4	68,7	31 960	35 600	28 549	28 339	33 842	24 926	2,2
M Koulutus – Utbildning – Education	782	247	535	152,4	48,9	103,5	30 419	34 283	28 595	28 578	32 992	26 408	1,9
N Terveys- ja sosiaalipalvelut – Hälsa-, sjuk- och socialvård – Health and social welfare services	1 540	162	1 378	317,5	34,7	282,8	24 558	32 823	23 545	23 437	24 291	23 328	1,4
O–X Muut – Övriga – Others	388	143	245	88,2	32,7	55,5	25 294	28 447	23 434	23 773	25 552	23 295	3,3

23 b. Palkansaajien tulotaso toimialan ja sukupuolen mukaan 2005: kokopäivätyö, 12 kuukautta.
Löntagarnas inkomstnivå efter näringsgren och kön 2005: heltidsarbete, 12 månader.
Income level of employees by industry and sex 2005: full-time work, 12 months.

Toimiala Näringsgren Industry	Lukumäärä – Antal – Number						Palkat – Löner – Wages and salaries, €						Keski- arvon keskivirhe Yhteensä Medelfel av medel- värde Totalt Standard error of the mean Total, %
	Haastattelussa I intervjun In interview			Perusjoukossa, 1000 I populationen, 1000 In population, 1000			Keskiarvo Medeltal, Mean,			Mediaani Median Median			
	Yhteensä Totalt Total	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	Yhteensä Totalt Total	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	Yhteensä Totalt Total	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	Yhteensä Totalt Total	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	
Kaikki palkansaajat – Samtliga löntagare – All employees	6 658	3 470	3 188	1 384,10	736,5	647,6	33 516	37 317	29 194	28 958	32 278	26 164	0,5
A, B Maa- ja metsätalous – Jord- och skogsbruk – Agriculture and forestry	105	81	24	18,9	14,6	..	26 521	26 549	..	24 064	24 064	..	4,4
C–E Teollisuus – Tillverkning – Manufacturing	1 586	1 154	432	328,9	243,7	85,2	36 918	38 595	32 122	31 953	33 271	27 641	1,2
F Rakentaminen – Byggnadsverksamhet – Construction	358	324	34	78,5	70,8	7,6	29 527	29 894	26 129	27 144	27 589	26 279	2,0
G–H Kauppa, majoitus- ja ravitsemistoiminta – Handel, hotell- och restaurangverksamhet – Wholesale and retail trade, hotels and restaurants	791	379	412	179,4	85	94,4	30 236	35 367	25 620	25 051	29 006	22 275	2,0
I Kuljetus ja tietoliikenne – Transport, post och telekom- munikationer – Transport and communication	486	376	110	110,4	86,7	23,7	34 249	35 660	29 075	29 596	30 545	26 784	2,7
J, K Rahoitustoiminta, kiinteistö- palvelut, liike-elämän palvelut – Finansiering, fastighets- verksamhet, företagartjänster – Finance, real estate and business activities	905	496	409	183	101,2	81,8	37 231	42 115	31 192	31 088	35 464	28 151	2,0
L Julkinen hallinto ja maan- puolustus – Offentlig förvaltning och försvar – Public administration and defense	507	241	266	106,5	52,3	54,2	35 021	39 078	31 099	31 640	35 729	26 417	2,1
M Koulutus – Utbildning – Education	567	191	376	106,5	35,8	70,7	35 705	39 302	33 884	35 439	36 849	34 096	1,6
N Terveys- ja sosiaalipalvelut – Hälsa-, sjuk- och socialvård – Health and social welfare services	1 104	130	974	215,7	25,5	190,2	28 318	39 117	26 869	25 423	28 479	25 147	1,4
O–X Muut – Övriga – Others	249	98	151	56,2	20,8	35,4	31 416	36 638	28 354	27 674	33 454	26 516	2,9

24 a. Palkansaajien tulotaso iän ja sukupuolen mukaan 2005.
Löntagarnas inkomstnivå efter ålder och kön 2005.
Income level of employees by age and sex 2005.

Ikä – Ålder – Age	Lukumäärä – Antal – Number						Palkat – Löner – Wages and salaries, €						Keski- arvon keskivirhe Yhteensä Medelfel av medelvärde Totalt Standard er- ror of the mean Total, %
	Haastattelussa I intervjun In interview			Perusjoukossa, 1000 I populationen, 1000 In population, 1000			Keskiarvo Medeltal Mean			Mediaani Median Median			
	Yhteensä Totalt Total	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	Yhteensä Totalt Total	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	Yhteensä Totalt Total	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	Yhteensä Totalt Total	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	
	Kaikki palkansaajat – Samtliga löntagare – All employees	8 950	4 414	4 536	1 908,8	954,9	953,9	29 286	33 479	25 090	25 849	29 156	
– 24	705	421	284	150,7	82,8	67,8	16 565	18 426	14 291	15 026	18 323	12 954	2,2
25 – 34	1 679	949	730	434,0	238,7	195,3	26 132	29 106	22 497	24 542	27 242	21 499	1,1
35 – 44	2 385	1 138	1 247	515,5	258,0	257,5	31 217	35 690	26 735	27 383	31 163	24 555	1,2
45 – 54	2 760	1 211	1 549	512,7	240,1	272,6	32 930	39 051	27 538	28 178	33 465	24 940	1,6
55 –	1 421	695	726	295,9	135,3	160,6	30 714	36 303	26 008	26 417	31 079	23 876	1,7

24 b. Palkansaajien tulotaso iän ja sukupuolen mukaan 2005: kokopäivätyö, 12 kuukautta.
Löntagarnas inkomstnivå efter ålder och kön 2005: heltidsarbete, 12 månader.
Income level of employees by age and sex 2005: full-time work, 12 months.

Ikä – Ålder – Age	Lukumäärä – Antal – Number						Palkat – Löner – Wages and salaries, €						Keski- arvon keskivirhe Yhteensä Medelfel av medelvärde Totalt Standard error of the mean Total, %
	Haastattelussa I intervjun In interview			Perusjoukossa, 1000 I populationen, 1000 In population, 1000			Keskiarvo Medeltal Mean			Mediaani Median Median			
	Yhteensä Totalt Total	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	Yhteensä Totalt Total	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	Yhteensä Totalt Total	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	Yhteensä Totalt Total	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	
	Kaikki palkansaajat – Samtliga löntagare – All employees	6 658	3 470	3 188	1 384,1	736,5	647,6	33 516	37 317	29 194	28 958	32 278	
– 24	249	177	72	56,0	38,3	17,7	23 018	23 941	21 026	23 027	23 882	19 520	2,2
25 – 34	1 186	759	427	302,9	188,0	114,9	29 813	31 928	26 348	27 378	29 265	24 766	1,1
35 – 44	1 907	984	923	404,6	216,0	188,5	34 528	38 555	29 913	29 847	32 822	26 470	1,2
45 – 54	2 317	1 055	1 262	419,7	202,2	217,5	35 559	41 404	30 127	30 303	35 391	26 562	1,2
55 –	999	495	504	200,9	91,9	108,9	35 722	42 012	30 414	29 823	35 720	27 013	1,8

**25 a. Palkansaajien tulotaso suuralueen¹ ja sukupuolen mukaan 2005.
Löntagarnas inkomstnivå efter storområde¹ och kön 2005.
Income level of employees by major region¹ and sex 2005.**

Suuralue – Storområde – Major region	Lukumäärä – Antal – Number						Palkat – Löner – Wages and salaries, €						Keski- arvon keskivirhe Yhteensä Medelfel av medelvärde Totalt Standard error of the mean Total, %
	Haastattelussa I intervjun In interview			Perusjoukossa, 1000 I populationen, 1000 In population, 1000			Keskiarvo Medeltal Mean			Mediaani Median Median			
	Yhteensä Totalt Total	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	Yhteensä Totalt Total	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	Yhteensä Totalt Total	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	Yhteensä Totalt Total	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	
Kaikki palkansaajat – Samtliga löntagare – All employees	8 950	4 414	4 536	1 908,8	954,9	953,9	29 286	33 479	25 090	25 849	29 156	23 473	0,6
Etelä-Suomi – Södra Finland – Southern Finland	4 392	2 117	2 275	1 000,5	480,7	519,8	31 295	36 170	26 788	26 751	30 940	24 212	1,1
Länsi-Suomi – Västra Finland – Western Finland	2 385	1 199	1 186	477,7	248,0	229,8	27 492	31 619	23 037	25 132	28 484	22 304	1,1
Itä-Suomi – Östra Finland – Eastern Finland	1 080	537	543	205,4	104,5	100,9	26 086	29 247	22 811	24 843	27 096	22 709	1,7
Pohjois-Suomi – Norra Finland – Northern Finland	1 018	524	494	214,6	116,6	98,0	26 942	30 040	23 255	25 108	27 363	22 341	1,7
Ahvenanmaa – Åland	75	37	38	10,6	5,2	5,4	30 087	35 620	24 822	29 389	31 643	25 837	7,5

¹ Vuoden 2003 NUTS2-luokituksen mukainen suuralue.
Storområdesindelning enligt 2003 års NUTS2-klassificering.
Classification of major areas according to the NUTS2 classification for 2003.

**25 b. Palkansaajien tulotaso suuralueen¹ ja sukupuolen mukaan 2005: kokopäivätyö, 12 kuukautta.
Löntagarnas inkomstnivå efter storområde¹ och kön 2005: heltidsarbete, 12 månader.
Income level of employees by major region¹ and sex 2005: full-time work, 12 months.**

Suuralue – Storområde – Major region	Lukumäärä – Antal – Number						Palkat – Löner – Wages and salaries, €						Keski- arvon keskivirhe Yhteensä Medelfel av medelvärde Totalt Standard error of the mean Total, %
	Haastattelussa I intervjun In interview			Perusjoukossa, 1000 I populationen, 1000 In population, 1000			Keskiarvo Medeltal Mean			Mediaani Median Median			
	Yhteensä Totalt Total	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	Yhteensä Totalt Total	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	Yhteensä Totalt Total	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	Yhteensä Totalt Total	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	
Kaikki palkansaajat – Samtliga löntagare – All employees	6 658	3 470	3 188	1 384,1	736,5	647,6	33 516	37 317	29 194	28 958	32 278	26 164	0,5
Etelä-Suomi – Södra Finland – Southern Finland	3 343	1 701	1 642	741,8	378,5	363,3	35 549	39 879	31 037	30 234	33 788	27 254	0,9
Länsi-Suomi – Västra Finland – Western Finland	1 753	940	813	344,0	191,7	152,4	31 419	35 123	26 760	27 790	30 911	24 795	1,1
Itä-Suomi – Östra Finland – Eastern Finland	771	398	373	143,9	76,2	67,7	30 116	33 416	26 402	27 077	29 484	24 778	1,6
Pohjois-Suomi – Norra Finland – Northern Finland	738	400	338	147,1	85,7	61,4	31 418	34 342	27 340	27 795	30 486	25 543	1,6
Ahvenanmaa – Åland	53	31	22	7,2	4,4	..	35 107	37 993	..	31 770	32 144	..	7,8

¹ Vuoden 2003 NUTS2-luokituksen mukainen suuralue.
Storområdesindelning enligt 2003 års NUTS2-klassificering.
Classification of major areas according to the NUTS2 classification for 2003.

Tulonjakotilasto sisältää tilastotietoja mm.

- tulonjaon epätasaisuudesta
- käytettävissä olevan tulon määrästä ja muodostumisesta eri väestöryhmissä
- erilaisten kotitalouksien lukumäärästä
- eri tehtävissä toimivien tulonsaajien palkka- ja yrittäjätulon määrästä.

Inkomstfördelningsstatistiken innehåller statistiska uppgifter bl.a. om

- ojämnheter i inkomstfördelning
- volym och bildning av disponibel inkomst i olika befolkningsgrupper
- antal hushåll
- olika inkomsttagarens löne- och företagarinkomst.

Tilastokeskus, myyntipalvelu
PL 4C
00022 TILASTOKESKUS
puh. (09) 1734 2011
faksi (09) 1734 2500
myynti@tilastokeskus.fi
www.tilastokeskus.fi

Statistikcentralen, försäljning
PB 4C
00022 STATISTIKCENTRALEN
tfn (09) 1734 2011
fax (09) 1734 2500
myynti@stat.fi
www.stat.fi

Statistics Finland, Sales Services
P.O.Box 4C
FI-00022 STATISTICS FINLAND
Tel. +358 9 1734 2011
Fax +358 9 1734 2500
sales@stat.fi
www.stat.fi

ISSN 1795-5165
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 0785-9880 (print)
ISBN 978-952-467-696-0 (print)
ISSN 1795-8121 (pdf)
ISBN 978-952-467-697-7 (pdf)
Tuotenumero 3370
Tuotenumero 3371 (pdf)
CE